

Απολογισμός 2023

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΕΤ

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

Γκίκας Χαρδούβελης
Πρόεδρος Δ.Σ.

ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Αντιπρόεδρος

Φωκίων Καραβίας
Διευθύνων Σύμβουλος

ΤΡΑΠΕΖΑΣ EUROBANK Α.Ε.

Μέλη

Χρήστος Μεγάλου
Διευθύνων Σύμβουλος

ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.

Παύλος Μυλωνάς
Διευθύνων Σύμβουλος

ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Βασίλειος Ψάλλης
Διευθύνων Σύμβουλος

ALPHA BANK

Ελένη Βρεττού
Διευθύνουσα Σύμβουλος

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αντώνιος Βαρθολομαίος
Διευθύνων Σύμβουλος

ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Δημήτριος Κυπαρίσσης
Διευθύνων Σύμβουλος

ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε.

Εκτελεστική Επιτροπή

Πρόεδρος

Χαρούλα Απαλαγάκη
Acting Γενική Διευθύντρια

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Μέλη

Βασίλειος Κουτεντάκης
Ανώτερος Γενικός Διευθυντής - Chief Retail
Banking

ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.

Ιωάννης Γραμματικός
Γενικός Διευθυντής

ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.

Γεώργιος Μαλιγιάννης
Γενικός Διευθυντής Μη Εξυπηρετούμενων
Ανοιγμάτων

ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης
Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών

ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Σπυρίδων Ανδρονικάκης
Γενικός Διευθυντής - Chief Risk Officer

ALPHA BANK

Λάζαρος Παπαγαρυφάλλου
Γενικός Διευθυντής - Chief Financial Officer

ALPHA BANK

Αθανάσιος Αθανασόπουλος
Γενικός Διευθυντής

ΤΡΑΠΕΖΑΣ EUROBANK Α.Ε.

Αμίλιος Κυριάκου
Διευθύνων Σύμβουλος
CITIBANK EUROPE PLC (CEP)

Θεόδωρος Αφθονίδης
Διευθύνων Σύμβουλος και Αντιπρόεδρος ΔΣ
AEGEAN BALTIC BANK A.T.E.

Γεράσιμος Αντύπας
Chief Executive Officer
VIVABANK ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Χαρούλα Απαλαγάκη
Acting Γενική Διευθύντρια
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Τάσος Αναστασάτος
Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής
ΤΡΑΠΕΖΑΣ EUROBANK A.E.

Παναγιώτης Παπαδημητρίου
Head Διεύθυνσης Περιβαλλοντικών &
Κοινωνικών Υποθέσεων Αειφόρου Ανάπτυξης
ΤΡΑΠΕΖΑΣ EUROBANK A.E.

Ιωάννης Πάρνης
Head of Human Resources
ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΟΡΤΙΜΑ BANK A.E.

Παρατηρητές Εκτελεστικής Επιτροπής
Αντώνης Βουράκης
Γενικός Διευθυντής Λιανικής και Ψηφιακής
Τραπεζικής
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ιωάννης Γκάνιας
Chief Operations Officer
VIVABANK ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Άννα Γκόβα
Διευθύντρια Νομικών Υπηρεσιών
ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Κωνσταντίνος Τσαλίκης
Διευθυντής
CITIBANK EUROPE PLC (CEP)

Για όλα τα τελευταία νέα, τις εκδόσεις, τις εκδηλώσεις, τις ομιλίες / συνεντεύξεις και στατιστικά στοιχεία που αφορούν το ελληνικό τραπεζικό σύστημα επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ - <https://www.hba.gr/>

Χάρτης καταστημάτων όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα - <https://www.hba.gr/info/hebicmap>

Κάποιες Ειδοποιήσεις είναι Καλύτερο να τις Αγνοείς: Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για τις ηλεκτρονικές απάτες

<https://www.hba.gr/info/PhishingCamp2023>

Εφαρμογή των Κανόνων της Βασιλείας 3 στην Ευρωπαϊκή Ένωση (CRR3/CRD6)

<https://www.hba.gr/info/CRR3CRD6>

Περιοριστικά μέτρα (κυρώσεις) της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε βάρος της Ρωσίας και της Λευκορωσίας σε συνέχεια της εισβολής στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022 - <https://www.hba.gr/info/sanctions>

ESG/Sustainable Finance - <https://www.hba.gr/info/esg>

Επιτόκια αναφοράς και χρηματοοικονομικοί δείκτες

<https://www.hba.gr/Info/ratesandration>

Εκπαιδευτική δραστηριότητα του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου (ΕΤΙ)

<https://www.hba.gr/eti/>

Πρωτοβουλίες χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού

<https://www.hba.gr/info/FinancialLiteracy>

Πολιτική ΕΕΤ για τον ανταγωνισμό

<https://www.hba.gr/Commi/ALL/PolitikiEETAntagonismos2022.pdf>

Ενημέρωση εκπροσώπων των μελών της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών στα όργανα, επιτροπές και ομάδες εργασίας αυτής για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων

https://www.hba.gr/epikairoτητα/UpIFiles/GDPR_EnimerosiEkprosoponMelon_31_052023.pdf

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επίκαιρα ζητήματα και προκλήσεις για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα το 2023	5
Οι προτεραιότητες της ΕΕΤ	8
Επικοινωνιακή πολιτική – Εξωστρέφεια	9
Εκπαιδευτική δράση - Χρηματοπιστωτικός εγγραμματισμός	11
Ρυθμιστικές εξελίξεις: Λειτουργία, εποπτεία, ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων, λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών, εταιρική και εσωτερική διακυβέρνηση	20
Διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων	47
Νομικά θέματα και προστασία προσωπικών δεδομένων	52
Αναπτυξιακά προγράμματα και χρηματοδότησης της οικονομίας	55
Υπηρεσίες Πληρωμών, ασφάλεια συναλλαγών, καταπολέμηση οικονομικού εγκλήματος	73
Αναβάθμιση Εφαρμογών και Υπηρεσιών μηχανογράφησης ΕΕΤ	91

Επίκαιρα ζητήματα και προκλήσεις για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα το 2023

Οι σημαντικότερες προκλήσεις για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα και το 2023 ήταν: η αντιμετώπιση και απορρόφηση των τυχόν αρνητικών συνεπειών από την αύξηση του πληθωρισμού, των επιτοκίων της ΕΚΤ και της ενεργειακής κρίσης για νοικοκυριά και επιχειρήσεις της χώρας μας. Επίσης, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην συνέχιση των επενδύσεων στις νέες τεχνολογίες και στην κεφαλαιοποίηση του ψηφιακού τρόπου λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος.

Το 2023 οι προτεραιότητες του ελληνικού τραπεζικού συστήματος αφορούσαν:

- Τη βελτίωση των βασικών δεικτών απόδοσης (CIR, CoR, RoE, RoA), σε σχέση με το μέσο όρο των 107 συστημικών πιστωτικών ιδρυμάτων του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού της ΕΚΤ.

	107 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα	4 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας
Δείκτης κόστους προς έσοδα (Cost-to-income ratio - CIR)	57,02%	34,69%
Κόστος Κινδύνου (Cost of risk-CoR)	0,46%	0,64%
Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων (Return on equity - RoE)	9,31%	11,99%
Απόδοση Ενεργητικού (Return on assets - RoA)	0,63%	1,19%

Πηγή: ECB, supervisory banking statistics for the fourth quarter of 2023

- Την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας του ενεργητικού τους, τη διατήρηση υψηλών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας και τη σύγκλισή τους με το μέσο όρο των συστημικών πιστωτικών ιδρυμάτων του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού της ΕΚΤ.

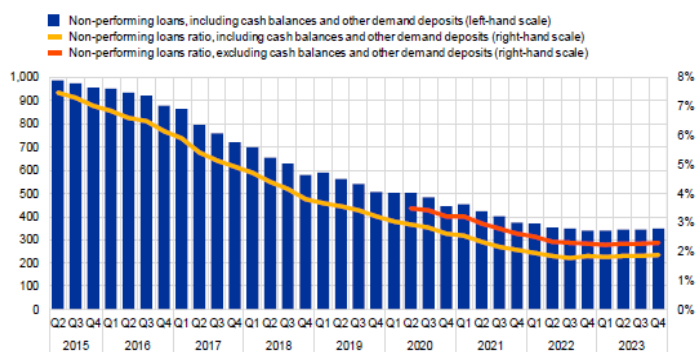
	107 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα	4 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (Total Capital ratio)	19,71%	18,84%
εκ του οποίου:		
• Tier 1 ratio	17,10%	16,19%
• CET1 ratio (Common Equity Tier 1)	15,73%	15,51%

Πηγή: ECB, supervisory banking statistics for the fourth quarter of 2023

- Την συνέχιση της αποτελεσματικής διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την περαιτέρω σύγκλιση με τον μέσο όρο των τραπεζικών συστημάτων της ευρωζώνης.

Non-performing loans

(EUR billions, percentages)

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (31/12/2023)

	107 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα	4 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας
Αξία (δισ. €)	345,28	6,44
Ποσοστό επί του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου (μη λαμβάνοντας υπόψη τα ρευστά διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες)	2,30%	4,04%
Ποσοστό επί του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου (λαμβάνοντας υπόψη τα ρευστά διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες)	1,89%	3,33%
Ποσοστό κάλυψης (coverage ratio) μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων	40,58%	50,71%

Δάνεια με σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (stage 2) ως ποσοστό του συνόλου των δανείων (31/12/2023)

	107 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα	4 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας
2023	9,74%	9,61%
2022	9,62%	11,37%

Πηγή: ECB, supervisory banking statistics for the fourth quarter of 2023

- Τη διατήρηση του θετικού ρυθμού επιστροφής των καταθέσεων από νοικοκυριά και επιχειρήσεις, την χωρίς προβλήματα πρόσβαση στη διατραπεζική αγορά και την άνω του μέσου όρου των τραπεζικών συστημάτων της ευρωζώνης κάλυψη του δείκτη ρευστότητας (LCR).

Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (Net stable funding ratio – NSFR)

	107 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα	4 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας
2023	126,52%	134,99%
2022	125,80%	122,19%

Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio - LCR)

	107 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα	4 συστημικά πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας
2023	164,36%	217,75%
2022	161,32%	201,79%

Πηγή: ECB, supervisory banking statistics for the fourth quarter of 2023

- Τη διατήρηση της θετικής πορείας απορρόφησης των διαθέσιμων πόρων ιδίως στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) της Ελληνικής Οικονομίας, αλλά και στο σύνολο των διαθέσιμων πόρων.
- Τη συνέχιση της πιστωτικής επέκτασης προς επιχειρήσεις, μέσα από στοχευμένες δράσεις, παρά τις πρόωρες αποπληρωμές επιχειρηματικών δανείων, εξαιτίας της αύξησης των επιτοκίων της ΕΚΤ και της ρευστότητας των επιχειρήσεων.
- Την στρατηγική αποεπένδυσης του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ)
- Την αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας σε επενδυτική βαθμίδα από τους διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης.
- Την συνέχιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του διαρκώς μεταβαλλόμενου ευρωπαϊκού ρυθμιστικού και κανονιστικού πλαισίου.

Οι προτεραιότητες της ΕΕΤ

Η ΕΕΤ, για ακόμα μια χρονιά, εφαρμόζοντας την στρατηγική και τις κατευθύνσεις των Καταστατικών της Οργάνων, συνέχισε τις τακτικού χαρακτήρα ουσιαστικές συνομιλίες με τα κρίσιμα για το εγχώριο τραπεζικό σύστημα Υπουργεία, τις εποπτικές και ρυθμιστικές Αρχές των Τραπεζών και τους θεσμικούς φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό, συμβάλλοντας στην διαμόρφωση των θέσεων του κλάδου και τη συνεχή ενημέρωση των μελών με διαφάνεια, πληρότητα και ισότητα.

Διατηρήθηκε επίσης, η διαχρονική συνδρομή των υπηρεσιακών μονάδων της ΕΕΤ προς τα μέλη ιδίως ως προς την ερμηνεία και την πρακτική υλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου, όπως ενδεικτικά: Banking package, κλιματικό stress test, διαχείριση και εποπτεία των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και κινδύνων διακυβέρνησης (ESG Risks), stress test ανθεκτικότητας στις κυβερνοεπιθέσεις, εποπτικές αναφορές, τιτλοποιήσεις απαιτήσεων, ανάκαμψη και εξυγίανση, ψηφιακό ευρώ, υπηρεσίες πληρωμών, άμεσες μεταφορές πίστωσης, νομοθετική πρόταση της ΕΕ για τη διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων, ενωσιακό πλαίσιο καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης, Capital Markets Union, εταιρική και εσωτερική διακυβέρνηση, νομοθετική δέσμη για την ενίσχυση του πλαισίου καταπολέμησης ζεπλύματος βρώμικου χρήματος, εθνικό πλαίσιο υλοποίησης του χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού, ασφάλεια συναλλαγών, κ.λπ.

Κατά τη διάρκεια του 2023 πραγματοποιήθηκαν, με φυσική παρουσία, αλλά και μέσω τηλεδιασκέψεων, περισσότερες από 500 συνεδριάσεις καταστατικών οργάνων, συντονιστικών επιτροπών, μόνιμων και ad hoc ομάδων έργου της ΕΕΤ.

Συνεχίστηκε και το 2023 η παροχή στα μέλη βέλτιστων εκπαιδευτικών λύσεων για την πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού τους, με ετήσια αύξηση κατά 53% του αριθμού συμμετοχών στα εκπαιδευτικά προγράμματα του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου (2023: 11.872, 2022: 7.742, 2021: 6.791, 2020: 4.553, 2019: 2.678). Για τρίτη συνεχή χρονιά τα θετικά αποτελέσματα του ΕΤΙ οδήγησαν στη μείωση των εισφορών των τακτικών μελών.

Επικοινωνιακή πολιτική - Εξωστρέφεια

Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις

Για όλα τα θέματα επικαιρότητας (ενδεικτικά):

- συμβολή στην εθνική προσπάθεια αποκατάστασης ζημιών και ανάπτυξης υποδομών στη Θεσσαλία λόγω των φυσικών καταστροφών, μέτρα στήριξης επιχειρήσεων και νοικοκυριών που επλήγησαν από τα ακραία καιρικά φαινόμενα)
- διαγραφή ατομικών οφειλών για τις οικογένειες των θυμάτων από το δυστύχημα στα Τέμπη
- πάγωμα επιτοκιακής επιβάρυνσης για συνεπείς δανειολήπτες
- πρόγραμμα ΓΕΦΥΡΑ III,
- διαχείριση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων βελτίωση της σχετικής νομοθεσίας
- πρόσβαση μικρομεσαίων επιχειρήσεων στον τραπεζικό δανεισμό
- μέτρα ενίσχυσης της ρευστότητας της οικονομίας,
- βιωσιμότητα/κριτήρια ESG,
- Δράσεις προστασίας καταναλωτών από ηλεκτρονικές απάτες
- χρηματοπιστωτική εκπαίδευση
- Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση,
- κυβερνοασφάλεια, ισότητα και συμπερίληψη στο χώρο εργασίας (DE&I) πραγματοποιήθηκαν:
- Ενημερωτικές παρουσιάσεις στη Βουλή των Ελλήνων,
- συναντήσεις με τα αρμόδια Υπουργεία και τις εποπτικές αρχές,
- εκδηλώσεις ενημέρωσης φορέων εκπροσώπησης της αγοράς,
- αρθρογραφία ή δηλώσεις στον ημερήσιο και περιοδικό, έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο

Επικοινωνιακές δράσεις

A. Above The Line (ATL) ενέργειες

Στο πλαίσιο της ετήσιας Επικοινωνιακής Στρατηγικής της, και σε συνεργασία με τα μέλη της, κατά τη διάρκεια του έτους η EET πραγματοποίησε Above the Line ενέργειες επικοινωνίας με γενικό θέμα την κυβερνοασφάλεια.

Συγκεκριμένα, υλοποίησε νέα εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για θέματα ηλεκτρονικής απάτης, υπό τον γενικό τίτλο «Κάποιες ειδοποιήσεις είναι καλύτερο να τις αγνοείς», σε συνεργασία με την Mastercard.

Η εκστρατεία περιλαμβάνει τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά σποτ καθώς και ηλεκτρονικό προωθητικό υλικό για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όλα διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της EET, στην ειδική ομώνυμη ενότητα [Κάποιες ειδοποιήσεις είναι καλύτερο να τις αγνοείς](#)

B. Διοργάνωση συνεδρίων

Η ΕΕΤ, το έτος 2023, διοργάνωσε δύο σημαντικές εκδηλώσεις:

- Το συνέδριο “EU Banking Sector Challenges for Southern Europe: Southern Europe’s Banking Representatives, EBF and HBA explore, present and discuss on the occasion of HBA’s 95th anniversary”, με αφορμή τη συμπλήρωση 95 χρόνων από την ίδρυση της ΕΕΤ
- Το συνέδριο Fit 4 Future Finance “Enabling the sustainable transition to the next generation economy”, σε συνεργασία με το Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο

Γ. Συμμετοχή σε συνέδρια τρίτων/ Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Καθ’ όλη τη διάρκεια της χρονιάς, η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε θετικά σε προσκλήσεις της χρηματοοικονομικής και ακαδημαϊκής κοινότητας, για συμμετοχή στελεχών της σε επιλεγμένες εκδηλώσεις, με τοποθετήσεις για επίκαιρα θέματα του τραπεζικού και χρηματοοικονομικού κλάδου εν γένει.

- Παρουσιάσεις/Ομιλίες του Προέδρου, της acting Γενικής Διευθύντριας, στελεχών και εκπροσώπων τραπεζών μελών της ΕΕΤ σε εκδηλώσεις τρίτων φορέων όπως παραγωγικών τάξεων, φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, Επιμελητηρίων κ.τ.λ.
- Χορηγίες και παροχή αιγίδας σε επιλεγμένα επιστημονικά συνέδρια, ενημερωτικές ημερίδες και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Η ΕΕΤ υποστήριξε και το 2023 εκδηλώσεις για βράβευση και απονομή υποτροφιών σε φοιτητές χρηματοοικονομικών σχολών Ελληνικών Πανεπιστημίων.

Είχε επίσης, σημαντική συμβολή στην εθνική προσπάθεια αποκατάστασης των σοβαρών ζημιών από τη φυσική καταστροφή στην περιοχή της Θεσσαλίας, προσφέροντας το ποσό των €50.000.000 στην Ελληνική Κυβέρνηση, για να διατεθεί για έργα αποκατάστασης και ανάπτυξης υποδομών στα πληγείσες περιοχές.

Δ. Εκπροσώπηση στην Ευρώπη – Συνεδριάσεις ΕΤΟ

Η ΕΕΤ συμμετείχε κατά τη διάρκεια του 2023 σε πληθώρα συνεδριάσεων (διαδικτυακές, υβριδικές και webinars) καταστατικών οργάνων, επιτροπών και ομάδων εργασίας της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ), μεταξύ των οποίων και στις συνεδριάσεις της Επικοινωνιακής της Επιτροπής.

A. Εκπαιδευτική δραστηριότητα ETI

Το 2023 το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου (ETI) εμπλουτίστηκε με νέα αντικείμενα για να ανταποκριθεί στις εκπαιδευτικές ανάγκες που προέκυψαν από τις εθνικές, αλλά και τις ευρωπαϊκές εξελίξεις. Η διοργάνωση εξετάσεων - τόσο για λογαριασμό των αρμόδιων εποπτικών αρχών όσο και για την εκπαιδευτική επιμόρφωση σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο - συνεχίστηκε με αυξημένη συμμετοχή συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη.

Κομβικής σημασίας αποδείχτηκε η επένδυση του ETI στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω της αξιοποίησης σύγχρονων τεχνολογιών (e-learning), με συγκριτικό πλεονέκτημα, μεταξύ άλλων, την ποιότητα του εκπαιδευτικού υλικού και την εξοικονόμηση πόρων για τους «εκπαιδευόμενους» του ETI, το 80% των οποίων προέρχεται από τις τράπεζες μέλη της ΕΕΤ. Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων πραγματοποιήθηκε μέσω της πλατφόρμας ηλεκτρονικής εκπαίδευσης του ETI <https://elearning.eti.gr/>, ενώ μετά από τρία χρόνια πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά και δια ζώσης εκπαιδεύσεις στο ανακαινισμένο εκπαιδευτικό κέντρο του ETI.

Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις θεσμικές δράσεις του Ινστιτούτου, τόσο για την πιστοποίηση γνώσεων στον χρηματοπιστωτικό τομέα με τη στρατηγική συνεργασία με διεθνείς εκπαιδευτικούς οργανισμούς, όσο και για τη χρηματοπιστωτική εκπαίδευση με σκοπό την ενίσχυση του επιπέδου χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού των μαθητών της χώρας μας.

Ευρωπαϊκή Ένωση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για τον Χρηματοπιστωτικό Τομέα (EBTN)

Η ΕΕΤ είναι ιδρυτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για τον Χρηματοπιστωτικό Τομέα (European Banking & Financial Services Training Association - EBTN), εκπροσωπείται στο Διοικητικό της Συμβούλιο από το 2020 και από τον Ιανουάριο του 2023 έχει την Αντιπροεδρία της.

Επιπλέον, η ΕΕΤ έχει την Προεδρία της Επιτροπής για τη Διαπίστευση Πιστοποιήσεων (EBTN Accreditation Committee). Η εν λόγω Επιτροπή είναι υπεύθυνη για το Πρότυπο Διαπίστευσης Πιστοποιήσεων, τον τεχνικό έλεγχο των αιτήσεων απόκτησης πιστοποίησης της EBTN για τα πιστοποιητικά του χρηματοπιστωτικού τομέα και τον έλεγχο ανανέωσης και διατήρησης των πιστοποιήσεων αυτών. Το 2023 η Επιτροπή συναντήθηκε τρεις φορές με σκοπό την επικαιροποίηση του προτύπου Triple E σύμφωνα με τις εξελίξεις στο ευρωπαϊκό πλαίσιο Δια Βίου Μάθησης. Το πρότυπο Διαπιστεύσεων Πιστοποιήσεων της EBTN ενσωματώνει πλέον τις Συστάσεις σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα, καθώς και τις διαδικασίες και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων (reskilling and upskilling), τους ατομικούς λογαριασμούς μάθησης, καθώς και τις μικρο-πιστοποιήσεις.

Το πρότυπο Διαπίστευσης Πιστοποιήσεων της ΕΒΤΝ προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να σχεδιάζεται και να εφαρμόζεται ένα πιστοποιητικό μη τυπικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Δεν αποτελεί εργαλείο πιστοποίησης προσώπων, αλλά ένα σύνολο κριτηρίων για τη διαπίστευση φορέων ως προς την ποιότητα των τίτλων που αυτοί παρέχουν, προσφέροντας τυποποιημένες πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα, το επίπεδο και το περιεχόμενο των διαπιστευμένων πιστοποιητικών. Συμβάλλει, επίσης, στη διαφάνεια, καθώς διευκολύνει τη σύγκριση τίτλων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Πιστοποίηση Επαγγελματικής Επάρκειας Στελεχών Τραπεζών και Μεσιτών Πιστώσεων σε θέματα Στεγαστικής Πίστης

Το ΕΤΙ διατήρησε και κατά το 2023 την παροχή του εκπαιδευτικού προγράμματος για την Πιστοποίηση Επαγγελματικής Επάρκειας Στελεχών Τραπεζών και Μεσιτών Πιστώσεων σε θέματα Στεγαστικής Πίστης.

Το πρόγραμμα πιστοποίησης που προέκυψε μετά τη στρατηγική συνεργασία του ΕΤΙ με την Moody's Analytics το 2019 στηρίζεται εξολοκλήρου στη μέθοδο e-learning, διατίθεται στα ελληνικά και καλύπτει πλήρως τις απαιτήσεις γνώσεων και επάρκειας που προβλέπονται στην Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την Ευπόθηκη Πίστη, η οποία ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το νόμο 4438/2016.

Πέρα από την εκπλήρωση των κανονιστικών απαιτήσεων, το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην ουσιαστική αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των πιστωτικών ιδρυμάτων προκειμένου να αναδειχθεί ο ρόλος τους ως υπεύθυνων συμβούλων των πελατών τους, σύμφωνα με τους στόχους των τραπεζών μελών της ΕΕΤ και τις εξελισσόμενες προσδοκίες της εγχώριας αγοράς στεγαστικής πίστης.

Μέχρι σήμερα, περίπου 3.200 στελέχη των τραπεζών μελών της ΕΕΤ έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα και είναι κάτοχοι της σχετικής πιστοποίησης. Επίσης, για δεύτερη χρονιά το ΕΤΙ συνεχίζει τη συνεργασία με εταιρίες μεσιτείας πιστώσεων που έχουν λάβει την άδεια ή βρίσκονται σε διαδικασία αδειοδότησης από την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), προκειμένου τα στελέχη τους να αποκτήσουν την εν λόγω επαγγελματική επάρκεια.

Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στην παροχή επενδυτικών υπηρεσιών πρέπει να απασχολούνται μόνον πρόσωπα τα οποία διαθέτουν πιστοποιητικό καταλληλότητας.

Τα πιστοποιητικά για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών έχουν πενταετή ισχύ, και η ανανέωσή τους, ανάλογα με τις προϋποθέσεις που πληροί ο κάτοχος του πιστοποιητικού, μπορεί να επιτευχθεί:

- (α) με την επιτυχή παρακολούθηση εγκεκριμένου από τις εποπτικές αρχές Σεμιναρίου Επιμόρφωσης για το Νομοθετικό Πλαίσιο της Κεφαλαιαγοράς ή
- (β) με την επιτυχή εξέταση στην ενότητα του Νομοθετικού Πλαισίου της Κεφαλαιαγοράς.

Το ΕΤΙ διαθέτει εγκεκριμένο Σεμινάριο Επιμόρφωσης για το «*Νομοθετικό πλαίσιο κεφαλαιαγοράς (α1-δ)*», το οποίο εκτός της αρχικής έγκρισής του από τις Εποπτικές Αρχές με το ΦΕΚ Β' 1926/29.06.2016 έλαβε επικαιροποιημένη έγκριση, λόγω σημαντικών αλλαγών στην ύλη, με το ΦΕΚ Β' 3862/06.09.2018, ενώ κάθε χρόνο επικαιροποιείται από την ΕΕΤ ώστε η διδακτέα ύλη να προσαρμόζεται στις αλλαγές που έχουν επέλθει στην εξεταστέα ύλη κατά την τελευταία πενταετία από το έτος διοργάνωσης του Σεμιναρίου Επιμόρφωσης.

Το 2023 ολοκλήρωσαν επιτυχώς 1.400 στελέχη πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών χρηματοπιστωτικών οργανισμών το Σεμινάριο Επιμόρφωσης «*Νομοθετικό πλαίσιο κεφαλαιαγοράς (α1-δ)*» και ανανέωσαν τα πιστοποιητικά τους για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών.

Εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με την κοινή απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος και του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΦΕΚ Β' 1925/30.05.2018) για την πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας των απασχολούμενων στα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες, το ΕΤΙ αναγνωρίζεται ως φορέας διοργάνωσης εξετάσεων πιστοποίησης για όλα τα πιστοποιητικά. Στο πλαίσιο αυτό το ΕΤΙ, σε άριστη συνεργασία με τις εποπτικές αρχές και την αρμόδια Επιτροπή Εξετάσεων πραγματοποίησε:

- Εξετάσεις για τα πιστοποιητικά (α1-β), στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, τον Μάρτιο, με τη συμμετοχή 318 υποψηφίων.
- Εξετάσεις για τα πιστοποιητικά (α1-δ), (ε), (στ1) και (στ2) στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, τον Μάιο, με τη συμμετοχή 930 υποψηφίων.
- Εξετάσεις για τα πιστοποιητικά (α1-δ), (ε), (στ1) και (στ2), στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, το Νοέμβριο, με τη συμμετοχή 1330 υποψηφίων.

Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικής Διαμεσολάβησης

Το 2023 το ΕΤΙ προσέφερε σεμινάρια επιμόρφωσης για τις εξετάσεις απόκτησης Πιστοποιητικού «*Επαγγελματικών Γνώσεων Επενδυτικών Προϊόντων βασιζόμενων σε Ασφάλιση*». Επιπλέον, για τρίτη συνεχή χρονιά, το ΕΤΙ σχεδίασε και προσέφερε Σεμινάρια επαγγελματικής εκπαίδευσης για τη δραστηριότητα διανομής ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών προϊόντων, εγκεκριμένα από την Τράπεζα της Ελλάδος (Τομέας Α και Τομέας Β). Τα συγκεκριμένα σεμινάρια αξιολογούνται από υφιστάμενους κατόχους πιστοποιητικών επαγγελματικών γνώσεων για τη δραστηριότητα διανομής ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών προϊόντων, που επιθυμούν να διατηρήσουν επίκαιρο και σε ισχύ το πιστοποιητικό τους. Το 2023 ανανέωσαν την πιστοποίησή τους 2.814 στελέχη στον Τομέα Α και 6.161 στελέχη στον Τομέα Β. Το ΕΤΙ θα συνεχίσει την προσφορά της συγκεκριμένης υπηρεσίας και το 2024.

Ανοικτή εκπαίδευση

Το 2023, στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ETI, ιδιαίτερη βαρύτητα διατηρήθηκε στη θεματική του «Sustainable Finance» που αφορά τις πρωτοβουλίες και δράσεις αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, μέσω και του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Πρόκειται για ένα εκπαιδευτικό σεμινάριο, οι θεματικές του οποίου αναπτύχθηκαν περαιτέρω το 2023 ενσωματώνοντας τις τρέχουσες εξελίξεις.

Επιπλέον, ολοκληρώθηκε με επιτυχία το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «*Η Κανονιστική Συμμόρφωση στις Τράπεζες*» για στελέχη μελών της ΕΕΤ, που εργάζονται σε αντίστοιχες διευθύνσεις. Το ETI προσφέρει το εν λόγω πρόγραμμα από το 2007, το επικαιροποιεί τακτικά, έχει διάρκεια 65-70 ώρες, και πραγματοποιείται σε εικονική αίθουσα. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα το έχουν παρακαλουθήσει μέχρι σήμερα σχεδόν 400 στελέχη, δηλαδή η πλειονότητα των απασχολούμενων στις μονάδες κανονιστικής συμμόρφωσης των τραπεζών μελών της ΕΕΤ.

Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα

Σημαντικό στοιχείο για την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης που παρέχει το ETI, αλλά και την καθιέρωσή του ως στενού εξωτερικού συνεργάτη των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης & Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού των τραπεζών, αποτελούν τόσο τα νέα ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα που σχεδιάστηκαν για να καλύψουν τις ανάγκες συγκεκριμένων κατηγοριών στελεχών όσο και οι επαναληπτικές διοργανώσεις υφιστάμενων ενδοεπιχειρησιακών προγραμμάτων.

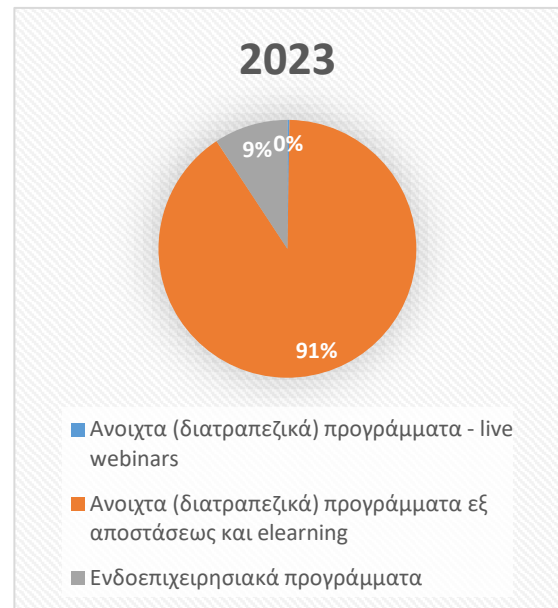
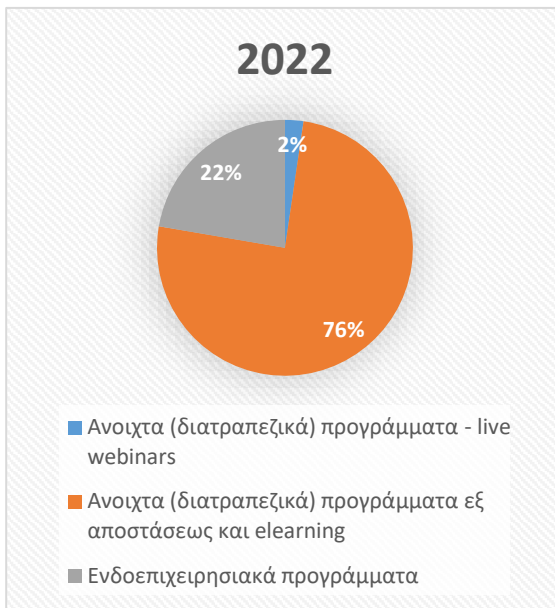
Το 2023 σε στενή συνεργασία με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης τράπεζας μέλους της ΕΕΤ συνεχίστηκε η εκπαίδευση στελεχών της που αφορούσε την προετοιμασία τους για τις εξετάσεις απόκτησης Πιστοποιητικού «Επαγγελματικών Γνώσεων Επενδυτικών Προϊόντων βασιζόμενων σε Ασφάλιση». Επιπλέον, συνεχίστηκε με αρκετές διοργανώσεις το πρόγραμμα ενδοεπιχειρησιακής πιστοποίησης γνώσεων, με τίτλο «Χρηματοδότηση Μικρών Επιχειρήσεων (επίπεδο I)» και το πρόγραμμα με τίτλο «Χρηματοδότηση Μικρών Επιχειρήσεων (επίπεδο II)», το οποίο υλοποιείται στο συγκεκριμένο μέλος από το 2010.

Παράλληλα, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε εκπαιδευτικό πρόγραμμα εσωτερικής πιστοποίησης για τράπεζα μέλος της ΕΕΤ, στο οποίο εντάχθηκε προσωπικό που απασχολείται στο δίκτυο καταστημάτων της και εστίασε στην ανάδειξη του ρόλου των στελεχών του δικτύου στην στρατηγική μετασχηματισμού της τράπεζας.

Σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού τράπεζας μέλους, το σύνολο των πιστοποιημένων στελεχών της για τη δραστηριότητα διανομής ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών προϊόντων παρακολούθησε τα εγκεκριμένα από την ΤτΕ Σεμινάρια του ETI για τη διατήρηση της ισχύς των πιστοποιητικών τους στον Τομέα Α και Τομέα Β.

Στατιστικά στοιχεία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ			
	2022		2023	
Ανοιχτά (διατραπεζικά) προγράμματα - live webinars	180	2,32%	31	0,26%
Ανοιχτά (διατραπεζικά) προγράμματα εξ αποστάσεως και elearning	5.835	75,37%	10.741	90,47%
Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	1.727	22,31%	1.100	9,27%
ΣΥΝΟΛΟ	7.742	100%	11.872	100%

B. Χρηματοπιστωτικός εγγραμματισμός

Η Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ) ως θεσμικός φορέας εκπροσώπησης των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα, αναγνωρίζει τη σημασία του χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού και έχει εντάξει στους βασικούς άξονες δραστηριότητάς της την προώθηση της χρηματοπιστωτικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Από τον Σεπτέμβριο του 2022 έχει συσταθεί και λειτουργεί στην ΕΕΤ η Συντονιστική Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευσης & Χρηματοπιστωτικού Εγγραμματισμού (ΣΕ08).

Η ΕΕΤ συμμετέχει σε διεθνή και ευρωπαϊκά fora (συνδεδεμένο μέλος στο Διεθνές Δίκτυο για τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση του ΟΟΣΑ, υποστηρικτής του Παγκόσμιου Στόχου 8 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του ΟΗΕ, μέλος της Ομάδας Δράσης της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας για το Χρηματοπιστωτικό Εγγραμματισμό, μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για τον Χρηματοπιστωτικό Τομέα, μέλος του Σωματείου Επιχειρηματικότητας Νέων/JA Greece) και αναπτύσσει ποικίλες δράσεις και προγράμματα για μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Συντονιστική Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευσης & Χρηματοπιστωτικού Εγγραμματισμού (ΣΕ08)

Η ΣΕ08 συνεδριάζει τακτικά ανά δύο μήνες και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, αποφάσισε το 2023 να προχωρήσει στη δημιουργία κοινών προγραμμάτων για νέες ομάδες πληθυσμού, πέραν των μαθητών.

Τα προγράμματα, τα οποία θα είναι διαθέσιμα από το 2024, θα αφορούν τον χρηματοπιστωτικό εγγραμματισμό για:

- ο τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις,
- ο το γενικό πληθυσμό, με πιλοτική εφαρμογή στο χώρο εργασίας διαθέσιμο στους υπαλλήλους των Μελών της ΕΕΤ, και
- ο σε πολίτες μεγαλύτερης ηλικίας.

Οι ανωτέρω δράσεις θα ανακοινωθούν σε σχετικό συνέδριο που θα πραγματοποιηθεί το 2024, ενόψει και της έναρξης υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για το Χρηματοοικονομικό Εγγραμματισμό.

Εθνικός και πανευρωπαϊκός Διαγωνισμός Γνώσεων για το Χρήμα

Το 2023, η Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ), στο πλαίσιο των δράσεων για την υποστήριξη του θεσμού της “European Money Week” της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, πραγματοποίησε τον έκτο Εθνικό Διαγωνισμό

Γνώσεων για το Χρήμα, στις 21 Μαρτίου 2023. Ο [Διαγωνισμός πραγματοποιήθηκε](#) διαδικτυακά και έλαβαν μέρος 1.211 μαθητές από 328 ομάδες τάξεων 34 Γυμνασίων και 34 Λυκείων της χώρας μας, ιδιωτικά και δημόσια, από τους νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Αρκαδίας,

Αττικής, Αχαΐας, Βοιωτίας, Ηλείας, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Καβάλας,

Κοζάνης, Κυκλάδων, Λάρισας, Λασιθίου, Λέσβου, Μαγνησίας, Πέλλας, Ροδόπης, Φθιώτιδας, Φωκίδας και Χανίων. Νικήτρια Τάξη αναδείχθηκε η Τάξη Α8 του 4ου Γενικού Λυκείου Λάρισας. Ακολούθησαν, στη δεύτερη θέση η Τάξη Γ5 του 12ου Γυμνασίου Ηρακλείου Κρήτης και στην τρίτη θέση η Τάξη Α3 του Λυκείου «Εκπαιδευτήρια Φρυγανιώτη» από τη Θεσσαλονίκη.

Ο Εθνικός Διαγωνισμός Γνώσεων για το Χρήμα, αποτελεί το πρώτο σκέλος της από κοινού πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και των μελών της για τον Χρηματοπιστωτικό Εγγραμματισμό μαθητών ηλικίας 13-15 χρονών, καθώς η νικήτρια τάξη εκπροσωπεί το σχολείο της και την Ελλάδα στον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό «European Money Quiz» (EMQ).

Στον [Έκτο Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό «European Money Quiz» \(EMQ\)](#), που πραγματοποιήθηκε δια ζώσης στις Βρυξέλλες στις 15 και 16 Μαΐου 2024, η ελληνική Ομάδα εκπροσωπήθηκε από τους Εθνικούς Νικητές και μεταξύ 28 χωρών κατέλαβε την πρώτη θέση. Ακολούθησαν οι Εθνικοί Νικητές της Πολωνίας και της Πορτογαλίας στην 2^η και 3^η θέση αντίστοιχα.

Η ΕΕΤ πραγματοποιεί τον Εθνικό Διαγωνισμό Γνώσεων για το Χρήμα από το 2018, για μαθητές Γυμνασίου, πάντοτε με την υποστήριξη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, σε αρμονία με το σχολικό πρόγραμμα. Από το 2020, ο Εθνικός Διαγωνισμός Γνώσεων για το Χρήμα συμπεριλαμβάνεται

στους επίσημους Διαγωνισμούς του Υπουργείου. Μάλιστα, μετά και από γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, το Υπουργείο Παιδείας ενέκρινε τη διεξαγωγή του Εθνικού Διαγωνισμού Γνώσεων για το Χρήμα από το σχολικό έτος (2020-2021) εκτός των μαθητών της Γ' Γυμνασίου και για μαθητές της Α' Γενικού και Επαγγελματικού Λυκείου, ενώ παράλληλα ενέκρινε και τη χρήση του βιβλίου της ΕΕΤ «Πρώτα Χρηματοοικονομικά Βήματα» (ISBN: 978-960-6867-31-6) από τους εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο

προετοιμασίας των μαθητών τους για τον Εθνικό Διαγωνισμό. Το εν λόγω βιβλίο διατίθεται και από τον Ιανουάριο του 2021 παρέχεται και σε [ψηφιακή μορφή](#).

Η ενημέρωση και συμμετοχή των μαθητών για τον Εθνικό Διαγωνισμό Γνώσεων για το Χρήμα πραγματοποιείται στο πλαίσιο των μαθημάτων Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, και Πολιτικής Παιδείας.

Στόχος της ΕΕΤ, μέσω της εν λόγω πρωτοβουλίας είναι να καταστήσει τη χρηματοπιστωτική εκπαίδευση εφικτή ακόμα και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της Ελλάδας. Προς τον σκοπό αυτό η [ειδικά διαμορφωμένη ιστοσελίδα της ΕΕΤ για το European Money Quiz](#) παραμένει ενεργή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους έτσι ώστε τα παιχνίδια γνώσεων για το Χρήμα και το ψηφιακό βιβλίο να είναι προσβάσιμα σε όλους: μαθητές, καθηγητές και γονείς.

Συμμετοχή στις εργασίες για την διαμόρφωση Εθνικής Στρατηγικής για το Χρηματοοικονομικό Εγγραμματισμό στην Ελλάδα

Η ΕΕΤ, από τον Νοέμβριο του 2021, συγκαταλέγεται μεταξύ των φορέων (Υπουργεία, Πανεπιστήμια, Ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα, Μη κερδοσκοπικοί φορείς, κ.λπ) που κλήθηκαν να συμμετάσχουν στη διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής για τον Χρηματοοικονομικό Εγγραμματισμό στην Ελλάδα. Το έργο εποπτεύεται από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και υλοποιείται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στον οποίο ανατέθηκε η εκπόνηση εργασιών απευθείας από τη Γενική Διεύθυνση Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (DG Reform) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο πρώτο στάδιο της διαμόρφωσης της Εθνικής Στρατηγικής πραγματοποιήθηκε, κατά το 2022, καταγραφή των υφιστάμενων δράσεων χρηματοοικονομικού εγγραμματισμού στην Ελλάδα, με την ΕΕΤ να καταθέτει έξι (6) συνολικά δράσεις. Τον Φεβρουάριο του 2023, η ΕΕΤ συμμετείχε στη τρίτη συνάντηση των συναρμόδιων φορέων, υπό την εποπτεία του ΟΟΣΑ, καθώς και σε διμερή συνάντηση με τον υπεύθυνο του ΟΟΣΑ για την τελική επικαιροποίηση των στοιχείων που είχε καταθέσει η ΕΕΤ, καθώς και για την ενημέρωσή του ως προς τα νέα προγράμματα της ΕΕΤ. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί και παρουσιαστεί στις αρχές του 2024.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Το 2023 οι εργασίες της Ομάδας Έργου της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) για τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση (Financial Education Project Group - FEPG), στην οποία συμμετέχει η ΕΕΤ, επικεντρώθηκαν κυρίως στην υλοποίηση της *European Money Week (EMW) 2023* και στη διεξαγωγή του έκτου Ευρωπαϊκού Διαγωνισμού για το Χρήμα "European Money Quiz (EMQ)".

Συμμετοχή στις εργασίες της EBTN για τον χρηματοπιστωτικό εγγραμματισμό

Η ΕΕΤ, ως μέλος του ΔΣ της EBTN και έχοντας την Προεδρία της Επιτροπής Accreditation Committee, συμμετέχει ενεργά στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Χρηματοπιστωτικού Εγγραμματισμού (Financial Literacy Committee – FinLiCo) της EBTN. Στο ειδικό webinar που πραγματοποιήθηκε για τον χρηματοπιστωτικό εγγραμματισμό στις 2.11.2023, η ΕΕΤ συμμετείχε με παρουσίαση στη θεματική *Financial Literacy Tools available at EU level*.

Συμμετοχή σε Συνέδρια του INFE/OECD για τον χρηματοπιστωτικό εγγραμματισμό

Η EET ως affiliate member του International Network on Financial Literacy του OECD, κατά τη διάρκεια του 2023 παρακολούθησε και συμμετείχε στα κάτωθι συνέδρια:

- OECD Launch of Global Money Week (GMW) 2023, 20.03.2023
- OECD Launch of the National Strategy for Financial Education in Poland, 25.04.2023
- OECD/INFE Symposium on Financial Literacy in the evolving digital financial landscape, 05.05.2023
- OECD/Banco de Portugal, Digital Financial Literacy : A Strategy for Portugal, 10.05.2023
- RCE/OECD, Hybrid Workshop on Financial Inclusion: Trends, developments and policy tools, 27-28.06.2023
- Launch of the joint EC/OECD-INFE financial competence framework for children and youth, 2.10.2023
- OECD/INFE/Bank of Italy, Financial Literacy and Empowerment: Data, Policies and Evaluation”, 17.11.2023

Get Involved

Η EET το 2023 ενίσχυσε τη συνεργασία της με την Get Involved, μια μη-κερδοσκοπική νεανική πρωτοβουλία που ιδρύθηκε το 2017 και επιχειρεί να γεφυρώσει το χάσμα επικοινωνίας μεταξύ των θεσμών, της αγοράς και των ακαδημαϊκών με τους νέους στην Ελλάδα. Σκοπός της Get Involved είναι η προώθηση της οικονομικής παιδείας μέσω μίας διεπιστημονικής προσέγγισης. Ειδικότερα, η EET:

- Υποστήριξε για τρίτη χρονιά το Συνέδριο Προσομοίωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο αποτελεί ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που αποσκοπεί στον εμπλουτισμό των γνώσεων των φοιτητών γύρω από τον ρόλο της ΕΚΤ και τα σύγχρονα οικονομικά ζητήματα. Το συνέδριο πραγματοποιείται ετησίως.
- Συνεργάστηκε για τη δημιουργία Ευρετηρίου Οικονομικών Όρων, το οποίο από το 2024 θα είναι διαδικτυακά διαθέσιμο για όλους από την ιστοσελίδα της EET.

Quality Net Foundation

Η EET συνέχισε και το 2023 τη συνεργασία της με την Quality Net Foundation στο πλαίσιο υλοποίησης του Παγκόσμιου Στόχου 8 Βιώσιμης Ανάπτυξης που αφορά την «ενίσχυση των εγχώριων χρηματοπιστωτικών θεσμών προκειμένου να ενθαρρυνθεί και να διευρυνθεί η πρόσβαση σε ασφαλιστικές και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες για όλους». Το εκπαιδευτικό υλικό που διαμορφώθηκε για τους μαθητές, τους καθηγητές και τους γονείς είναι αναρτημένο στην [ιστοσελίδα του Βιωματικού Σχολείου](#) προκειμένου να διευκολύνει τους συμμετέχοντες για τον Πανελλήνιο Σχολικό Διαγωνισμό Bravo Schools.

Ρυθμιστικές εξελίξεις

A. Θέματα λειτουργίας και εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων

A.1 Ενσωμάτωση στη νομοθεσία της Ε.Ε. του ρυθμιστικού πλαισίου «Βασιλεία III» για την προληπτική εποπτεία (Banking Package)

Τον Δεκέμβριο του 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε συμφωνία ως προς τους κανόνες που ενσωματώνουν στην ΕΕ το τελευταίο μέρος των διεθνών προτύπων της Επιτροπής της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία (BCBS), γνωστά ως «Βασιλεία III» (Banking Package).

Το νέο πλαίσιο αποτελείται από μια σειρά νομοθετικών προτάσεων σχετικά με:

- την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2013/575 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων, και
- την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων.

Οι νέοι κανόνες θα αρχίσουν να εφαρμόζονται στην πλειονότητά τους από την 1^η Ιανουαρίου 2025. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) εξουσιοδοτείται να εκδώσει μια σειρά εφαρμοστικών μέτρων, τα οποία αποτελούνται από ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα (RTS), εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα (ITS), κατευθυντήριες γραμμές (guidelines), καθώς και εκθέσεις (reports), γνωμοδοτήσεις (opinions) και ρυθμίσεις σχετικά με τις δημοσιοποιήσεις (disclosures), τα οποία προσεγγίζουν τα 140 σε συνολικό αριθμό.

Ενδεικτικά, με χρονικό ορίζοντα υλοποίησης την 1^η Ιανουαρίου 2026 (δηλαδή ένα έτος μετά τη θέση σε ισχύ των κανόνων του Banking Package), αναμένεται η έκδοση 32 εφαρμοστικών μέτρων, τα οποία αφορούν, μεταξύ άλλων, στις κάτωθι θεματικές:

- υποβολή αναφορών, δημοσιοποιήσεις και Πυλώνας 3,
- πιστωτικός κίνδυνος,
- κίνδυνος αγοράς,
- κλιματικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους, και
- πρόσβαση στις αγορές.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών/Συνεδριάσεις μελών

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η ΕΕΤ ενημέρωνε σε συνεχή βάση τις τράπεζες - μέλη της για τα επιμέρους στάδια της νομοπαραγωγικής διαδικασίας ως προς την υιοθέτηση των προτάσεων του Banking Package, καθώς επίσης και για τις σχετικές δημόσιες διαβουλεύσεις, τόσο σε επίπεδο BCBS όσο και από πλευράς EBA. Οι κανόνες της Βασιλείας III, καθώς και ο αντίκτυπός τους για τις ελληνικές τράπεζες, συζητηθήκαν εκτενώς σε σχετικές συνεδριάσεις των μελών της ΕΕΤ με αντικείμενο όλο το εύρος των επιμέρους θεματικών του

Banking Package (π.χ. υποβολές αναφορών, διαχείριση κινδύνων ESG, κίνδυνος αγοράς κ.λπ.).

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η EET συμμετείχε ενεργά στις πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) για την προώθηση των θέσεων των μελών της επί των προτεινόμενων διατάξεων έναντι των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο, DG FISMA κ.ά.) είτε μέσω της επεξεργασίας των σχετικών κειμένων θέσεων/επιστολών της ΕΤΟ, είτε μέσω της συμμετοχής της σε σημαντικό αριθμό συνεδριάσεων που οργανώθηκαν με αντικείμενο τις εξελίξεις επί της υιοθέτησης του Banking Package.

Ειδικότερα, η EET συμμετείχε με σταθερή εκπροσώπηση στις εργασίες της Banking Supervision Committee της ΕΤΟ, η οποία ηγείται του έργου επί της εν λόγω θεματικής, του SSM Strategy Group της ΕΤΟ, το οποίο αποτελεί το αρμόδιο forum για τον διάλογο περί εποπτικών ζητημάτων, καθώς επίσης και του Basel Committee Principles and Standards Working Group, που εξειδικεύεται στη συζήτηση περί των ρυθμιστικών εξελίξεων στην πολιτική της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών και στην ενημέρωση σχετικά με τις συνθήκες ισονομίας μεταξύ της Ε.Ε. και άλλων δικαιοδοσιών, όπως π.χ. οι ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο.

A.2 Δημόσια διαβούλευση για την αναθεώρηση των Βασικών Αρχών της Βασιλείας (Basel Core Principles) και ολοκλήρωση τεχνικών τροποποιήσεων

Στις 6 Ιουλίου 2023, η Επιτροπή της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία (BCBS) έθεσε σε δημόσια διαβούλευση κείμενο σχετικά με τις βασικές αρχές (core principles) για την αποτελεσματική εποπτεία του τραπεζικού τομέα.

Οι βασικές αρχές συνιστούν τις ελάχιστες προδιαγραφές για ένα πλήρες πλαίσιο προληπτικής εποπτείας των τραπεζών και τραπεζικών συστημάτων διεθνώς. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αντανακλούν τις ρυθμιστικές και εποπτικές εξελίξεις στους εξής τομείς:

- χρηματοπιστωτικοί κίνδυνοι,
- επιχειρησιακή ανθεκτικότητα,
- συστημικός κίνδυνος και πτυχές μακρο-προληπτικής εποπτείας,
- νέοι κίνδυνοι, περιλαμβανομένων χρηματοπιστωτικών κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα και την ψηφιοποίηση,
- μη τραπεζική διαμεσολάβηση και πρακτικές διαχείρισης κινδύνων.

Στο ίδιο πλαίσιο, εντός του 2023, η BCBS δημοσίευσε κείμενο με περαιτέρω τεχνικές τροποποιήσεις στο πλαίσιο της Βασιλείας, κατόπιν σχετικής δημόσιας διαβούλευσης. Οι νέες τροποποιήσεις που εισάγονται αφορούν, μεταξύ άλλων, στις εξής θεματικές:

- τυποποιημένη προσέγγιση για τον λειτουργικό κίνδυνο,
- πρότυπα δημοσιοποιήσεων ως προς τον κίνδυνο προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (CVA risk), και

- χρησιμοποιούμενη ορολογία αναφορικά με το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας.

Οι τεχνικές τροποποιήσεις είναι εφαρμοστέες το αργότερο εντός τριετίας από τη δημοσίευση του κειμένου.

A.3 Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων 2023 (EU-wide stress test)

Στις 31 Ιανουαρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ανακοίνωσαν την έναρξη της πανευρωπαϊκής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (EU-wide stress test) για το έτος 2023, που διεξήχθη σε στενή συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές.

Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων αξιολόγησε τις επιδόσεις των τραπεζών σε ένα βασικό και σε ένα υποθετικό δυσμενές οικονομικό σενάριο, σύμφωνα με το οποίο αναμένεται παρατεταμένη περίοδος υποτονικής ανάπτυξης, αυξημένων επιτοκίων και υψηλού πληθωρισμού.

Τα αποτελέσματα της άσκησης, τα οποία δημοσιεύθηκαν στις 28 Ιουλίου 2023, κατέδειξαν ότι οι ευρωπαϊκές τράπεζες παραμένουν ανθεκτικές σε δυσμενείς συνθήκες, ενώ διατηρούν επαρκή κεφαλαιακά αποθέματα, ακόμη και υπό ακραίες μακροοικονομικές παραδοχές.

Όλες οι ελληνικές τράπεζες που συμμετείχαν στην άσκηση παρουσίασαν ιδιαίτερα ικανοποιητικές τιμές, γεγονός που οφείλεται στην επιτυχή διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, στα υψηλά επίπεδα ρευστότητας και στην άνοδο της κερδοφορίας τους.

A.4 Αποτελέσματα της Διαδικασίας Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (SREP) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Στις 19 Δεκεμβρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) δημοσίευσε τα αποτελέσματα του SREP για το έτος 2023. Αυτά κατέδειξαν ότι οι Ευρωπαϊκές Τράπεζες (και μεταξύ αυτών και οι Ελληνικές) διαθέτουν εύρωστες θέσεις κεφαλαίου και ρευστότητας και αυξημένη κερδοφορία. Παράλληλα, η εσωτερική διακυβέρνηση, η διαχείριση κινδύνων και ο κεφαλαιακός προγραμματισμός παραμένουν βασικοί τομείς ανάληψης εποπτικής δράσης λόγω της επιδείνωσης των προοπτικών κινδύνου.

Οι εποπτικές προτεραιότητες της ΕΚΤ προσαρμόστηκαν ώστε να εστιάσουν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας στις βραχυπρόθεσμες προοπτικές κινδύνου, στη βελτίωση της διακυβέρνησης και της διαχείρισης κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων και στην επίτευξη περαιτέρω προόδου ως προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την επιχειρησιακή ανθεκτικότητα. Στο ίδιο πλαίσιο δημοσιεύθηκαν οι κάτωθι μεθοδολογίες της ΕΚΤ σχετικά με το SREP:

- εποπτική μεθοδολογία,
- μεθοδολογία για τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο αγοράς,
- μεθοδολογία σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση και τη διαχείριση κινδύνων, και
- μεθοδολογία σχετικά με την εκτίμηση των επιχειρηματικών μοντέλων.

Δράσεις της EET

Ενημέρωση μελών/Συνεδριάσεις μελών

Η EET παρακολούθησε στενά και ενημέρωσε σε συνεχή βάση τις τράπεζες-μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά την πορεία αναθεώρησης του SREP, τις επερχόμενες τροποποιήσεις στις επιμέρους μεθοδολογίες και τις νέες διαδικασίες που εισάγονται.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και της EKT για την υλοποίηση της αναθεωρημένης διαδικασίας SREP

Η EET συμμετείχε με σταθερή εκπροσώπηση στις εργασίες του SSM Strategy Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) για την αναθεώρηση της διαδικασίας SREP. Ειδικότερα, η EET συνέβαλε στη διαμόρφωση των προτάσεων της ΕΤΟ για την αναθεώρηση του SREP, ενώ συμμετείχε ενεργά στις συνεδριάσεις της ΕΤΟ με τους εμπειρογνώμονες της EKT για την συζήτηση των ανωτέρω προτάσεων και την ανταλλαγή απόψεων επί των βέλτιστων πρακτικών εποπτείας όσον αφορά την εν λόγω θεματική.

Τον Δεκέμβριο 2023 πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη μεταξύ των μελών της ΕΤΟ και των αρμόδιων στελεχών της EKT, με τη συμμετοχή της Elizabeth McCaul, μέλους του Εποπτικού Συμβουλίου της EKT, αναφορικά με τις εξελίξεις και τις προτεραιότητες της EKT εν όψει της νέας διαδικασίας του SREP, ενώ τον ίδιο μήνα πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη ΕΤΟ-EKT σχετικά με την παρουσίαση των αναθεωρημένων μεθοδολογιών της τελευταίας για τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο αγοράς. Η EET συμμετείχε στις ανωτέρω κοινές συνεδριάσεις με σημαντική εκπροσώπηση από τα μέλη της.

A.5 Διαχείριση κινδύνων ESG

A.5.1 Άσκηση «Fit-for-55» της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών – Κλιματικό stress test

Εντός του Ιουλίου 2023, η EBA ανακοίνωσε την έναρξη δημόσιας διαβούλευσης επί μιας σειράς σχεδίων υποδειγμάτων και οδηγιών συμπλήρωσης αυτών σχετικά με τους κλιματικούς κινδύνους. Η εν λόγω άσκηση, με την ονομασία «Fit-for-55», εντάσσεται στις δράσεις της ΕΕ, οι οποίες ως απώτερο στόχο έχουν την επίτευξη μείωσης των εκπομπών CO₂ της ευρωπαϊκής οικονομίας κατά 55% έως το 2030, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990. Πιο συγκεκριμένα, η εν λόγω πρωτοβουλία αποσκοπεί στη συλλογή δεδομένων που σχετίζονται με τους κλιματικούς κινδύνους σε συνάρτηση με τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και τους κινδύνους που διέπουν την αγορά ακινήτων, προκειμένου να καταγραφεί η ανθεκτικότητα των τραπεζών και η δυνατότητά τους να συνεισφέρουν στη διοχέτευση κεφαλαίων, για τη μετάβαση σε μια πιο βιώσιμη οικονομία. Η ανάλυση σεναρίων κλιματικών κινδύνων «Fit-for-55» αναμένεται να αποτελέσει το κλιματικό stress test για το έτος 2024.

Στην άσκηση συμμετέχουν όσα πιστωτικά ιδρύματα εντάσσονται στο πανευρωπαϊκό stress test, ενώ οι εθνικές αρμόδιες αρχές διατηρούν τη διακριτική ευχέρεια να διευρύνουν το πεδίο εφαρμογής. Τα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα θα υποβάλλουν τα ζητούμενα στοιχεία εντός του α' τριμήνου του 2024. Από πλευράς αρμόδιων αρχών, τον συντονισμό της

άσκησης έχει αναλάβει για τον τραπεζικό τομέα η EBA, ενώ στις διεργασίες συμμετέχει, επίσης, η EKT. Ο σχεδιασμός των σεναρίων έχει πραγματοποιηθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ESRB).

Δράσεις της EET

Ενημέρωση μελών/ Συνεδριάσεις μελών

Η EET παρακολούθησε στενά και ενημέρωσε σε διαρκή βάση τις τράπεζες-μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά την άσκηση «Fit-for-55». Εντός του 2023, πραγματοποιήθηκαν σε τακτική βάση πλήθος συνεδριάσεων των μελών της EET, με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων επί της αποτελεσματικής συμπλήρωσης των υποδειγμάτων της άσκησης, καθώς και την ενημέρωση από τα στελέχη της EET σχετικά με τις τρέχουσες εξελίξεις επί του θέματος.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η EET συμμετείχε με σταθερή και ουσιαστική εκπροσώπηση στις εργασίες, μεταξύ άλλων:

- του ESG Risks Task Force της ETO, όπου έγινε ανταλλαγή απόψεων και ενημέρωση σχετικά με τα επιμέρους στάδια και την πορεία της άσκησης «Fit-for-55». Σε αυτό το πλαίσιο, η EET συνέβαλε στη διαμόρφωση της απάντησης της ETO στη δημόσια διαβούλευση της EBA για την εν λόγω άσκηση,
- της Banking Supervision Committee της ETO, όπου συζητούνται οι προτεραιότητες των ευρωπαϊκών πιστωτικών ιδρυμάτων ως προς τις απαιτήσεις των αρμόδιων εποπτικών και ρυθμιστικών αρχών, και τέλος
- του SSM Strategy Group της ETO, όπου γίνεται ανταλλαγή απόψεων αναφορικά με τον ρόλο και τις προσδοκίες του επόπτη.

A.5.2 Κοινή έκθεση Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας – Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου για τους κλιματικούς κινδύνους

Στις 18 Δεκεμβρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (EKT) και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ESRB) δημοσίευσαν έκθεση σχετικά με το μακροπροληπτικό πλαίσιο διαχείρισης των κλιματικών κινδύνων. Η εν λόγω έκθεση προτείνει την υιοθέτηση τριών διακριτών πλαισίων για τη σύνδεση των κλιματικών κινδύνων με τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα:

- *Πλαίσιο παρακολούθησης:* Προτείνεται η αυξανόμενη χρήση δεικτών για την παρακολούθηση των επιπτώσεων των κλιματικών κινδύνων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, οι οποίοι θα προσαρμόζονται ώστε να περιλαμβάνουν νέες πληροφορίες που σταδιακά γίνονται διαθέσιμες.
- *Πλαίσιο μακροπροληπτικής εποπτείας:* Οι τράπεζες πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της μακροπροληπτικής στρατηγικής της E.E., δεδομένου του κομβικού τους ρόλου στη χρηματοδότηση της περιοχής.

- *Πλαίσιο ευρύτερων περιβαλλοντικών κινδύνων:* Εξετάζονται οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τη γενικότερη υποβάθμιση του περιβάλλοντος, δεδομένου ότι η υποβάθμισή του επιδεινώνει την κλιματική αλλαγή και vice versa.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών/Συνεδριάσεις μελών

Η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά τις εξελίξεις στη θεματική της μετάβασης προς μια πιο βιώσιμη οικονομία και της ενσωμάτωσης των κινδύνων ESG στο ρυθμιστικό πλαίσιο για τη λειτουργία και εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, ενημερώνοντας διαρκώς τις τράπεζες-μέλη της.

Κρίσιμα ζητήματα για τα μέλη της ΕΕΤ το 2023 ήταν, μεταξύ άλλων, οι εξελίξεις στο πεδίο των δημοσιοποιήσεων στοιχείων για τους κινδύνους ESG στο πλαίσιο του Πυλώνα 3, η συμπερίληψη των κινδύνων ESG στις διαδικασίες προληπτικής εποπτείας και διαχείρισης κινδύνων και η προετοιμασία αναθεώρησης, εντός του 2024, του Δείκτη Πράσινων Στοιχείων Ενεργητικού (Green Asset Ratio - GAR). Στο πλαίσιο αυτό έλαβαν χώρα σε τακτική βάση συνεδριάσεις των μελών της ΕΕΤ, με σκοπό την επικοινωνιακή ανταλλαγή απόψεων και τη διευκόλυνση της προετοιμασίας για τις εν θέματι ρυθμιστικές εξελίξεις.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετέχει με σταθερή εκπροσώπηση στις εργασίες της ESG Risks Task Force της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ), στο πλαίσιο της οποίας έλαβε μέρος σε πληθώρα συνδριάσεων σχετικά με την ενσωμάτωση των κινδύνων ESG στο κανονιστικό πλαίσιο τραπεζικής εποπτείας και συνέβαλε στη διαμόρφωση των θέσεων της ΕΤΟ στην εν λόγω θεματική.

A.6 Εξελίξεις στη θεματική της υποβολής εποπτικών αναφορών (supervisory reporting) και δημοσιοποιήσεων

A.6.1 Διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον εξορθολογισμό των υποχρεώσεων υποβολής αναφορών

Στις 26 Ιουλίου 2023, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε την έναρξη δημόσιας διαβούλευσης (call for evidence) σχετικά με την πρωτοβουλία της για μείωση του όγκου του συνόλου των εποπτικών αναφορών κατά 25%, (υποβολές που προέρχονται από διάφορους κλάδους της οικονομίας και από την ίδια τη δημόσια διοίκηση). Ειδικότερα, στόχος της εν λόγω προσπάθειας είναι η κατάργηση όσων αναφορών θεωρούνται πλέον περιττές, παρωχημένες ή επαναλαμβανόμενες, ή συλλέγονται με συχνότητα, που δεν είναι αποτελεσματική, με μεθόδους ανεπαρκείς.

Η εν λόγω διαβούλευση έρχεται σε συνέχεια σχετικής δέσμευσης της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ursula Von Der Leyen, με σκοπό τον εξορθολογισμό, τον εκσυγχρονισμό και τη βελτιστοποίηση του πλαισίου υποβολής αναφορών (π.χ. εφαρμόζοντας την αρχή ότι οι επιχειρήσεις δεν θα παρέχουν τα ίδια δεδομένα για διαφορετικές υποχρεώσεις ή θα αντικαθίστανται τα κατά περίπτωση 27 διαφορετικά σημεία επαφής με τα διάφορα κράτη μέλη, με ένα κεντρικό δίαυλο πανευρωπαϊκά).

A.6.2 Πρωτοβουλία «Pillar 3 data hub» της EBA

Παράλληλα, στις 14 Δεκεμβρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) ανακοίνωσε την έναρξη δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με την ανάπτυξη και λειτουργία του έργου «Pillar 3 data hub», το οποίο προβλέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 434 και 434α του Κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR3).

Σκοπός του «Pillar 3 data hub» είναι η συγκέντρωση σε μια ενιαία τοποθεσία στην ιστοσελίδα της EBA των δεδομένων που υποβάλλουν οι τράπεζες σε σχέση με τις δημοσιοποιήσεις για σκοπούς προληπτικής εποπτείας, ώστε να είναι ευχερώς προσβάσιμα για όλους τους ενδιαφερόμενους. Η δημόσια διαβούλευση ολοκληρώνεται στις 29 Μαρτίου 2024.

A.6.3 Πρωτοβουλία «Integrated Reporting Framework (IReF)» της EKT

Τέλος, στο γενικότερο πνεύμα του εξορθολογισμού της συλλογής δεδομένων από τα πιστωτικά ιδρύματα, εντός του 2024, η EKT ανακοίνωσε την έναρξη δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με τη συμπληρωματική εκτίμηση κόστους-οφέλους (complementary cost-benefit assessment) για το έργο Integrated Reporting Framework (IReF). Η δημόσια διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 31 Ιουλίου 2023.

Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των απαντήσεων που έλαβε, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ESCB) αναμένεται να προετοιμάσει σχέδιο Κανονισμού για την υποβολή στατιστικών στοιχείων από τα πιστωτικά ιδρύματα και τις λοιπές οντότητες που δέχονται καταθέσεις, που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο του IReF.

Ο Κανονισμός, ο οποίος αναμένεται να εκδοθεί εντός του 2024, θα υποβληθεί σε δημόσια διαβούλευση πριν οριστικοποιηθεί, κατά τη συνήθη προβλεπόμενη νομοπαραγωγική διαδικασία. Επισημαίνεται ότι η EKT ανακοίνωσε την έναρξη σχεδιασμού του συστήματος IReF τον Δεκέμβριο του 2021. Βάσει της εν λόγω ανακοίνωσης, το σύστημα IReF αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή εντός του 2027.

Δράσεις της EET

Ενημέρωση μελών/ Συνεδριάσεις μελών

Η EET ενημέρωσε τα μέλη της για όλες τις ανωτέρω πρωτοβουλίες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και εποπτικών αρχών, ενώ συμμετείχε σε σημαντικό αριθμό συνεδριάσεων με τα μέλη της για την ανταλλαγή απόψεων επί διαφόρων πτυχών των εν λόγω πρωτοβουλιών.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η EET, στο πλαίσιο της σταθερής της εκπροσώπησης στις εργασίες του Reporting & Statistics Expert Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ETO), συνέδραμε σημαντικά στη διαμόρφωση των τοποθετήσεων της ETO επί των διαφόρων διαβουλεύσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον εξορθολογισμό των υποχρεώσεων υποβολής αναφορών και τη συγκέντρωση των δεδομένων. Επίσης, η EET συμμετείχε στη συνεδρίαση που πραγματοποίησε η EKT με φορείς εκπροσώπησης των τραπεζών, αναφορικά με την παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το ερωτηματολόγιο για τη

συμπληρωματική εκτίμηση κόστους-οφέλους του IReF. Ακολούθησε σημαντικός αριθμός επιμέρους συνεδριάσεων με τις ενδιαφερόμενες τράπεζες για την παροχή διευκρινίσεων (Q&A sessions), στις οποίες τα μέλη της EET είχαν ουσιαστική παρουσία και εμπλοκή.

A.6.2 Υποβολή εποπτικών αναφορών ρευστότητας προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Τον Σεπτέμβριο του 2023, στον απόηχο της τραπεζικής κρίσης που εξελίχθηκε στην Ελβετία και τις ΗΠΑ έξι μήνες πριν (Μάρτιο του 2023), η EKT ανακοίνωσε στα πιστωτικά ιδρύματα την απόφασή της για την εντατικοποίηση του πλαισίου για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τη ρευστότητα. Οι αναφορές υποβάλλονται εβδομαδιαίως, εκκινώντας από τις 20 Σεπτεμβρίου 2023, μέσω του υποδείγματος ρευστότητας του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM liquidity template), μέχρις ότου η EBA προβεί σε περαιτέρω ενέργειες σχετικά με τον σχεδιασμό εναρμονισμένων υποδειγμάτων.

Στόχος των αρχών αναφορικά με την υποβολή αναφορών ρευστότητας είναι η διαμόρφωση ενός ενιαίου υποδείγματος, που θα αντικαταστήσει το ανωτέρω SSM liquidity template και το υπόδειγμα του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB liquidity template), προς αποφυγή επαναλήψεων.

Δράσεις της EET

Ενημέρωση μελών/Συνεδριάσεις μελών

Η EET ενημέρωσε άμεσα τα μέλη της για την απόφαση της EKT να υποβάλλονται οι αναφορές ρευστότητας σε εβδομαδιαία βάση, για σκοπούς παρακολούθησης της πορείας της ρευστότητας από πλευράς του επόπτη.

Συμμετοχή της EET σε συνάντηση με εκπροσώπους της EKT και του SRB σχετικά με τη ρευστότητα

Η EET, στο πλαίσιο της τακτικής συμμετοχής της στις εργασίες των ομάδων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) α) SSM Strategy Group, β) Reporting & Statistics Expert Group και γ) Liquidity Working Group, συμμετείχε σε συνεδρίαση που πραγματοποίησε η ΕΤΟ με στελέχη της EKT και του SRB, στις 23 Αυγούστου 2023, με αντικείμενο την ενημέρωση των τραπεζών για τις επερχόμενες ενέργειες των αρχών σχετικά με την παρακολούθηση της ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων της Ε.Ε.

A.7 Εξελίξεις στη θεματική της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς

Στις 31 Ιανουαρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης για την αναθεώρηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/451 της Επιτροπής όσον αφορά την υποβολή εποπτικών αναφορών σχετικά με τον επιτοκιακό κίνδυνο του τραπεζικού χαρτοφυλακίου (Interest Rate Risk in the Banking Book – IRRBB). Σκοπός της εν λόγω αναθεώρησης είναι η αποτελεσματική παρακολούθηση από τις εποπτικές αρχές του επιτοκιακού κινδύνου των ιδρυμάτων και της εφαρμογής της νέας δέσμης μέτρων που δημοσίευσε η EBA, τον Οκτώβριο του 2022, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας. Τα εν λόγω σχέδια εκτελεστικών τεχνικών προτύπων δημοσιεύθηκαν από την EBA στις 31 Ιουλίου 2023.

Παράλληλα, στις 31 Δεκεμβρίου 2023 ξεκίνησε η εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών της EBA για το IRRBB και το τον κίνδυνο πιστωτικού περιθωρίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (CSRBB), βάσει του άρθρου 84 παράγραφος 6 της CRD.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών/ Συνεδριάσεις μελών

Η ΕΕΤ ενημέρωσε σε συνεχή βάση τα μέλη της για τις εξελίξεις στη θεματική της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς και πραγματοποίησε συνεδριάσεις με τα μέλη της, έχοντας ως στόχο την ενημέρωσή τους για τις ευρωπαϊκές εξελίξεις και την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την εφαρμογή του νέου πλαισίου.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετέχει ενεργά στις εργασίες του Market Risk Working Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ), που είναι η αρμόδια ομάδα εργασίας για τις εξελίξεις στη θεματική της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς, καθώς επίσης και στις επιμέρους ομάδες για τη ρευστότητα και τον επιτοκιακό κίνδυνο (Liquidity Risk Working Group και ALM & IRRBB Working Group αντίστοιχα).

Επιπλέον, η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στο workshop που πραγματοποίησε η EBA στις 13 Φεβρουαρίου 2023, αναφορικά με τις δραστηριότητες που προετοιμάζονται εντός του έτους σχετικά με τον επιτοκιακό κίνδυνο.

Η ΕΕΤ συνεισέφερε στη διαμόρφωση κειμένου της ΕΤΟ με στόχο την κοινή κατανόηση των τραπεζών του πλαισίου για τον κίνδυνο πιστωτικού περιθωρίου.

Α.8 Εξελίξεις στη θεματική της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου

Την 1^η Δεκεμβρίου 2023, η ΕΚΤ ξεκίνησε την προετοιμασία των τραπεζών εν όψει της έναρξης της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για την ανθεκτικότητα στον κυβερνοχώρο (cyber resilience stress test) για το έτος 2024, ανοίγοντας τη σχετική πλατφόρμα για την υποβολή συχνών ερωτημάτων (FAQs).

Στόχος της άσκησης, η οποία περιλαμβάνει 109 άμεσα εποπτευόμενα πιστωτικά ιδρύματα, είναι η εκτίμηση του βαθμού ανταπόκρισης και ανάκαμψης (response and recovery) σε μία «επιτυχημένη» κυβερνοεπίθεση. Επισημαίνεται ότι, στο δυσμενές σενάριο η κυβερνοεπίθεση διαταράσσει τις καθημερινές επιχειρησιακές λειτουργίες της τράπεζας. Η άσκηση θα ξεκινήσει τον Ιανουάριο του 2024 και θα ολοκληρωθεί τον Ιούλιο, με την υιοθέτηση σχετικής έκθεσης της ΕΚΤ και την αποστολή των ευρημάτων σε κάθε τράπεζα. Τα αποτελέσματα του cyber resilience stress test θα τροφοδοτήσουν και θα συμπληρώσουν το SREP.

Είχε προηγηθεί, στις 15 Φεβρουαρίου 2023, η δημοσίευση έκθεσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ESRB), με θέμα την εξέλιξη των μακρο-προληπτικών εργαλείων για σκοπούς κυβερνοανθεκτικότητας (cyber resilience). Η έκθεση, η οποία προετοιμάστηκε εν μέσω γεωπολιτικών

συνθηκών αυξανόμενου κινδύνου στον κυβερνοχώρο, τονίζει την ανάγκη για την ενίσχυση της κυβερνοανθεκτικότητας.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών/ Συνεδριάσεις μελών

Η ΕΕΤ, καθ'όλη τη διάρκεια του έτους, ενημέρωνε τακτικά τα μέλη της για την πρόοδο του cyber resilience stress test και τις εξελίξεις που ανακύπτουν, σε ό,τι αφορά τη διαχείριση κινδύνων.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετείχε με σταθερή εκπροσώπηση στις εργασίες του SSM Strategy Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ), που συνιστά το αρμόδιο forum για την ανταλλαγή απόψεων και την επικοινωνία με τις εποπτικές αρχές σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σχετικά με τα επιμέρους στάδια των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, περιλαμβανομένου του cyber resilience stress test.

Στις 27 Οκτωβρίου 2023, η ΕΕΤ, στο πλαίσιο του SSM Strategy Group της ΕΤΟ, συμμετείχε στη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε με την ΕΚΤ για την παρουσίαση του χρονοδιαγράμματος του cyber resilience stress test, της προβλεπόμενης μεθοδολογίας και των σεναρίων, καθώς επίσης και την ενημέρωση σχετικά με την επικοινωνία με τις τράπεζες.

Β. Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων

Β.1 Νομοθετική πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί αναθεώρησης του πλαισίου για τη διαχείριση κρίσεων και την ασφάλεια των καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων (Crisis Management and Deposit Insurance Framework - CMDI)

Στις 18 Απριλίου 2023, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε νομοθετική πρόταση για την προσαρμογή και την περαιτέρω ενίσχυση του υφιστάμενου πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για τη διαχείριση τραπεζικών κρίσεων και την ασφάλιση καταθέσεων (Crisis Management and Deposit Insurance – CMDI Framework), με έμφαση στις μεσαίες και μικρότερες τράπεζες.

Η ως άνω νομοθετική πρόταση εισάγει τροποποιήσεις στα ακόλουθα νομοθετικά κείμενα:

- την Οδηγία (ΕΕ) 2014/59 (Bank Recovery and Resolution Directive - BRRD),
- τον Κανονισμό (ΕΕ) 806/2014 (Single Resolution Mechanism Regulation – SRMR), και
- την Οδηγία (ΕΕ) 2014/49 (Deposit Guarantee Schemes Directive – DGSD).

Πιο αναλυτικά, οι βασικότερες τροποποιήσεις της εν λόγω πρότασης αφορούν, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες θεματικές:

- την εφαρμογή των μέτρων έγκαιρης παρέμβασης (άρθρα 27(1), 28, 29 και 30α της BRRD),

- την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της εξυγίανσης μέσω της αναθεώρησης της αξιολόγησης του δημοσίου συμφέροντος ('public interest assessment') (άρθρα 31(1), 32(5) της BRRD),
- τη χρήση των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων (DGSs) στην εξυγίανση (άρθρο 109 της BRRD),
- την κατάταξη των απαιτήσεων (ranking of claims) των καταθετών στην πτωχευτική ιεραρχία (άρθρο 108 της BRRD),
- το πεδίο εφαρμογής της προστασίας των καταθέσεων, το οποίο επεκτείνεται ώστε να περιλαμβάνει καταθέσεις από δημόσιες αρχές (π.χ. νοσοκομεία, σχολεία, δήμους) (άρθρο 5 DGSD), καθώς και καταθέσεις χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (επιχειρήσεων επενδύσεων, ιδρυμάτων πληρωμών, ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος) για κεφάλαια πελατών τους (άρθρο 8β DGSD).

Οι τριμερείς διαπραγματεύσεις («τρίλογος») μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Συμβουλίου και Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υιοθέτηση της προτεινόμενης ενωσιακής νομοθεσίας αναμένεται να ξεκινήσουν το 2024.

Επισημαίνεται ότι, βάσει της σχετικής δήλωσης του Eurogroup της 16ης Ιουνίου 2022, η καθιέρωση του τρίτου πυλώνα της Τραπεζικής Ένωσης — του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης Καταθέσεων (EDIS), θα επαναξιολογηθεί σε μεταγενέστερο χρόνο, σε συνέχεια της τρέχουσας μεταρρύθμισης του πλαισίου CMDI.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών/ Συνεδριάσεις μελών

Η ΕΕΤ, μέσω της συμμετοχής της στις αρμόδιες επιτροπές της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ), παρακολούθησε ενεργά όλες τις εξελίξεις σε σχέση με την υιοθέτηση των ως άνω νομοθετικών προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενημερώνοντας ταυτόχρονα τις τράπεζες-μέλη της και δίνοντάς τους τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε διάφορες συνεδριάσεις με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετείχε με σταθερή εκπροσώπηση στις εργασίες των Deposit Guarantee Working Group και Crisis Intervention Working Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ), προωθώντας τις θέσεις των ελληνικών τραπεζών επί της εν λόγω πρωτοβουλίας της Επιτροπής, αναφορικά με την ενίσχυση του πλαισίου για τη διαχείριση τραπεζικών κρίσεων και την ασφάλιση των καταθέσεων. Επίσης, συνέβαλε ουσιαστικά στη διαμόρφωση θέσης των μελών της ΕΤΟ επί του θέματος, μέσω τεκμηριωμένων απόψεων και ουσιαστικών προτάσεων αναθεώρησης του πλαισίου.

Συμμετοχή στο από κοινού σεμινάριο του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για το CMDI (SRB ECB CMDI Seminar 2023)

Μεταξύ άλλων, η ΕΕΤ συμμετείχε στις 16 Οκτωβρίου 2023 στο κοινό σεμινάριο που πραγματοποιήσαν το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB) και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) με θέμα τη διαχείριση των τραπεζικών κρίσεων και την ασφάλιση των καταθέσεων (Crisis Management and Deposit Insurance – CMDI). Σκοπός του εν λόγω σεμιναρίου ήταν να αναδειχθεί η προσέγγιση των εποπτικών αρχών και των αρχών εξυγίανσης της Τραπεζικής Ένωσης επί των ανωτέρω προτεινόμενων αλλαγών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το πλαίσιο CMDI.

B.2 Διαβούλευση του SRB επί της στρατηγικής αναθεώρησης της λειτουργίας του (SRB Strategic Review)

Στις αρχές του 2024 αναμένεται να δημοσιευτεί το νέο πλάνο δράσης του SRB με τίτλο: «SRM: Vision 2028». Το εν λόγω πλάνο δράσης θα αποτελέσει τη βάση της νέας στρατηγικής του SRB, και ιδίως των ετήσιων προγραμμάτων εργασίας του μέχρι το έτος 2028.

Στο πλαίσιο αυτό, εντός του Απριλίου 2023, ο νέος Πρόεδρος του SRB, Dominique Laboureix, απηύθυνε πρόσκληση προς τα μέλη του τραπεζικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕΤ, να συμμετάσχουν σε έρευνα σχετικά με την ενίσχυση της λειτουργίας του SRB, ενόψει της επικείμενης στρατηγικής αναθεώρησης αυτού.

Δράσεις της ΕΕΤ

Συμμετοχή στην έρευνα του SRB σχετικά με την ενίσχυση της λειτουργίας του (SRB Strategic Review)

Η ΕΕΤ συμμετείχε στην ανωτέρω έρευνα του SRB σχετικά με την ενίσχυση της λειτουργίας του, αποστέλλοντας τις παρατηρήσεις/προτάσεις των τραπεζών-μελών της. Μεταξύ άλλων, η ΕΕΤ τοποθετήθηκε επί των διαδικασιών διαβούλευσης του SRB με τις τράπεζες, της διαφάνειας των δραστηριοτήτων του SRB, καθώς και ειδικότερων ζητημάτων που σχετίζονται με την εποπτεία της εξυγίανσης των τραπεζών.

Συνεδρίαση της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (ΕΕΤ) με εκπροσώπους του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB)

Το Νοέμβριο του 2023, πραγματοποιήθηκε η ετήσια συνάντηση της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (ΕΕΤ) με εκπροσώπους του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB) στα γραφεία της Τράπεζας της Ελλάδος. Μεταξύ των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης συγκαταλέγονταν η επικείμενη στρατηγική αναθεώρηση του SRB, καθώς και η αξιολόγηση της δυνατότητας εξυγίανσης των ελληνικών τραπεζών και οι στόχοι για το MREL, ενόψει του τέλους της μεταβατικής περιόδου για τη συμμόρφωση με τις «Προσδοκίες του SRB για τα πιστωτικά ιδρύματα».

B.3 Αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΒΑ για τη βελτίωση της δυνατότητας εξυγίανσης (resolvability)

Στις 13 Ιουνίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΒΑ) δημοσίευσε αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της δυνατότητας εξυγίανσης προς τα ιδρύματα και τις αρχές εξυγίανσης, σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16 της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ, με σκοπό την εισαγωγή νέας

ενότητας σχετικά με τη διενέργεια δοκιμών σε σχέση με τη δυνατότητα εξυγίανσης.

Ειδικότερα, με τα πιστωτικά ιδρύματα και τις αρχές εξυγίανσης να προχωρούν τώρα στη φάση των δοκιμών της δυνατότητας εξυγίανσης, μετά από αρκετά χρόνια ανάπτυξης και εφαρμογής συναφούς πολιτικής, οι ως άνω κατευθυντήριες γραμμές εισάγουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- την υποβολή από τα πιστωτικά ιδρύματα έκθεσης αυτοαξιολόγησης στις αρχές εξυγίανσης τουλάχιστον κάθε δύο έτη. Η πρώτη έκθεση αυτοαξιολόγησης αναμένεται να έχει υποβληθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024,
- την ανάπτυξη από τις αρχές εξυγίανσης πολυετούς προγράμματος διενέργειας δοκιμών σε σχέση με τη δυνατότητα εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το πρώτο πρόγραμμα διενέργειας δοκιμών αναμένεται να έχει κοινοποιηθεί στα πιστωτικά ιδρύματα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, και τέλος
- για τα πιο πολύπλοκα ιδρύματα, την κατάρτιση κύριου επιχειρησιακού πρωτοκόλλου («Master playbook») με σκοπό τον συντονισμό των δυνατοτήτων εξυγίανσης. Το πρώτο κύριο επιχειρησιακό πρωτόκολλο θα πρέπει να έχει υποβληθεί στις αρχές εξυγίανσης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Οι ως άνω κατευθυντήριες γραμμές θα αρχίσουν να ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2024.

Δράσεις της ΕΕΤ

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετείχε με σταθερή εκπροσώπηση στο SRM Expert Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ), το οποίο επεξεργάζεται τεχνικά ζητήματα σε σχέση με την εφαρμογή του πλαισίου της εξυγίανσης, συμπεριλαμβανομένης της διενέργειας δοκιμών σε σχέση με τη δυνατότητα εξυγίανσης (resolvability testing).

Συμμετοχή στις συνεδριάσεις της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) με το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB)

Τον Δεκέμβριο του 2023, η ΕΕΤ συμμετείχε σε συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) με εκπροσώπους του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB) με θέμα: *“Expectations for banks and end of the transition period”*.

Στην εν λόγω συνεδρίαση συζητήθηκαν οι ενέργειες που αναμένεται να ακολουθήσουν μετά το τέλος της μεταβατικής περιόδου (τέλος 2023) που είχαν οι τράπεζες για να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις για τη δυνατότητα εξυγίανσης, οι οποίες προβλέπονται στο έγγραφο του SRB *“Expectations for Banks”*, και ιδίως η έναρξη της φάσης δοκιμών της δυνατότητας εξυγίανσης των τραπεζών.

B.4 Δημοσίευση επικαιροποιημένης πολιτικής MREL του SRB για το έτος 2023

Τον Μάιο του 2023, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB) δημοσίευσε επικαιροποιημένη πολιτική σε σχέση με τις ελάχιστες απαιτήσεις για τα ίδια κεφάλαια και τις επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) για το έτος 2023. Ειδικότερα, το SRB αποφάσισε να διατηρήσει την πολιτική του για τον υπολογισμό του MREL για το έτος 2023 με ελάχιστες αλλαγές, η βασικότερη εκ των οποίων αφορά το πεδίο εφαρμογής των οντοτήτων που υπάγονται στο εσωτερικό MREL (internal MREL).

Ωστόσο, τον Δεκέμβριο του 2023, το SRB εκκίνησε δημόσια διαβούλευση σχετικά με το MREL, επιθυμώντας να διερευνήσει το πεδίο μελλοντικής αναθεώρησης της πολιτικής του. Η εν λόγω διαβούλευση εντάσσεται στο πλαίσιο της στρατηγικής αναθεώρησης του SRB (“SRB strategic review”) και εστιάζει:

- στις προσαρμογές του MREL για σκοπούς της προτιμώμενης στρατηγικής εξυγίανσης που στηρίζεται σε συνδυασμό εργαλείων εξυγίανσης,
- στο απόθεμα ασφαλείας για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης της αγοράς (Market Confidence Charge Buffer),
- στην παρακολούθηση της επιλεξιμότητας του MREL (MREL eligibility),
- στις προαιρετικές εξαιρέσεις (discretionary exclusions), καθώς και
- στους μακροπρόθεσμους προβληματισμούς σχετικά με την πολιτική για το MREL.

Η ως άνω διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 2024.

Δράσεις της ΕΕΤ

Συμμετοχή σε συνεδριάσεις της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

Εντός του 2023, η ΕΕΤ συμμετείχε σε σειρά συνεδριάσεων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) επί διαφόρων τεχνικών θεμάτων που σχετίζονται με τα ίδια κεφάλαια και τις επιλέξιμες υποχρεώσεις. Μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν, περιλαμβάνονται ζητήματα που σχετίζονται με τον υπολογισμό και την υποβολή αναφορών σχετικά με το MREL, υποστηρίζοντας τις θέσεις των μελών της μέσω κοινών τοποθετήσεων με τα υπόλοιπα μέλη-ευρωπαϊκές τραπεζικές ενώσεις της ΕΤΟ.

B.5 Οδηγός του SRB σε σχέση με τον υπολογισμό και την υποβολή αναφορών για τη ρευστότητα στην εξυγίανση (liquidity in resolution)

Στις 16 Ιουνίου 2023, το SRB δημοσίευσε Οδηγό σε σχέση με τον υπολογισμό και την υποβολή αναφορών για τη ρευστότητα στην εξυγίανση (liquidity in resolution). Το περιεχόμενο του Οδηγού βασίζεται στις Προσδοκίες του SRB για τις τράπεζες (Expectations for banks – Principle 3.2).

Πιο αναλυτικά, ο εν λόγω Οδηγός συμπληρώνει το περιεχόμενο των σχετικών Προσδοκιών του SRB, εστιάζοντας σε τρεις στόχους:

- την προσδοκία ότι το εσωτερικό πλαίσιο, η διακυβέρνηση και το σύστημα διαχείρισης πληροφοριών των τραπεζών έχουν αναπτυχθεί ώστε να

ανταποκρίνονται στις προσδοκίες συλλογής δεδομένων που ορίζονται από τον εν λόγω Οδηγό, περιλαμβανομένης της ικανότητας πρόβλεψης της καθαρής θέσης ρευστότητας μεταξύ χρονικών περιόδων και σε σύντομο χρονικό διάστημα,

- την προσδοκία ότι οι τράπεζες έχουν αναπτύξει την ικανότητα να αναφέρουν ένα προκαθορισμένο σύνολο δεδομένων για τη κατάσταση ρευστότητάς τους, και τέλος
- την προσδοκία ότι οι τράπεζες έχουν λάβει διορθωτικά μέτρα για τον μετριασμό τυχόν αδυναμιών αναφορικά με τη δυνατότητά τους να παρέχουν τα εν λόγω δεδομένα στο απαιτούμενο επίπεδο ενοποίησης και σε υψηλό επίπεδο συχνότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, στα τέλη Οκτωβρίου 2023, έλαβε χώρα η πρώτη κοινή άσκηση συλλογής δεδομένων ρευστότητας του SRB και της ΕΚΤ με σκοπό να αξιολογηθεί η ικανότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων να αναφέρουν τα εν λόγω στοιχεία.

Δράσεις της ΕΕΤ

Συμμετοχή σε συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας με το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης

Τον Ιούνιο του 2023, η ΕΕΤ συμμετείχε σε συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας με το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB) με θέμα τη ρευστότητα στην εξυγίανση. Μεταξύ άλλων, αντικείμενο της συζήτησης αποτέλεσε το χρονοδιάγραμμα και το πεδίο εφαρμογής της επερχόμενης κοινής άσκησης συλλογής δεδομένων ρευστότητας του SRB και της ΕΚΤ, καθώς και το περιεχόμενο του υποδείγματος μέσω του οποίου θα υποβάλλονται τα εν λόγω δεδομένα από τις τράπεζες (Joint Liquidity Template).

Β.6 Δημοσίευση κατευθυντήριων γραμμών της ΕΒΑ σχετικά με τη συνολική δυνατότητα ανάκαμψης (Overall Recovery Capacity – ORC) στο πλαίσιο του σχεδιασμού ανάκαμψης

Τον Ιούλιο του 2023, η ΕΒΑ δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη συνολική δυνατότητα ανάκαμψης των πιστωτικών ιδρυμάτων (Overall Recovery Capacity – ORC) στο πλαίσιο του σχεδιασμού ανάκαμψης.

Ειδικότερα, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές προσδιορίζουν:

- α) αφενός τους τρόπους με τους οποίους τα ιδρύματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν στα σχέδια ανάκαμψης σύνοψη της συνολικής δυνατότητας ανάκαμψής τους, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 7 και του Παραρτήματος (τμήμα Α) της BRRD, καθώς και του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1075,
- β) και αφετέρου, τους τρόπους με τους οποίους οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να αξιολογούν τη συνολική δυνατότητα ανάκαμψης των ιδρυμάτων, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των σχεδίων ανάκαμψης, σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 8 της BRRD και του ανωτέρω κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού.

Οι ως άνω κατευθυντήριες γραμμές θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από τις 11 Ιανουαρίου 2024.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή των ανωτέρω κατευθυντήριων γραμμών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΒΑ σχετικά με τους δείκτες των σχεδίων ανάκαμψης (EBA/GL/2021/11), οι οποίες υιοθετήθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) υπ' αριθμ. 222/1/2.11.2023. Οι διατάξεις της εν λόγω ΠΕΕ άρχισαν να ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β' 6438), την 10η Νοεμβρίου 2023.

Δράσεις της ΕΕΤ

Συμμετοχή σε συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Το Νοέμβριο του 2023, η ΕΕΤ συμμετείχε σε συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) με εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) με θέμα τον σχεδιασμό ανάκαμψης (recovery planning), και ιδίως τον υπολογισμό της συνολικής δυνατότητας ανάκαμψης (ORC) των πιστωτικών ιδρυμάτων. Μεταξύ άλλων, έγινε ανταλλαγή απόψεων επί της εφαρμογής τόσο των νέων κατευθυντήριων γραμμών της ΕΒΑ για τη συνολική δυνατότητα ανάκαμψης όσο και των ισχυουσών κατευθυντήριων γραμμών για τους δείκτες των σχεδίων ανάκαμψης (recovery indicators).

Β.7 Νόμος 5072/2023 για την πρόβλεψη, μεταξύ άλλων, ειδικότερων ζητημάτων για την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 4 Δεκεμβρίου 2023, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 198) ο Νόμος 5072/2023 με τίτλο: «Δάνεια: Διαφάνεια, ανταγωνισμός, προστασία των ευάλωτων – Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2021/2167».

Με το Κεφάλαιο Β' του Μέρους Γ' του εν λόγω νόμου προβλέπονται ειδικότερα ζητήματα για την εξυγίανση (άρθρα 51-61), και ιδίως ζητήματα που σχετίζονται με:

- την εναρμόνιση με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2036 «για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ όσον αφορά την προληπτική αντιμετώπιση παγκοσμίων συστημικών σημαντικών ιδρυμάτων με στρατηγική εξυγίανσης πολλαπλών σημείων έναρξης και μεθόδους για την έμμεση ανάληψη μέσων που είναι επιλέξιμα για την εκπλήρωση της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων»
- την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2019/879/ΕΕ σχετικά με την ικανότητα απορρόφησης των ζημιών και ανακεφαλαιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, καθώς και
- την τροποποίηση της περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 145Α του ν. 4261/2014 για την κατάταξη των απαιτήσεων στην ειδική εκκαθάριση.

Ο νόμος άρχισε να ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών

Κατά τη διάρκεια του έτους, η ΕΕΤ παρακολουθούσε στενά και ενημέρωνε σε συνεχή βάση τις τράπεζες μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά τη νομοθετική διαδικασία για τη ρύθμιση των ανωτέρω ζητημάτων για την εξυγίανση. Οι εν λόγω διατάξεις, καθώς και ο αντίκτυπος αυτών για τις ελληνικές τράπεζες, συζητηθήκαν εκτενώς σε σχετικές συνεδριάσεις των μελών της ΕΕΤ.

Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Γ.1 Πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του Capital Markets Union (CMU)

Γ.1.1 Δημοσίευση προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προστασία και την ενίσχυση των ιδιωτών επενδυτών στην ΕΕ (“Retail Investment Package”)

Στις 24 Μαΐου 2023, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε προτεινόμενη δέσμη μέτρων για την προστασία και την ενίσχυση των ιδιωτών επενδυτών στην ΕΕ (“Retail Investment Package”), βάσει της Δράσης 8 του Σχεδίου Δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών (CMU Action Plan).

Η ως άνω προτεινόμενη δέσμη μέτρων αποτελείται από:

- α) μια τροποποιητική Οδηγία, η οποία αναθεωρεί τους ισχύοντες κανόνες που ορίζονται στην Οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID II), την Οδηγία για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων (IDD), την Οδηγία για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (UCITS Directive), την Οδηγία για τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (AIFMD) και την Οδηγία σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Solvency II), καθώς και
- β) έναν τροποποιητικό Κανονισμό, ο οποίος αναθεωρεί τον Κανονισμό για τα συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και τα επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση (PRIIP Regulation).

Τα κυριότερα μέτρα που περιλαμβάνονται στην ανωτέρω πρόταση αφορούν τις ακόλουθες θεματικές:

- την αντιμετώπιση πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων στη διανομή επενδυτικών προϊόντων με την απαγόρευση των αντιπαροχών (ban on inducements) για τις πωλήσεις που περιορίζονται στην εκτέλεση εντολής (execution-only) του πελάτη (δηλαδή όταν δεν παρέχονται συμβουλές),
- την τροποποίηση των κανόνων εποπτείας και παρακολούθησης προϊόντων, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ιδιώτες επενδυτές δεν επιβαρύνονται με αδικαιολόγητα κόστη και ότι τα προϊόντα προσφέρουν

βέλτιστη σχέση κόστους-ωφέλειας στους ιδιώτες επενδυτές (Value for Money),

- την αύξηση της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας του κόστους, με την υποχρεωτική χρήση τυποποιημένης παρουσίασης και ορολογίας σχετικά με το κόστος, καθώς και τη διασφάλιση ότι όλοι οι ιδιώτες πελάτες λαμβάνουν τουλάχιστον ετησίως σαφή εικόνα των επενδυτικών επιδόσεων του χαρτοφυλακίου τους,
- την προστασία των ιδιωτών επενδυτών από παραπλανητικές διαφημιστικές ανακοινώσεις και πρακτικές εμπορικής προώθησης που δίνουν έμφαση στα οφέλη αλλά υποβαθμίζουν τους κινδύνους,
- τη χαλάρωση των περιορισμών χαρακτηρισμού επενδυτών ως επαγγελματιών, με σκοπό να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε προϊόντα και υπηρεσίες για εξειδικευμένους ιδιώτες επενδυτές,
- την εξασφάλιση υψηλών επαγγελματικών προτύπων για τους συμβούλους επενδύσεων.

Σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, η ως άνω πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα συζητηθεί και θα εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, κατόπιν σχετικών διαπραγματεύσεων εντός του 2024.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση/ Συνεδριάσεις Μελών/ Επικαιροποίηση εξειδικευμένης ενότητας για τη MiFID II/MiFIR στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ

Η ΕΕΤ ενημέρωσε σε διαρκή βάση τις τράπεζες-μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις στο πλαίσιο της MiFID II, και ιδίως όσον αφορά την ως άνω προτεινόμενη δέσμη μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προστασία και την ενδυνάμωση των ιδιωτών επενδυτών στην ΕΕ. Οι σχετικές προτάσεις, καθώς και ο αντίκτυπος αυτών για τις ελληνικές τράπεζες, συζητηθήκαν εκτενώς σε σχετικές συνεδριάσεις των μελών της ΕΕΤ.

Επιπροσθέτως, η ΕΕΤ συνέχισε τη διαρκή επικαιροποίηση της ειδικής ενότητας που διατηρεί από το 2017 στην ιστοσελίδα της σε σχέση με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο της MiFID II, με στόχο την παροχή στις τράπεζες-μέλη της διαρκούς πρόσβασης στην εν λόγω πληροφόρηση.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετείχε με σταθερή εκπροσώπηση στο Secondary Markets Working Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, στη θεματολογία του οποίου εντάσσεται και το πλαίσιο για την προστασία των ιδιωτών επενδυτών. Ειδικότερα, η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της ΕΤΟ για την κατάρτιση κειμένου θέσεων, καθώς και κειμένου αντιπροτάσεων, προς τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, όσον αφορά το Retail Investment Package.

Συμμετοχή σε διαβούλευση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για το Retail Investment Package

Το καλοκαίρι 2023, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς απηύθυνε πρόσκληση προς τους φορείς της αγοράς να διατυπώσουν τις θέσεις τους επί του Retail

Investment Package, προκειμένου να κατανοήσει τις απόψεις της αγοράς ενόψει των συνεδριάσεων των αρμόδιων ευρωπαϊκών οργάνων. Η EET συμμετείχε ενεργά στην εν λόγω διαβούλευση αποστέλλοντας τα σχόλια των μελών της επί των επιμέρους προτεινόμενων διατάξεων.

Γ.1.2 Αναθεώρηση των κανόνων σε σχέση με την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση (listing rules) στις ευρωπαϊκές κεφαλαιαγορές

Εντός του 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δημοσίευσαν τη θέση τους επί των προτάσεων που υπέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2022 για την ελάφρυνση των κανόνων για την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση (listing rules), βάσει του σχεδίου δράσης της για την Ένωση Κεφαλαιαγορών (2020 CMU Action Plan - Δράση 2). Στη συνέχεια, εντός του ίδιου έτους, εκκίνησαν οι τριμερείς διαπραγματεύσεις («τρίλογος») που επιτάσσει η συνήθης νομοθετική διαδικασία, μεταξύ των ανωτέρω ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, για την υιοθέτηση των εν λόγω μέτρων, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με την προσωρινή συμφωνία του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου στις 2 Φεβρουαρίου του 2024. Αναμένεται πλέον η τυπική έγκριση και η δημοσίευση των σχετικών νομοθετικών πράξεων στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ.

Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω προτάσεις αποτελούνται από:

- έναν Κανονισμό για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1129 για το ενημερωτικό δελτίο (Prospectus Regulation), του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 για την κατάχρηση αγοράς (Market Abuse Regulation - MAR) και του Κανονισμού (ΕΕ) 600/2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFIR),
- μία Οδηγία για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2014/65 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID II) και την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/34 για την εισαγωγή στο χρηματιστήριο, και
- μία Οδηγία για τις μετοχές με πολλαπλά δικαιώματα ψήφου,

και περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία ως στόχο έχουν:

- να απλουστεύσουν τα έγγραφα που χρειάζονται οι εταιρείες για την εισαγωγή τους στις χρηματιστηριακές αγορές και να εξορθολογίσουν τις διαδικασίες ελέγχου από τις εθνικές εποπτικές αρχές,
- να απλουστεύσουν και να αποσαφηνίσουν ορισμένες απαιτήσεις σχετικά με την κατάχρηση αγοράς, χωρίς να διακυβεύεται η ακεραιότητα της αγοράς,
- να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να προβάλλονται περισσότερο στους επενδυτές, ενθαρρύνοντας την αναζήτηση επενδύσεων, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, και τέλος
- να επιτρέψουν στους ιδιοκτήτες εταιρειών να τις εισάγουν σε αγορές ανάπτυξης ΜΜΕ χρησιμοποιώντας δομές μετοχών με πολλαπλά δικαιώματα ψήφου, ώστε να μπορούν να διατηρούν επαρκή έλεγχο της εταιρείας τους μετά την εισαγωγή της, προστατεύοντας παράλληλα τα δικαιώματα όλων των άλλων μετόχων.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση Μελών/Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετείχε με σταθερή εκπροσώπηση στο Primary Markets Working Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, στη θεματολογία του οποίου εντάσσονται, μεταξύ άλλων, οι κανόνες για την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση (listing rules), ενημερώνοντας παράλληλα τις τράπεζες-μέλη της. Ειδικότερα, η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της ΕΤΟ με αντικείμενο την κατάρτιση κοινού κειμένου θέσεων των ευρωπαϊκών τραπεζικών ενώσεων επί της ανωτέρω πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Γ.1.3 Αναθεώρηση του Κανονισμού (ΕΕ) 909/2014 (CSDR) σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην ΕΕ και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων

Στις 27 Δεκεμβρίου 2023, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ ο Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2845 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 909/2014 (CSDR) «όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τη διαδικασία διακανονισμού, τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, την εποπτική συνεργασία, την παροχή επικουρικών υπηρεσιών τραπεζικού τύπου και τις απαιτήσεις για τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων τρίτων χωρών και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012». Η εν λόγω επανεξέταση του CSDR εντάσσεται στο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ένωση Κεφαλαιαγορών (2020 CMU Action Plan – Δράση 13).

Βασικά σημεία του ως άνω Κανονισμού είναι τα ακόλουθα:

- η τροποποίηση των κανόνων σχετικά με τη διαδικασία διακανονισμού για την πρόληψη και αντιμετώπιση περιπτώσεων αδυναμιών διακανονισμού συναλλαγών αξιογράφων (settlement discipline), και ιδίως η αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής των χρηματικών ποινών και της διαδικασίας υποχρεωτικής αγοράς κάλυψης «buy-in»,
- η απλοποίηση του «καθεστώτος διαβατηρίου» (passporting regime) για τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων, με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών,
- η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών, μέσω της σύστασης εποπτικών σωμάτων για ορισμένα κεντρικά αποθετήρια τίτλων, και
- η βελτίωση των επικουρικών υπηρεσιών τραπεζικού τύπου (banking-type ancillary services) μέσω της προσαρμογής των όρων υπό τους οποίους τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων μπορούν να έχουν πρόσβαση σε τραπεζικές υπηρεσίες.

Ο Κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 16η Ιανουαρίου 2024, με ορισμένες μόνο εξαιρέσεις.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση Μελών/Συνεδριάσεις Μελών

Η ΕΕΤ παρακολουθεί στενά και ενημερώνει συνεχώς τις τράπεζες-μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις στο πλαίσιο του Κανονισμού CSDR, το πλαίσιο του οποίου συμπληρώνουν ποικίλα νομοθετικά κείμενα όπως κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, κείμενα κατευθυντήριων γραμμών, κείμενα ερωτήσεων και απαντήσεων (Q&As).

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αποτελεσματικότητα του διακανονισμού, και συγκεκριμένα, στη διαδικασία βάσει της οποίας θα μπορούσε να καταστεί εφαρμοστέα η υποχρεωτική αγορά κάλυψης («buy-in»), η οποία βάσει του παρόντος τροποποιητικού Κανονισμού αποτελεί πλέον μέτρο έσχατης ανάγκης που εφαρμόζεται μόνο εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετέχει με σταθερή εκπροσώπηση στο Post-Trading Working Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της ΕΤΟ για την προώθηση των θέσεων των ευρωπαϊκών τραπεζών καθ' όλη τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας για την υιοθέτηση των ως άνω μέτρων σχετικά με την αναθεώρηση του CSDR.

Συμμετοχή σε σεμινάριο της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών σχετικά με την αποτελεσματικότητα του διακανονισμού (settlement efficiency)

Τον Σεπτέμβριο του 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) διοργάνωσε σεμινάριο (workshop) με θέμα την αποτελεσματικότητα του διακανονισμού (settlement efficiency). Στο εν λόγω σεμινάριο έλαβαν μέρος εκπρόσωποι των εθνικών αρμόδιων αρχών, των ευρωπαϊκών εμπορικών ενώσεων (περιλαμβανομένης της ΕΤΟ), καθώς και λοιποί ειδικοί στην εν λόγω θεματική. Αντικείμενο της συζήτησης αποτέλεσαν, μεταξύ άλλων, οι λόγοι και η περιπτώσιολογία αδυναμιών διακανονισμού (settlement fails), καθώς και οι προτάσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του ισχύοντος πλαισίου διακανονισμού.

Γ.1.4 Αναθεώρηση του πλαισίου MiFIR/MiFID II για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων

Στις 29 Ιουνίου 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε προσωρινή συμφωνία σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού (ΕΕ) 600/2014 (MiFIR) και της Οδηγίας (ΕΕ) 2014/65 (MiFID II) για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων που πρότεινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2021, με σκοπό την ενίσχυση της θέσης των επενδυτών μέσω της παροχής εύκολης πρόσβασης σε ενοποιημένα δεδομένα της αγοράς σε επίπεδο ΕΕ. Η εν λόγω αναθεώρηση εντάσσεται στο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ένωση Κεφαλαιαγορών (2020 CMU Action Plan – Δράση 14).

Οι κυριότερες αλλαγές που προβλέπονται στο πλαίσιο της ως άνω αναθεώρησης είναι οι ακόλουθες:

- η δημιουργία «ενοποιημένων δελτίων συναλλαγών» σε επίπεδο ΕΕ, δηλαδή συγκεντρωτικών ροών δεδομένων, για διάφορα είδη περιουσιακών στοιχείων, με δεδομένα της αγοράς προερχόμενα από τις πλατφόρμες διαπραγμάτευσης χρηματοπιστωτικών μέσων στην ΕΕ. Αυτό θα διευκολύνει την πρόσβαση των επενδυτών σε κρίσιμες πληροφορίες, όπως η τιμή των μέσων και ο όγκος και ο χρόνος των συναλλαγών, οι οποίες έως τώρα ήταν διάσπαρτες σε πολλαπλές πλατφόρμες, και
- η επιβολή γενικής απαγόρευσης της χρέωσης για τη δρομολόγηση εντολών πελατών στην Ένωση (γνωστής ως «Payment for Order Flow» – «PFOF»).

Εντός του 2024, αναμένεται η δημοσίευση των σχετικών νομοθετικών πράξεων στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών/ Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ, μέσω της σταθερής συμμετοχής της στο Secondary Markets Working Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ), παρακολούθησε στενά όλα τα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας σε σχέση με την υιοθέτηση των προτεινόμενων τροποποιητικών διατάξεων των MiFIR και MiFID II, ενημερώνοντας ταυτόχρονα τις αρμόδιες επιτροπές και ομάδες εργασίας.

Γ.1.5 Ενσωμάτωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σε σχέση με τη διακυβέρνηση παραγόντων (ESG factors) στο πλαίσιο της ΕΕ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID II)

Ένας από τους στόχους της Ένωσης Κεφαλαιαγορών (Capital Markets Union) της ΕΕ είναι η ενίσχυση της αειφόρου οικονομικής ανάπτυξης μέσω της αύξησης των επενδύσεων σε πιο μακροπρόθεσμες και αειφόρες δραστηριότητες, λαμβάνοντας υπόψη περιβαλλοντικές και κοινωνικές παραμέτρους στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, και σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη χρηματοδότηση της αειφόρου ανάπτυξης, εντός του 2023 σημειώθηκαν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες ρυθμιστικές εξελίξεις:

(α) Δημοσίευση αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών της ESMA για τις απαιτήσεις διακυβέρνησης προϊόντων (product governance) στο πλαίσιο της MiFID II

Στις 27 Μαρτίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) δημοσίευσε τελική έκθεση για την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών σε σχέση με τις απαιτήσεις διακυβέρνησης προϊόντων (product governance) των άρθρων 16 και 24 της Οδηγίας (ΕΕ) 2014/65 (MiFID II), καθώς και των άρθρων 9 και 10 της κατ' εξουσιοδότησης Οδηγίας (ΕΕ) 2017/593.

Οι ως άνω αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές αποσαφηνίζουν, μεταξύ άλλων, τις νέες απαιτήσεις σχετικά με τη βιωσιμότητα που ενσωματώνονται στη διακυβέρνηση επενδυτικών προϊόντων, και ιδίως την απαίτηση περί προσδιορισμού τυχόν σχετικών με τη βιωσιμότητα στόχων, με τους οποίους

ένα προϊόν είναι συμβατό, στο πλαίσιο του προσδιορισμού της αγοράς-στόχου του προϊόντος.

(β) Κοινή εποπτική άσκηση της ESMA και των εθνικών αρμόδιων αρχών όσον αφορά την ενσωμάτωση παραγόντων βιωσιμότητας στις απαιτήσεις της MiFID II

Τον Οκτώβριο του 2023, η ESMA ανακοίνωσε ότι, εντός του 2024, στο πλαίσιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2014/65 (MiFID II), αναμένεται να διενεργήσει, από κοινού με τις εθνικές αρμόδιες αρχές, εποπτική άσκηση με θέμα την ενσωμάτωση των παραγόντων βιωσιμότητας (sustainability) στις υποχρεώσεις αξιολόγησης καταλληλότητας (suitability assessment) και διακυβέρνησης προϊόντων (product governance) των επιχειρήσεων επενδύσεων.

Στόχος είναι να αξιολογηθεί η πρόοδος που έχουν σημειώσει οι επιχειρήσεις επενδύσεων στην εφαρμογή των υποχρεώσεων βιωσιμότητας από το 2022, αφότου δηλαδή ξεκίνησε η εφαρμογή των σχετικών κατ' εξουσιοδότηση πράξεων της Επιτροπής.

Για τους σκοπούς της εν λόγω άσκησης θα ληφθούν υπόψη οι επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές της ESMA για την καταλληλότητα και οι ως άνω αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές για τη διακυβέρνηση προϊόντων.

Δράσεις της EET

Ενημέρωση μελών/ Συνεδριάσεις Μελών

Η EET, μέσω της σταθερής εκπροσώπησής της στις αρμόδιες επιτροπές της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, παρακολούθησε ενεργά όλες τις εξελίξεις σε σχέση με την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σε σχέση με τη διακυβέρνηση παραγόντων (ESG factors) στις απαιτήσεις της MiFID II για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, ενημερώνοντας διαρκώς τα μέλη της.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η EET συμμετείχε ενεργά στις εργασίες των Financing Sustainable Growth Steering Committee και ESG Financial Markets Task Force της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας στη θεματολογία των οποίων εντάσσεται, μεταξύ άλλων, η ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σε σχέση με τη διακυβέρνηση παραγόντων (ESG factors) στο πλαίσιο της MiFID II.

Γ.2 Διαβούλευση της ESMA για τη μείωση του κύκλου διακανονισμού (settlement cycle)

Τον Οκτώβριο του 2023, η ESMA δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής στοιχείων (call for evidence) σχετικά με τη μείωση του κύκλου διακανονισμού (settlement cycle) στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στόχος της ESMA είναι να εξετάσει την πιθανότητα μετάβασης της ΕΕ σε κύκλο διακανονισμού T+1 (ή ακόμα και T+0), κατόπιν της απόφασης των ΗΠΑ να μεταβούν σε κύκλο διακανονισμού T+1 έως τα τέλη Μαΐου 2024.

Η ως άνω διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2023. Εντός του 2024, η ESMA θα δημοσιεύσει και θα υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

έκθεση με τα βασικά ευρήματά της, ενώ ενδέχεται να υποβάλλει και έκθεση με προτεινόμενες ρυθμιστικές δράσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της μετάβασης των ΗΠΑ στο T+1.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση/ Συνεδριάσεις Μελών

Η ΕΕΤ ενημέρωσε τις τράπεζες-μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις επί των πρωτοβουλιών της ESMA σχετικά με την αξιολόγηση της ενδεχόμενης μετάβασης της ΕΕ σε κύκλο διακανονισμού T+1 (ή ακόμη και T+0). Ειδικότερα, ο αντίκτυπος μιας πιθανής μετάβασης της ΕΕ σε T+1 ή σε T+0 για τις ελληνικές τράπεζες συζητήθηκε εκτενώς σε σχετικές συνεδριάσεις των μελών της ΕΕΤ.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετέχει με σταθερή εκπροσώπηση στο EBF T+1 Task Force της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας το οποίο επεξεργάζεται τα ζητήματα που σχετίζονται τόσο με τις επιπτώσεις της μετάβασης των ΗΠΑ σε T+1, όσο και με την πιθανή μετάβαση της ΕΕ σε αντίστοιχης διάρκειας κύκλο διακανονισμού. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στην κατάρτιση κοινής απάντησης της ΕΤΟ επί της ανωτέρω διαβούλευσης της ESMA.

Γ.3 Παύση δεικτών αναφοράς και μετάβαση σε επιτόκια αναφοράς μηδενικού κινδύνου (risk-free rates) στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 (Benchmark Regulation)

Από την 1^η Ιανουαρίου 2022, το διατραπεζικό επιτόκιο του Λονδίνου (London Interbank Offered Rate – LIBOR) έπαψε να είναι πλέον αντιπροσωπευτικό, βάσει σχετικής ανακοίνωσης της αρμόδιας για χρηματοπιστωτικά θέματα εποπτικής αρχής του Ηνωμένου Βασιλείου (Financial Conduct Authority – FCA). Ειδικότερα, η σχετική ανακοίνωση προβλέπει την παύση της συνεισφοράς δεδομένων για τον υπολογισμό του επιτοκιακού δείκτη LIBOR σε όλα τα νομίσματα (GBP LIBOR, EUR LIBOR, CHF LIBOR, JPY LIBOR, USD LIBOR), σταδιακά μέχρι τις 30.6.2023.

Στο πλαίσιο αυτό, στις 30 Ιουνίου 2023, έπαυσαν να είναι αντιπροσωπευτικοί και οι τελευταίοι εναπομείναντες δείκτες του LIBOR σε δολάριο Ηνωμένων Πολιτειών (USD LIBOR), και ιδίως:

- στις 30.06.2023 έπαυσε η δημοσίευση του USD LIBOR ημέρας (O/N) και του USD LIBOR διάρκειας 12 μηνών, ενώ
- από την ίδια ημερομηνία ο επιτοκιακός δείκτης USD LIBOR διάρκειας 1 μήνα, 3 μηνών και 6 μηνών έπαυσε να είναι αντιπροσωπευτικός της υποκείμενης αγοράς για τη μέτρηση της οποίας προορίζεται. Κατόπιν απόφασης της αρμόδιας αρχής του Ηνωμένου Βασιλείου (FCA), οι εν λόγω δείκτες θα συνεχίσουν να δημοσιεύονται από τον διαχειριστή ICE Benchmark Administration (IBA), με τη χρήση μη αντιπροσωπευτικής «συνθετικής» μεθοδολογίας, έως το τέλος Σεπτεμβρίου 2024, οπότε και θα παύσουν να δημοσιεύονται.

Επισημαίνεται ότι παρόμοια απόφαση έχει λάβει η FCA και για το LIBOR σε λίρα Αγγλίας (GBP LIBOR) διάρκειας 3 μηνών το οποίο θα συνεχίσει να δημοσιεύεται με συνθετική μεθοδολογία έως το τέλος Μαρτίου 2024.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η ΕΕΤ παρακολουθούσε στενά και ενημέρωνε σε συνεχή βάση τα μέλη της αναφορικά με όλες τις τρέχουσες εξελίξεις σε σχέση, τόσο με την αναμόρφωση όσο και με την παύση ορισμένων χρηματοπιστωτικών δεικτών αναφοράς, στο πλαίσιο του Benchmarks Regulation. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην κατάργηση του δείκτη USD LIBOR και τις προτάσεις των ρυθμιστικών αρχών περί αντικατάστασής του από νέα επιτόκια αναφοράς μηδενικού κινδύνου (risk free rates) βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 (BMR).

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετέχει με σταθερή εκπροσώπηση στο Benchmark Reform Task Force της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας. Μέσω της συμμετοχής της αυτής, η ΕΕΤ ασχολήθηκε ενεργά με όλες τις εξελίξεις που σημειώθηκαν εντός του 2023 στο πλαίσιο του Benchmark Reform, με σκοπό τη διασφάλιση της απρόσκοπτης μετάβασης σε νέους δείκτες αναφοράς μηδενικού κινδύνου, της προστασίας των καταναλωτών, της σταθερότητας των αγορών και της ασφάλειας δικαίου στις συμβάσεις.

Γ.4 Νομοπαρασκευαστική επιτροπή για τη λήψη εφαρμοστικών μέτρων για τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/858 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2022 σχετικά με ένα πιλοτικό καθεστώς για υποδομές της αγοράς που βασίζονται σε τεχνολογία κατανεμημένου καθολικού και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 600/2014 και (ΕΕ) αριθ. 909/2014 και της οδηγίας 2014/65/ΕΕ

Στις 20 Οκτωβρίου 2023 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της εν λόγω Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής, η οποία είχε συγκροτηθεί τον Νοέμβριο του 2022 και είχε ξεκινήσει τις εργασίες της στις αρχές του 2023. Η ΕΕΤ, μέσω των εκπροσώπων της στη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, παρείχε τακτική ενημέρωση στις τράπεζες-μέλη της σχετικά με την πρόοδο των εργασιών αυτής.

Επισημαίνεται ότι ο εν λόγω Κανονισμός ξεκίνησε να εφαρμόζεται στις 23 Μαρτίου 2023. Σκοπός του είναι να δώσει τη δυνατότητα στις ρυθμιστικές αρχές και στην αγορά να αποκτήσουν εμπειρία όσον αφορά στη χρήση της τεχνολογίας κατανεμημένου καθολικού (DLT) στη διαπραγμάτευση και το διακανονισμό χρηματοπιστωτικών μέσων, υπό τη μορφή κρυπτοπεριουσιακών στοιχείων. Μέσω της υιοθέτησης ενός πιλοτικού καθεστώτος, επιτρέπονται προσωρινές παρεκκλίσεις από τους υφιστάμενους κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (MiFID II, MiFIR, CSDR).

Δ. Εταιρική και Εσωτερική Διακυβέρνηση

Δ.1 Εξελίξεις επί της νομοθετικής πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2013/36 (CRD) όσον αφορά τη θεματική της εταιρικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο πακέτου μέτρων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων («Banking Package»)

Στις 27 Ιουνίου 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε προσωρινή συμφωνία σχετικά με το πακέτο μέτρων για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ (CRD 6) και του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 (CRR 3) σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων (Banking Package), το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τροποποιητικές διατάξεις που αφορούν τη θεματική της εταιρικής διακυβέρνησης.

Ειδικότερα, η ως άνω συμφωνία περιλαμβάνει ένα εναρμονισμένο πλαίσιο για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις ('fit and proper framework') στο πλαίσιο της CRD 6. Πιο αναλυτικά, δεν θεσπίζεται υποχρεωτική εκ των προτέρων (ex ante) αξιολόγηση καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Για όσα κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει εκ των υστέρων (ex post) προσέγγιση εισάγεται υποχρέωση προηγούμενης πληροφόρησης της αρμόδιας αρχής για την ανάληψη της θέσης μέλους διοικητικού οργάνου(εκτελεστικού ή μη εκτελεστικού).

Το τελικό κείμενο των ανωτέρω τροποποιητικών διατάξεων της CRD για τις αξιολογήσεις *fit and proper* αναμένεται να δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ εντός του 2024. Επισημαίνεται ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενσωματώσουν τις εν λόγω διατάξεις στο εθνικό τους δίκαιο εντός 18 μηνών από την έναρξη ισχύος της CRD, ενώ η εφαρμογή τους θα πρέπει να ξεκινήσει μια ημέρα μετά την ως άνω προθεσμία.

Στο πλαίσιο αυτό, το Δεκέμβριο του 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) δημοσίευσε χάρτη (roadmap) με τις ρυθμιστικές πρωτοβουλίες (RTS, ITS, GLS κ.ά.) που θα αναλάβει για την εφαρμογή του νέου Banking Package (CRD VI/CRR3), περιλαμβανομένων των απαιτήσεων που σχετίζονται με τη θεματική της εταιρικής διακυβέρνησης.

Με τον εν λόγω χάρτη η EBA θέτει το χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των εξουσιών που τις έχουν ανατεθεί, το οποίο διακρίνεται σε 4 φάσεις. Όσον αφορά τις απαιτήσεις που σχετίζονται με τις αξιολογήσεις *fit and proper*, η EBA θα υλοποιήσει τις εξουσίες που τις έχουν ανατεθεί εντός της δεύτερης φάσης, δηλαδή εντός διετίας από την έναρξη ισχύος του Banking Package.

Δράσεις της ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών

Η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά και ενημέρωσε ανελλιπώς τις τράπεζες μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις επί του νέου πακέτου νομοθετικών προτάσεων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων (Banking Package), μέρος του οποίου αποτελούν και οι ως άνω νομοθετικές προτάσεις για την εταιρική διακυβέρνηση.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) για την προώθηση των θέσεων των ευρωπαϊκών τραπεζών όσον αφορά τις τροποποιητικές διατάξεις για τις αξιολογήσεις fit and proper, και ιδίως στην κατάρτιση σχετικών επιστολών της ΕΤΟ προς τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο της ΕΕ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή), τόσο ενόψει της έναρξης των τριμερών διαπραγματεύσεων («τριλόγου») για την υιοθέτηση των εν λόγω μέτρων, όσο και κατόπιν της επίτευξης της ανωτέρω προσωρινής συμφωνίας μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων

N. 5072/2023: «Δάνεια: Διαφάνεια, ανταγωνισμός, προστασία των ευάλωτων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2021/2167, επανεισαγωγή του προγράμματος «ΗΡΑΚΛΗΣ» και άλλες επείγουσες διατάξεις»

Στις 4 Δεκεμβρίου 2023 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Νόμος 5072/2023 (ΦΕΚ Α' 198) με τίτλο: «Δάνεια: Διαφάνεια, ανταγωνισμός, προστασία των ευάλωτων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2021/2167, επανεισαγωγή του προγράμματος «ΗΡΑΚΛΗΣ» και άλλες επείγουσες διατάξεις». Με τον εν λόγω νόμο ενσωματώνεται η Οδηγία (ΕΕ) 2021/2167 για τους διαχειριστές και τους αγοραστές πιστώσεων στην εθνική έννομη τάξη. Περαιτέρω, τροποποιούνται και συμπληρώνονται οι διατάξεις του Ν. 4738/2020, ιδίως σε σχέση με τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών και την πτωχευτική διαδικασία. Τέλος, επέρχονται αλλαγές αναφορικά με την εφαρμογή του προγράμματος τιτλοποιήσεων με παροχή εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου (Πρόγραμμα «ΗΡΑΚΛΗΣ»), το οποίο επανεισάγεται μέχρι τις 31.12.2024.

Ως προς την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2021/2167 για τους διαχειριστές και τους αγοραστές πιστώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 3-41 του Ν. 5072/2023 προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: (α) εισάγονται γενικές αρχές συμπεριφοράς των αγοραστών και των διαχειριστών πιστώσεων κατά την επικοινωνία τους με τους δανειολήπτες, καθώς και υποχρεώσεις ενημέρωσης των δανειοληπτών μετά από τη μεταβίβαση των δανείων τους και πριν την πρώτη είσπραξη των οφειλών τους, καθώς και κατόπιν αιτήματος τους, (β) θεσπίζονται απαιτήσεις για την εφαρμογή ισχυρού πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης και μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου, (γ) επιτρέπεται στους αδειοδοτημένους διαχειριστές πιστώσεων να ασκούν, υπό προϋποθέσεις, δραστηριότητες διασυννοριακά εντός της ΕΕ σύμφωνα με ορισμένο πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας ενώ, παράλληλα, καθορίζεται και το πλαίσιο συνεργασίας των αρμόδιων αρχών αυτών, (δ) επιβάλλεται ισχυρότερο πλαίσιο κυρώσεων και διορθωτικών μέτρων σε διαχειριστές πιστώσεων, αγοραστές πιστώσεων και ιδρύματα που μεταβιβάζουν τις απαιτήσεις τους σε περιπτώσεις παρεκκλίσεων και μη τήρησης της νομοθεσίας από αυτούς, (ε) καθορίζονται υποχρεώσεις πληροφόρησης στους αγοραστές πιστώσεων, στ) καθιερώνονται νέες υποχρεώσεις στους διαχειριστές πιστώσεων αναφορικά με τη δυνατότητα κατοχής χρηματικών ποσών από δανειολήπτες, και (ζ) εισάγεται υποχρέωση για χρήση ενιαίων προτύπων πληροφόρησης από τα ιδρύματα για την παροχή στοιχείων στους δυνητικούς αγοραστές πιστώσεων. Με τις ως άνω διατάξεις καταργείται εφεξής το προϋφιστάμενο πλαίσιο του Ν. 4354/2015.

Σημειώνεται ότι η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της σχετικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για την ενσωμάτωση της εν λόγω Οδηγίας, καθώς και στη διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου.

Αναθεώρηση του Κώδικα Δεοντολογίας του Ν. 4224/2013

Ο αναθεωρημένος Κώδικας Δεοντολογίας του Ν. 4224/2013, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β' 2411) στις 7 Ιουνίου 2021 εισήγαγε μία σειρά τροποποιήσεων, οι οποίες αφορούν, μεταξύ άλλων, στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα.

Πιο συγκεκριμένα, εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας: (α) απαιτήσεις έναντι φυσικών προσώπων που δεν υπερβαίνουν το ποσό των 1.000 ευρώ, υπολογιζόμενο ως το άθροισμα των οφειλών του δανειολήπτη προς το ίδρυμα, β) απαιτήσεις έναντι νομικών προσώπων – πολύ μικρών επιχειρήσεων που δεν υπερβαίνουν το ποσό των 5.000 ευρώ, υπολογιζόμενο ως το άθροισμα των οφειλών του δανειολήπτη προς το ίδρυμα και γ) απαιτήσεις έναντι νομικών προσώπων που δεν αποτελούν «πολύ μικρές» επιχειρήσεις.

Επιπλέον, ο αναθεωρημένος Κώδικας Δεοντολογίας προβλέπει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα δεν υποχρεούνται να εκκινήσουν ή δύναται να αναστείλουν την ήδη εκκινήσεια Διαδικασία Επίλυσης Καθυστερήσεων (Δ.Ε.Κ.) σε ορισμένες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και όταν έχει υποβληθεί αίτηση από τον δανειολήπτη ή έχει κοινοποιηθεί πρόσκληση από το ίδρυμα προς τον οφειλέτη για εξωδικαστική αναδιάρθρωση οφειλής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν. 4738/2020.

Ακολούθως, δημοσιεύτηκε ο Ν. 4818/2021 (ΦΕΚ Α' 124/18.07.2021), με το άρθρο 39 του οποίου προβλέφθηκε η ανάπτυξη ηλεκτρονικής πλατφόρμας, μέσω της οποίας θα διενεργούνται τα στάδια 2 και 4 της Διαδικασίας Επίλυσης Καθυστερήσεων του Κώδικα Δεοντολογίας. Κατά τη διάρκεια του 2022 ξεκίνησαν οι εργασίες σχετικής ομάδας, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των τραπεζών, της συμβούλου εταιρείας και της ΕΕΤ, με αντικείμενο τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του έργου της πλατφόρμας του Κώδικα Δεοντολογίας.

Στις 10 Οκτωβρίου 2023 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η υπ' αριθμ. 145947 ΕΞ 2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5909), με αντικείμενο τον καθορισμό των τεχνικών λεπτομερειών που αποτελούν τις λειτουργικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που υποστηρίζει τον μηχανισμό του Κώδικα Δεοντολογίας του Ν. 4224/2013. Η εν θέματι απόφαση έχει ισχύ από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και η ηλεκτρονική πλατφόρμα έχει τεθεί σε παραγωγική λειτουργία. Η ΕΕΤ ενημερώνει διαρκώς τα μέλη της και συζητά μαζί τους όλα τα σχετικά με τη λειτουργία της πλατφόρμας ζητήματα.

Ν. 4738/2020 – Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας

Στις 27 Οκτωβρίου 2020 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 207) ο Ν. 4738/2020 με τίτλο «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις». Ως αρχική ημερομηνία έναρξης του νέου πλαισίου είχε οριστεί η 1η Ιανουαρίου 2021. Ωστόσο, με τον Ν. 4764/2020 παρατάθηκε η έναρξη ισχύος του Ν. 4738/2020 ως εξής: α) για φυσικά πρόσωπα και μικρές επιχειρήσεις, με περιουσία έως 350.000 ευρώ: 1η Ιουνίου 2021 η έναρξη ισχύος της διαδικασίας εξωδικαστικής

ρύθμισης οφειλών και παροχής δεύτερης ευκαιρίας, β) για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και τα φυσικά πρόσωπα με επιχειρηματική δραστηριότητα, με περιουσία άνω των 350.000 ευρώ και κύκλο εργασιών άνω των 700.000 ευρώ: 1η Μαρτίου 2021 η έναρξη ισχύος της διαδικασίας εξυγίανσης και παροχής δεύτερης ευκαιρίας.

Η ΕΕΤ ασχολήθηκε ενεργά με τα ζητήματα εφαρμογής του νέου Πτωχευτικού Νόμου και ενημέρωνε τα μέλη της σε διαρκή βάση. Ειδικότερα, σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα & Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η ΕΕΤ εξέτασε ζητήματα που ανέκυπταν από την εφαρμογή του Νόμου και πρότεινε συγκεκριμένες τροποποιήσεις, προς την κατεύθυνση της αποτελεσματικότερης εφαρμογής του.

Εντός του 2023, σε συνέχεια σειράς διαβουλεύσεων με τους αρμόδιους φορείς δημοσιεύτηκαν τροποποιήσεις του Ν. 4738/2020, που αφορούν κυρίως στο πεδίο εφαρμογής του εξωδικαστικού μηχανισμού, στις συνέπειες από την υποβολή της αίτησης εξωδικαστικού μηχανισμού, στην περαιτέρω προστασία των ευάλωτων οφειλετών, στον φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης, καθώς και στην πτωχευτική διαδικασία. Σημειώνεται περαιτέρω ότι εντός του έτους συνεδρίασε αρκετές φορές η Ομάδα εργασίας της ΕΕΤ για τις βεβαιώσεις οφειλών, προκειμένου να υλοποιηθεί η πλατφόρμα που προβλέπεται βάσει της παρ. 2 του άρθρου 29 του Ν. 4738/2020, ώστε να καταστεί πλήρως λειτουργική από τις αρχές του 2024.

Τέλος, με το Ν. 5072/2023 που δημοσιεύτηκε στο τέλος του 2023 επήλθαν ορισμένες τροποποιήσεις του Ν. 4738/2020. Αναφορικά με τον εξωδικαστικό μηχανισμό σημειώνεται ότι προβλέφθηκε η δυνατότητα προκαταβολής έως 10% στον επικεφαλής (leader) πιστωτή, προκειμένου να προχωρήσει η ρύθμιση μέσω του εργαλείου του εξωδικαστικού μηχανισμού, καθώς και η αυτόματη συναίνεση των πιστωτών για ρύθμιση στην περίπτωση αίτησης ευάλωτου οφειλέτη. Καταληκτικά, αναφέρεται ότι κατόπιν διαβουλεύσεων των μελών επικαιροποιήθηκαν οι αναλυτικές παράμετροι μεθοδολογίας β' υπολογιστικού εργαλείου.

Πρόγραμμα οικειοθελούς στήριξης πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων για την επιδότηση επιτοκίων στεγαστικών δανείων (Γέφυρα III)

Στις 15 Δεκεμβρίου 2022 οι τέσσερις συστημικές τράπεζες σε κοινό δελτίο τύπου ανακοίνωσαν την υλοποίηση σχεδίου στήριξης ευάλωτων δανειοληπτών στο πλαίσιο των προγραμμάτων κοινωνικής ευθύνης κάθε τραπεζικού ιδρύματος. Στη συνέχεια, στις 21 Απριλίου 2023 δημοσιεύτηκε (ΦΕΚ 2601/Β/21.4.2023) η υπουργική απόφαση για τον καθορισμό κριτηρίων καθορισμού των οικονομικά ασθενέστερων οφειλετών, που μπορούσαν να αιτηθούν την ένταξή τους στο πρόγραμμα επιδότησης επιτοκίων.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη στο πρόγραμμα «Γέφυρα III» ήταν η έκδοση της Βεβαίωσης Οικονομικά Ασθενέστερου Οφειλέτη, η οποία εκδίδεται από την πλατφόρμα διαχείρισης της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα & Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους. Στη συνέχεια, οι ωφελούμενοι είχαν τη δυνατότητα να αιτηθούν την ένταξή τους στο πρόγραμμα επιδότησης δόσεων.

Κατόπιν παρατάσεων, οι ενδιαφερόμενοι δανειολήπτες μπορούσαν να ενταχθούν στο πρόγραμμα οικειοθελούς στήριξης από τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, για την επιδότηση επιτοκίου στεγαστικών δανείων με εμπράγματη ασφάλεια στην πρώτη κατοικία μέχρι και την 31.08.2023. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα αυτό προβλέπει την επιδότηση ποσοστού 50% της αύξησης του επιτοκίου (με ημερομηνία αναφοράς για τον υπολογισμό της αύξησης την 30.6.2022) για διάστημα 12 μηνών.

Δράσεις ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών

Η ΕΕΤ, εντός του 2023, παρακολούθησε στενά και ενημέρωσε τα μέλη της για το σύνολο των εξελίξεων αναφορικά με τις νομοθετικές πρωτοβουλίες που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ), τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Συνεδριάσεις μελών

Κατά τη διάρκεια του 2023, η ΕΕΤ οργάνωσε και τακτικές και έκτακτες συναντήσεις για τις ως άνω θεματικές, με στόχο την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μελών, καθώς και την επεξεργασία ειδικότερων ζητημάτων μέσω της συγκρότησης εξειδικευμένων ομάδων εργασίας (λ.χ. Ομάδα Εργασίας για την ηλεκτρονική πλατφόρμα Βεβαίωσης οφειλών του Ν. 4738/2020).

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ)

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις πρωτοβουλίες και στις δημόσιες διαβουλεύσεις της ΕΤΟ αναφορικά με τη θεματική των ΜΕΔ. Επίσης, υπέβαλε τακτικά προτάσεις και σχόλια στα κείμενα θέσεως της ΕΤΟ, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη διαμόρφωση της πολιτικής της.

Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων της ΕΕΤ

Η Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων συγκροτήθηκε τον Ιανουάριο του 2017 και έχει ως αντικείμενα εργασιών, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: (i) την παρακολούθηση του κανονιστικού πλαισίου για τις απαιτήσεις σε καθυστέρηση, (ii) την παρέμβαση προς τους αρμόδιους φορείς και τη διαβούλευση με αυτούς για τα θέματα των NPLs, καθώς και (iii) την ανάπτυξη λειτουργικών υποδομών μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των θεμάτων των NPLs.

Κύριοι θεματικοί άξονες των εργασιών της Επιτροπής, η οποία συνεδρίασε περί τις 9 φορές εντός του 2023, ήταν ο Ν. 4738/2020 για τη ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας (Νέος Πτωχευτικός), το Πρόγραμμα επιδότησης επιτοκίων στεγαστικών δανείων (Γέφυρα III), η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2021/2167 (NPLD) που έγινε με το Ν. 5072/2023, η ηλεκτρονική πλατφόρμα του αναθεωρημένου Κώδικα Δεοντολογίας της ΤτΕ, καθώς και το περιεχόμενο της βεβαίωσης οφειλών της πλατφόρμας του άρθρου 29 παρ. 2 του Ν. 4738/2020.

Σημειώνεται, ακόμη, ότι στο πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής προετοιμάζονταν τα προς συζήτηση θέματα με εκπροσώπους των Θεσμών για το σύνολο των ζητημάτων που αφορούν στη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Συνοψίζοντας, η Συντονιστική Επιτροπή κατά το έτος 2023 υπέβαλε σειρά θεσμικών παρατηρήσεων για το σύνολο των θεμάτων στο πεδίο της διαχείρισης των NPLs και βρισκόταν σε διαρκή συνεργασία με τους αρμόδιους για τα θέματα αυτά φορείς όπως ενδεικτικά, η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα & Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και η Τράπεζα της Ελλάδος. Κατά τα λοιπά και με εξαίρεση τα κοινού ενδιαφέροντος νομοθετικά και λειτουργικά ζητήματα, τα μέλη διαχειρίζονται χωριστά τα σε καθυστέρηση χαρτοφυλάκιά τους.

Νομικά θέματα και προστασία προσωπικών δεδομένων

A. Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Legal Committee

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της Legal Committee της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ/EBF), η οποία συνεδρίασε 3 φορές εντός του έτους και καθ' όλη τη διάρκεια του 2023 ενημέρωνε συστηματικά τα μέλη της. Μεταξύ των θεματικών που απασχόλησαν τη Legal Committee ήταν η παρακολούθηση των διαβουλεύσεων που λαμβάνουν χώρα εντός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναμόρφωση του δικαίου αφερεγγυότητας, την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα, καθώς και η χάραξη πολιτικής για την υποβολή νομοθετικών προτάσεων προκειμένου να επιταχυνθούν οι διαδικασίες ενώπιον του Δικαστηρίου της ΕΕ (ΔΕΕ). Τέλος, εντός του 2023 η Legal Committee ασχολήθηκε με τη συλλογή και επικαιροποίηση υποθέσεων, οι οποίες εκδικάζονται ενώπιον του ΔΕΕ και αφορούν σε ζητήματα γενικότερου τραπεζικού ενδιαφέροντος.

Retail Committee

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της Retail Committee της EBF, η οποία συνεδρίασε 3 φορές εντός του έτους και καθ' όλη τη διάρκεια του 2023 ενημέρωνε συστηματικά τα μέλη της. Κύριο αντικείμενο εργασιών της εν λόγω Επιτροπής ήταν, μεταξύ άλλων, η παρακολούθηση της διαδικασίας αναθεώρησης της Οδηγίας για την καταναλωτική πίστη ('Consumer Credit Directive'), η οποία δημοσιεύτηκε ως Οδηγία (ΕΕ) 2023/2225 στις 30.11.2023. Περαιτέρω, μεταξύ των θεματικών που απασχόλησαν την Retail Committee και τα μέλη της εντάσσεται και η παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με την πρόταση αναθεώρησης της Οδηγίας για την εξ αποστάσεως παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών ('Distance Marketing of Financial Services Directive'), η οποία ολοκληρώθηκε και δημοσιεύτηκε στις 28.11.2023 ως Οδηγία (ΕΕ) 2023/2673 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/83/ΕΕ όσον αφορά τις συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που συνάπτονται εξ αποστάσεως και για την κατάργηση της Οδηγίας 2002/65/ΕΚ.

B. Συντονιστικές Επιτροπές

Συντονιστική Επιτροπή Νομικών Θεμάτων

Η Συντονιστική Επιτροπή Νομικών Θεμάτων αναμορφώθηκε τον Σεπτέμβριο 2022, στο πλαίσιο του εσωτερικού μετασχηματισμού της ΕΕΤ. Κύρια αρμοδιότητα της Συντονιστικής Επιτροπής είναι η ενημέρωση για τις νομοθετικές εξελίξεις, που αφορούν στον τραπεζικό κλάδο και το πλαίσιο λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και τις επιμέρους τραπεζικές δραστηριότητες στο σύνολο των συναλλαγών των πιστωτικών ιδρυμάτων, περιλαμβανομένης της διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Ειδικότερα, η Συντονιστική Επιτροπή διατύπωσε και υπέβαλε προς τους αρμόδιους φορείς σειρά αναγκαίων νομοθετικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση επιμέρους ζητημάτων, που αφορούν στο τραπεζικό σύστημα.

Κατά τη διάρκεια του 2023 η Συντονιστική Επιτροπή Νομικών Θεμάτων συνεδρίασε 6 φορές σε τακτική συνεδρίαση και εκτάκτως όταν απαιτήθηκε. Οι κύριες θεματικές που απασχόλησαν θεσμικά την Επιτροπή ήταν η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2021/2167 (NPLs Directive), η ενσωμάτωση της Οδηγίας για τις αντιπροσωπευτικές αγωγές, ο προσδιορισμός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 74 του νόμου 4537/2018 για το “phishing”, τα δάνεια με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου, η πρόταση Οδηγίας για την εναρμόνιση του δικαίου αφερεγγυότητας (Directive on harmonizing insolvency law aspects), καθώς και οι τροποποιήσεις του Πτωχευτικού Νόμου (N. 4738/2020).

Συντονιστική Επιτροπή Ρυθμιστικών, Κανονιστικών Θεμάτων και Προστασίας Καταναλωτή

Η Συντονιστική Επιτροπή Ρυθμιστικών, Κανονιστικών Θεμάτων και Προστασίας Καταναλωτή συνεστήθη, ως νέα Επιτροπή, τον Σεπτέμβριο 2022, στο πλαίσιο του εσωτερικού μετασχηματισμού της ΕΕΤ, και εντός του 2023 συνεδρίασε 6 φορές. Κύριο αντικείμενο της Συντονιστικής Επιτροπής είναι, μεταξύ άλλων, η ενημέρωση και η ανταλλαγή απόψεων σχετικά με ζητήματα που αφορούν στον εσωτερικό έλεγχο των πιστωτικών ιδρυμάτων, σε ρυθμιστικά θέματα, θέματα κεφαλαιαγοράς, θέματα AML (Anti-Money Laundering), προστασίας καταναλωτή και θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων.

- Θέματα Προστασίας Καταναλωτή

Εντός του 2023 τα μέλη ενημερώνονταν σε τακτική βάση για τις εξελίξεις στη νομοπαραγωγική διαδικασία αναφορικά με την νέα Οδηγία για τις καταναλωτικές συμβάσεις πίστωσης (Consumer Credit Directive - CCD 2), η οποία ολοκληρώθηκε με τη δημοσίευση της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2225 στις 30.11.2023. Περαιτέρω, τα μέλη ενημερώθηκαν για τις ρυθμίσεις του Ν. 5019/2023 που, μεταξύ άλλων, ενσωμάτωσε την Οδηγία για τις αντιπροσωπευτικές αγωγές των καταναλωτών και ρύθμισε διάφορα ζητήματα σε σχέση με την προστασία των καταναλωτών. Ακόμη, τα μέλη ενημερώνονταν και για τις εξελίξεις επί της νομοθετικής πρωτοβουλίας για την πρόταση Οδηγίας σχετικά με την «τροποποίηση της Οδηγίας 2011/83/ΕΕ όσον αφορά τις συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που συνάπτονται εξ αποστάσεως και για την κατάργηση της Οδηγίας 2002/65/ΕΚ», η οποία ολοκληρώθηκε με τη δημοσίευση της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2673 στις 28.11.2023. Τέλος, τα μέλη ενημερώνονταν και για τις εξελίξεις σε σχέση με την πρόταση αναθεώρησης της Οδηγίας (ΕΕ) 2014/17 για τη στεγαστική πίστη.

- Θέματα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Κατά τη διάρκεια του 2023 τα μέλη της Ομάδας Εργασίας των DPOs, η οποία τελεί υπό τη Συντονιστική Επιτροπή Ρυθμιστικών, Κανονιστικών Θεμάτων και Προστασίας Καταναλωτή, ασχολήθηκαν κατά κύριο λόγο με την επεξεργασία της β' έκδοσης του Κώδικα Δεοντολογίας για το τραπεζικό σύστημα, η οποία ολοκληρώθηκε και υποβλήθηκε προς έγκριση στην Συντονιστική Επιτροπή Ρυθμιστικών, Κανονιστικών Θεμάτων και Προστασίας Καταναλωτή και στη συνέχεια στην Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΕΤ. Περαιτέρω, αντικείμενο

συζήτησης των μελών της Επιτροπής, η οποία συνεδρίασε 13 φορές κατά τη διάρκεια του 2023, αποτέλεσαν, μεταξύ άλλων, η συλλογή δεδομένων από την Τράπεζα της Ελλάδος για την κατάρτιση του ισοζυγίου πληρωμών, ζητήματα του υπό διαμόρφωση Κεντρικού Μητρώου Πιστώσεων, καθώς και ζητήματα εφαρμογής τεχνητής νοημοσύνης σε περιπτώσεις credit scoring. Επιπλέον, τα μέλη ενημερώνονταν τακτικά για τις νομοθετικές και νομολογιακές εξελίξεις τόσο σε εθνικό επίπεδο, με τις εκάστοτε αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ), όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τις αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις του European Data Protection Board.

Αναπτυξιακά προγράμματα και χρηματοδότηση της οικονομίας

Συνεργασία ΕΕΤ με φορείς της Δημόσιας Διοίκησης

1. Συνεργασία ΕΕΤ - Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

A. Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας “Ελλάδα 2.0”

Η ΕΕΤ συνέχισε τη στενή συνεργασία της με τη Διοίκηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) και την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου (ΕΥΣΤΑ), με σκοπό την αξιοποίηση των πόρων του ΤΑΑ και τη διοχέτευσή τους στην πραγματική οικονομία στο πλαίσιο επίτευξης των στόχων της ΕΕ, να καταστούν οι ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες περισσότερο βιώσιμες και καλύτερα προετοιμασμένες για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Η συνεργασία αυτή αφορούσε και τα δύο σκέλη (δανειακό και επενδυτικό) του Ταμείου Ανάκαμψης. Ειδικότερα:

Δανειακό σκέλος ΤΑΑ

Η ΕΕΤ, καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους και με σκοπό τη συνέχιση της εύρυθμης λειτουργίας του δανειακού σκέλους του ΤΑΑ, σε συνεργασία με την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ), την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) και την ανάδοχο της πλατφόρμας εταιρεία, επέλυσαν ζητήματα νομικής και επιχειρησιακής φύσης καθώς και τεχνικά θέματα που αφορούσαν στην παραμετροποίηση του αρχείου υποβολής προτάσεων επενδυτικών έργων μέσω της πλατφόρμας Go Beyond, ώστε να βελτιώσουν τη λειτουργία της και να εναρμονιστούν με τις αλλαγές του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ και συγκεκριμένα με:

- το προσωρινό πλαίσιο στήριξης της ΕΕ το οποίο, μεταξύ άλλων, προέβλεπε υψηλότερα ανώτατα όρια ενισχύσεων σε επιχειρήσεις σε τομείς που πλήττονται ιδιαίτερα από την κρίση και διευρυμένο πεδίο εφαρμογής των επιλέξιμων ενισχύσεων,
- τις διατάξεις του Νέου Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΓΑΚ) δεδομένου ότι, μετά και την τροποποίηση του από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1315 της Επιτροπής, δόθηκε στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ενισχύσεων που είναι καίριας σημασίας για τη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και σε μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών ρύπων.

Η πλήρης ανάθεση της διάθεσης των κεφαλαίων του δανειακού σκέλους του ΤΑΑ στις τράπεζες μέλη της ΕΕΤ, είχε ως αποτέλεσμα τη σύναψη, μέχρι και τα τέλη του 2023, δανειακών συμβάσεων με επιχειρήσεις, ποσού ύψους €9 δισ. (πόροι ΤΑΑ €4δισ., πόροι Τραπεζών €3δισ., και ίδια συμμετοχή €2δισ.), εκ των οποίων ποσοστό περίπου 40% αφορά τους στόχους της πράσινης μετάβασης (στήριξη δράσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της περιβαλλοντικής αειφορίας και βιωσιμότητας).

Η σημαντική αυτή συμβολή του τραπεζικού συστήματος στη διάθεση των πόρων του Ταμείου ήταν καθοριστικής σημασίας, καθώς, πέραν της

ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων συνετέλεσε, ακόμη, και στην επίτευξη των προβλεπόμενων οροσήμων που έχουν τεθεί για τη χώρα μας ενόψει των κάθε φορά νέων αιτημάτων λήψης χρηματοδότησης που υποβάλλει προς την ΕΕ, στο πλαίσιο των απαιτήσεων των κανόνων λειτουργίας του Ταμείου.

Τέλος, η ΕΕΤ και οι τράπεζες μέλη της συνέδραμαν την ΕΥΣΤΑ κατά την υποβολή της προσωρινής έκθεσης ελέγχου της χώρας μας προς την ΕΕ, και ειδικότερα σε θέματα που αφορούσαν στο πλαίσιο χορήγησης των δανειακών πόρων του ΤΑΑ.

Σκέλος επιχορηγήσεων (Grants) ΤΑΑ

Η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τις Τράπεζες μέλη της και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και οικονομικών (ΥΠΟΙΚ), συνέδραμε στην οριστική διαμόρφωση του συναλλακτικού κυκλώματος πληρωμών που διασυνδέει τα προγράμματα επιδοτήσεων που διατίθενται από φορείς της δημόσιας διοίκησης, με τα πιστωτικά ιδρύματα και τους ωφελούμενους κάθε προγράμματος.

Η ολοκλήρωση του «κυκλώματος» πληρωμών για τις επιχορηγήσεις του ΤΑΑ προς όλους τους ωφελούμενους (νομικά και φυσικά πρόσωπα) και για όλα τα προγράμματα του Ταμείου, θα προσδώσει ακόμη μεγαλύτερη αξιοπιστία, διαφάνεια και ταχύτητα στην όλη διαδικασία, καθώς όλες οι σχετικές “πράξεις” θα υλοποιούνται μέσα από την υφιστάμενη μοναδική πλατφόρμα (ΟΠΣ) που έχει δημιουργηθεί για τη διαχείριση των πόρων του Ταμείου. Σημειώνεται ότι για τη διαμόρφωση του πλαισίου αυτού επιλύθηκε πληθώρα τεχνικών και επιχειρησιακών θεμάτων, ολοκληρώθηκε η υλοποίηση συστημικών προσαρμογών, ενώ επιλύθηκαν επίσης και ζητήματα νομικής φύσης (λειτουργία και ροή των καταπιστευματικών λογαριασμών ειδικού σκοπού/escrow accounts, ανάπτυξη μηνιαίων αναφορών, δημιουργία μηχανισμού επιστροφής αδιάθετων ποσών προς το Ελληνικό Δημόσιο, κ.λπ).

Β. Ομάδα Εργασίας για τη Βιώσιμη Χρηματοδότηση και την Πράσινη Οικονομική Μετάβαση

Η ΕΕΤ κλήθηκε να συμμετάσχει σε Ομάδα Εργασίας που συγκροτήθηκε με τη συμμετοχή εκπροσώπων Υπουργείων (ΥΠΑΝ και ΥΠΕΝ), αρμόδιων εποπτικών αρχών (Τράπεζα της Ελλάδος, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς) και λοιπών θεσμικών φορέων και αντικείμενο τη διαμόρφωση στρατηγικών προτάσεων για τη βιώσιμη χρηματοδότηση και την πράσινη οικονομική μετάβαση.

Μετά από πολύμηνη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων μερών, δημιουργήθηκε μία Συνθετική Έκθεση αποτελούμενη από δύο θεματικές ενότητες εκ των οποίων η πρώτη αναλύει τις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές διαστάσεις της πράσινης οικονομικής μετάβασης ενώ η δεύτερη εστιάζει στην κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων και στην προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης.

Πιο συγκεκριμένα, στην πρώτη θεματική αναλύονται οι απαραίτητες επενδύσεις και δημοσιονομικές επιπτώσεις από τη μετάβαση του ενεργειακού συστήματος στην κλιματική ουδετερότητα, τα βασικά κανάλια των οικονομικών επιδράσεων της πράσινης μετάβασης, η χρήση της φορολογίας ως εργαλείο για την επίτευξη των στόχων της δίκαιης πράσινης

μετάβασης, η έκδοση πράσινου κρατικού ομολόγου για τη χρηματοδότηση ενός μεγάλου φάσματος περιβαλλοντικών έργων, η σταδιακή ενσωμάτωση της κλιματικής διάστασης στον κρατικό προϋπολογισμό και τέλος, ο ρόλος της κυκλικής οικονομίας για την πράσινη μετάβαση, με ιδιαίτερη έμφαση στο ζήτημα της χρηματοδότησής της.

Η δεύτερη θεματική ανάλυσης αναφέρεται στον καθοριστικό ρόλο του χρηματοπιστωτικού τομέα και της κεφαλαιαγοράς στην πράσινη μετάβαση, με τη δημιουργία προϋποθέσεων για χρηματοδότηση κλιματικά βιώσιμων επενδύσεων, με την ανάπτυξη νέων και καινοτόμων χρηματοδοτικών και επενδυτικών εργαλείων καθώς και με την παροχή υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις για την έγκαιρη και αποτελεσματική πρόσβασή τους σε νέες πηγές χρηματοδότησης που καθορίζονται και από τα κριτήρια Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ΠΚΔ/ ESG). Η ενότητα αυτή ολοκληρώνεται με την ανάδειξη της ψηφιακής τεχνολογίας στην προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης και τα αυξημένα επίπεδα ψηφιακού χρηματοοικονομικού εγγραμματισμού που απαιτούνται.

2. Συνεργασία ΕΕΤ - Υπουργείου Ανάπτυξης

A. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας

Η ΕΕΤ κλήθηκε από την Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και συμμετείχε σε έρευνα που διεξήχθη με σκοπό τη χαρτογράφηση των μέτρων και των πολιτικών που θα συντελέσουν στην προώθηση της χρηματοδότησης βιώσιμων επενδύσεων για την πράσινη μετάβαση της ελληνικής βιομηχανίας. Η πρωτοβουλία αυτή έλαβε χώρα στο πλαίσιο μεταρρυθμίσεων της δημόσιας διοίκησης για την επίτευξη των εθνικών στόχων για το κλίμα, και χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (τίτλος έργου “Financing Sustainability in Greece with Public Policy Instruments”).

Η ΕΕΤ υπέβαλε αρχικά αρμοδίως τις προτάσεις των μελών της και παρέθεσε σχετικές απαντήσεις σε θέματα που αφορούσαν μεταξύ άλλων τη ζήτηση για πράσινη χρηματοδότηση (λ.χ. παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση, το είδος των πράσινων επενδύσεων, προβλέψεις/ εκτιμήσεις σχετικά με την αναμενόμενη ζήτηση για πράσινες επενδύσεις έως το 2030, κ.ά.), τα κριτήρια πράσινης επένδυσης (χρήση δεικτών ESG στην αξιολόγηση χρηματοδότησης πράσινης επένδυσης), τη διάθεση πράσινων χρηματοπιστωτικών προϊόντων, τυχόν ρυθμιστικά/ κανονιστικά εμπόδια που ενδέχεται να δυσχεράνουν την πράσινη χρηματοδότηση από την πλευρά των τραπεζών, κλπ.

Η ΕΕΤ συμμετείχε ακολούθως στα workshops μαζί με εκπροσώπους της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του ΥΠΑΝ, της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ), της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (ΕΑΤ), της ΤτΕ, και άλλων φορέων, ενόψει της διαμόρφωσης της τελικής μελέτης για την πράσινη μετάβαση της οικονομίας με επίκεντρο τον κλάδο της βιομηχανίας. Λαμβανομένων υπόψη των πορισμάτων της εν λόγω μελέτης, συμφωνήθηκε η συγκρότηση ad Hoc Ομάδας Εργασίας, με τη συμμετοχή και της ΕΕΤ. Η Ομάδα εργασίας έχει ως στόχο τον καθορισμό ενός πλαισίου κοινών ενεργειών, με την συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων μερών ώστε να προσανατολίσει μελλοντικά εργαλεία (δημόσια και ιδιωτικά) σε πράσινες

επενδύσεις, δεδομένων και των απαιτήσεων του νέου κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ για την βιώσιμη χρηματοδότηση.

B. Νέος Αναπτυξιακός νόμος (N. 4887/2022)

Η ΕΕΤ στο πλαίσιο της συνεχούς συνεργασίας της με το Υπουργείο Ανάπτυξης, με σκοπό την υλοποίηση επενδύσεων στα προβλεπόμενα εκ του Νόμου καθεστάτα ενίσχυσης, διερεύνησε τη δυνατότητα συμμετοχής/εμπλοκής των Τραπεζών μελών της σε όλα τα στάδια της διαδικασίας του Αναπτυξιακού Νόμου. Άλλωστε, η συμμετοχή αυτή μπορεί να αποφέρει ουσιώδη οφέλη προς όλους τους εμπλεκόμενους, όπως η δραστική μείωση του χρόνου αξιολόγησης των έργων καθώς και των ελέγχων υλοποίησης και ολοκλήρωσης επενδυτικών σχεδίων, η ελαχιστοποίηση της απώλειας οικονομικών ωφελειών των επενδυτικών Φορέων και η γραφειοκρατική ελάφρυνση των δημόσιων υπηρεσιών.

3. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

A. Προγράμματα Εξοικονόμησης Ενέργειας κατοικιών

Στο πλαίσιο της μακρόχρονης και εποικοδομητικής συνεργασίας της ΕΕΤ με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου για τα προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας κατοικιών για φυσικά πρόσωπα/νοικοκυριά, συζητήθηκαν και επιλύθηκαν ζητήματα διαχειριστικής φύσης για τα ήδη τρέχοντα προγράμματα ενώ παράλληλα επαναλήφθηκε ο γόνιμος διάλογος για την έναρξη νέου προγράμματος υπό το πρίσμα των ενεργειακών στόχων της ΕΕ καθώς και του πρώτου ευρωπαϊκού νομοθετήματος για το κλίμα. Ειδικότερα:

Πρόγραμμα “Εξοικονομώ 2021” & “Εξοικονομώ 2023”

Η ΕΕΤ συνέχισε την επιτυχή συνεργασία της με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ) και το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ), με σκοπό την ομαλή ροή του 1ου προγράμματος και την άμεση έναρξη της 3ης φάσης αυτού (ΕΚΟ 2021) για ωφελούμενους που ανήκουν στην πρώτη εισοδηματική κατηγορία, καθώς και την έγκαιρη έναρξη του 2ου προγράμματος (ΕΚΟ 2023). Ενδεικτικά ζητήματα που απασχόλησαν τα συνεργαζόμενα μέρη ήταν η τελική διαμόρφωση του πλαισίου παροχής εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου υπέρ των ωφελούμενων της πρώτης εισοδηματικής κατηγορίας και για τα 2 προγράμματα, τεχνικά ζητήματα που οδήγησαν στην απαιτούμενη ανάπτυξη συστημικών υλοποιήσεων, νομικής φύσης θέματα όπως η διαδικασία διαχείρισης της προκαταβολής επιχορήγησης σε περιπτώσεις μεταβίβασης δικαιώματος συμμετοχής, καθώς και η διαδικασία επιστροφής και ανάκτησης ωφελημάτων σε περιπτώσεις απεντάξεων. Τέλος, διαμορφώθηκε από κοινού το τελικό κείμενο της Επιχειρησιακής Συμφωνίας μεταξύ του ΤΕΕ, της ΕΑΤ και των συμμετεχουσών Τραπεζών.

Πρόγραμμα ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ για νέους

Η ΕΕΤ, συνεργάστηκε με στελέχη του ΥΠΕΝ, της ΕΑΤ και της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) για τη διαμόρφωση του τελικού πλαισίου συμφωνίας του προγράμματος Εξοικονομώ Ανακαινίζω Νέων, το οποίο

αφορά την επιδότηση αφενός μεν της ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών, αφετέρου δε, της ανακαίνισης αυτών.

Λόγω της καινοτόμου, διπλής, προσέγγισης του προγράμματος, καθώς και του γεγονότος ότι το σκέλος του Ανακαίνιζω αφορά συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα, η ΕΕΤ υπέβαλε τις προτάσεις της προς τους φορείς της δημόσιας διοίκησης στοχεύοντας στην έγκαιρη υλοποίηση όλων των επιμέρους ενεργειών και διαδικασιών, με σκοπό την επίσπευση της έναρξης αυτού προς όφελος των δικαιούχων και της οικονομίας εν γένει.

Β. Περιβαλλοντική ευθύνη στο πλαίσιο του έργου LIFE PROFILE

Η ΕΕΤ συμμετείχε στην Ομάδα Εργασίας που έχει συσταθεί στο πλαίσιο του έργου LIFE PROMote Financial Instruments for Liability on Environment (“LIFE-PROFILE”) με σκοπό τη βελτίωση του πλαισίου της χρηματοοικονομικής ασφάλειας για τις δραστηριότητες που δύνανται να προκαλέσουν περιβαλλοντική ζημία και απαριθμούνται στο Παράρτημα III της Οδηγίας 2004/35/ΕΚ για την Περιβαλλοντική Ευθύνη (Environmental Liability Directive – ELD). Το έργο αποσκοπεί στην δημιουργία μιας ηλεκτρονικής εφαρμογής εκτίμησης περιβαλλοντικών κινδύνων των ανωτέρω δραστηριοτήτων καθώς και μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την καταχώρηση υποθέσεων περιβαλλοντικής ευθύνης, με σκοπό την προώθηση λήψης μέτρων πρόληψης της περιβαλλοντικής ζημίας και τον αποτελεσματικότερο καταλογισμό της περιβαλλοντικής ευθύνης και αφετέρου, την ορθή αποτίμηση των περιβαλλοντικών ζημιών.

Γ. Εθνικό Συμβούλιο Κυκλικής Οικονομίας

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες του Εθνικού Συμβουλίου Κυκλικής Οικονομίας, το οποίο έχει ως στόχο τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών και την υλοποίηση και προώθηση δράσεων για την μετάβαση της οικονομίας από το γραμμικό στο κυκλικό μοντέλο ανάπτυξης.

Δ. Ομάδα Εργασίας για την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας

Η ΕΕΤ αποδέχθηκε πρόταση του ΥΠΕΝ να συμμετάσχει σε Ομάδα Εργασίας που θα συγκροτηθεί υπό το συντονισμό του Υπουργείου με σκοπό τη λήψη μέτρων και πολιτικών για την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας ευάλωτων νοικοκυριών (νοικοκυριά χαμηλών εισοδημάτων) στο πλαίσιο υλοποίησης των στόχων του νέου ΕΣΕΚ και της Agenda UN 2030 για την επίτευξη των παγκόσμιων στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (SDGs).

4. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Α. Ενισχύσεις αγροτικού κλάδου / Κάρτα του Αγρότη

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με το Υπουργείο Αγροτικής ανάπτυξης και Τροφίμων με σκοπό την άμεση διοχέτευση κεφαλαίων – μέσω της Κάρτας του Αγρότη- σε δικαιούχους ενισχύσεων του αγροτικού τομέα στο πλαίσιο της έναρξης της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (“ΚΑΠ”) για την προγραμματική περίοδο 2023-2027. Η “Κάρτα του Αγρότη” (ΚτΑ) είναι μια ειδικά σχεδιασμένη κάρτα με σκοπό την άμεση χρηματοδότηση των παραγωγικών δαπανών των αγροτών κατά το χρονικό διάστημα της παραγωγικής διαδικασίας.

Με δεδομένο ότι η εφαρμογή της νέας ΚΑΠ είχε ως αποτέλεσμα αλλαγές στους όρους και τις προϋποθέσεις για την χορήγηση της ΚτΑ από τις Τράπεζες, η συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου βοήθησε στην ουσιαστική επίλυση των ζητημάτων που ανέκυψαν και ολοκληρώθηκε με την υπογραφή νέου μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (“ΥΠΑΑΤ”) με κάθε Τράπεζα.

B. Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ)

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με την αρμόδια Διεύθυνση του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ), το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και τις τράπεζες μέλη της, με σκοπό τη διευκόλυνση δικαιούχων ενισχύσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης στην υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων.

5. Συνεργασία ΕΕΤ - Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Η ΕΕΤ και οι Τράπεζες μέλη της συνεργάστηκαν στενά με το Υπουργείο Εργασίας, τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης και την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα με σκοπό την έγκαιρη και αποτελεσματική διευθέτηση όλων των απαιτούμενων θεσμικών, επιχειρησιακών και τεχνικών ζητημάτων για την άμεση έναρξη του εν λόγω προγράμματος και την παροχή των ωφελειών του στους δικαιούχους. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στη χορήγηση χαμηλότοκων ή άτοκων στεγαστικών δανείων προς νέους ηλικίας από 25 έως 39 ετών, για αγορά πρώτης κατοικίας. Η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων μερών συνεχίστηκε εντατικά (σε εβδομαδιαία βάση) διαμορφώνοντας το κείμενο της Επιχειρησιακής Συμφωνίας και επιλύοντας πληθώρα ζητημάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΚΥΑ που καθορίζει τα ειδικότερα θέματα λειτουργίας του προγράμματος.

Η ανταπόκριση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος με ταχύτητα, διαφάνεια, αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία, στις απαιτήσεις του στεγαστικού προγράμματος και η άριστη συνεργασία της ΕΕΤ και των μελών της με τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης και την ΕΑΤ υπήρξε καθοριστική, με αποτέλεσμα σε εξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα να εξαντληθούν οι διαθέσιμοι πόροι του προγράμματος, ακόμα και μετά τον διπλασιασμό του προϋπολογισμού του (από €500 εκ. σε €1 δισ.).

6. Συνεργασία ΕΕΤ - Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας

Η ΕΕΤ συνέχισε τη στενή και εποικοδομητική συνεργασία της με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ) με σκοπό την προώθηση των χρηματοδοτικών εργαλείων της (υφιστάμενων και νέων), προς όφελος της επιχειρηματικής κοινότητας της χώρας μας και κυρίως των ΜμΕ, με απώτερο στόχο την ενίσχυση της ρευστότητας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΤ σε συνεργασία με τις τράπεζες μέλη της υπέβαλε αρμοδίως τις απόψεις / προτάσεις της για:

Τη δημιουργία ενιαίων προδιαγραφών για τις συστημικές επικοινωνίες των προγραμμάτων της EAT και των τραπεζών (CoreFs)

Υποβλήθηκαν προτάσεις με σκοπό την υλοποίηση του έργου δημιουργίας ενιαίων προδιαγραφών επικοινωνίας EAT-Τραπεζών για την ανταλλαγή δεδομένων για όλα προγράμματα της EAT.

Την Πλατφόρμα “Know Your Customer”

Υποβλήθηκαν προτάσεις με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία της πλατφόρμας, και απώτερο στόχο την αποφυγή δυσλειτουργιών και καθυστερήσεων στη διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης των αιτημάτων δανειοδότησης από επιχειρήσεις. Ενδεικτικά αναφέρεται η διασύνδεση της εν λόγω πλατφόρμας με το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων, η ανάρτηση των προς αξιολόγηση δικαιολογητικών, η ασφαλής διαχείριση των αιτήσεων, καθώς και άλλα ζητήματα τεχνικού περιεχομένου (π.χ. διασύνδεση με API, αυτοματοποίηση των διαδικασιών και μηχανογραφικές υλοποιήσεις στα συστήματα των τραπεζών).

Το ΤΕΠΙΧ II-Ταμείο Επιχειρηματικότητας

Υποβλήθηκαν προτάσεις με σκοπό την παροχή δυνατότητας στους επενδυτές που έχουν υπαχθεί στο πρόγραμμα του Ταμείου να ολοκληρώσουν τις επενδύσεις τους, με ορίζοντα την καταληκτική ημερομηνία των εκταμιεύσεων (31/10/2023).

Τη διάθεση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού νέων χρηματοδοτικών εργαλείων της EAT υποβλήθηκαν σχετικές προτάσεις για την επίλυση ζητημάτων νομικής και επιχειρησιακής φύσης με σκοπό την οριστική διαμόρφωση των Επιχειρησιακών Συμφωνιών των προγραμμάτων και την άμεση διάθεση των πόρων των χρηματοδοτικών εργαλείων στην επιχειρηματική κοινότητα.

Στο πλαίσιο αυτό συζητήθηκαν ενδελεχώς, μεταξύ άλλων: ο βαθμός μετατροπής αποδεκτών αιτήσεων χρηματοδότησης της πλατφόρμας KYC σε εγκρίσεις EAT, η διαδικασία καταβολής και διακοπής επιδότησης, η δυνατότητα ενεργοποίησης ρητρών, η υποχρέωση υποβολής εκθέσεων και αναφορών σε στενά ή ασαφώς προσδιορισμένα χρονικά περιθώρια, το επίπεδο εξασφαλίσεων, οι ενέργειες ανάκτησης, η ροή εργασιών, κ.λπ.

Περαιτέρω συζητήθηκαν και επιλύθηκαν θέματα τεχνικής φύσεως, αναπτύχθηκαν οι απαιτούμενες συστημικές υλοποιήσεις και διαμορφώθηκε το πλαίσιο ορισμού των κριτηρίων αξιολόγησης και επιλεξιμότητας που πρέπει να πληροί κάθε επιχείρηση προκειμένου να ενταχθεί στα νέα προγράμματα, τα οποία αφορούσαν στα ακόλουθα δύο Ταμεία:

- Ταμείο Χαρτοφυλακίου (“Business Growth Fund”) με τρία επιμέρους προγράμματα:
 1. Πράσινα Συγχρηματοδοτούμενα Δάνεια (“Green Co-financing Loans”), επενδυτικού σκοπού για την υλοποίηση επενδύσεων στους τομείς Ενεργειακής Απόδοσης (“Energy efficiency/transition”), ηλεκτροκίνησης (“Green Mobility”) και παραγωγής ενέργειας μέσω ανανεώσιμων πηγών (“Green Renewable

Energy”), με στόχο την μείωση των εκπομπών και την προστασία του περιβάλλοντος.

2. Δάνεια Ψηφιακής Αναβάθμισης (“Digitalization Co-Financing Loans”), επενδυτικού σκοπού με σκοπό την ψηφιοποίηση και ψηφιακή αναβάθμιση των εργασιών/ δραστηριοτήτων τους, ώστε να αυξήσουν τη παραγωγικότητά τους, το μέγεθός τους και να δημιουργήσουν πρόσθετες θέσεις εργασίας.
3. Δάνεια Ρευστότητας Επιχειρήσεων (“Liquidity Co-Financing Loans”), τα οποία είναι συγχρηματοδοτούμενα δάνεια κεφαλαίου κίνησης με σκοπό τη στήριξη της ομαλής λειτουργίας του συναλλακτικού κυκλώματος των επιχειρήσεων, την αντιμετώπιση των αυξημένων λειτουργικών δαπανών τους ως απόρροια της ενεργειακής κρίσης, των πληθωριστικών πιέσεων λόγω της αύξησης των τιμών των πρώτων υλών και των αποτελεσμάτων της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού.
4. Ταμείο Εγγυοδοσίας (“Development Law Financial Instrument Guarantee Fund”/ DeLFI GF) με το πρόγραμμα: «*Εγγυοδοτικό προϊόν με σκοπό την πρόσβαση σε δανεισμό των νεοσύστατων και υφιστάμενων βιώσιμων επιχειρήσεων των οποίων το επενδυτικό σχέδιο υπάγεται σε καθεστώς του νέου Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.4887/2022)*».

ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ – Ταμείο Επιχειρηματικότητας

Η ΕΕΤ και οι τράπεζες μέλη της, ενόψει της τελικής διαμόρφωσης των υπό έκδοση χρηματοδοτικών εργαλείων της ΕΑΤ, στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου, και τη διάθεση αυτών στο επενδυτικό κοινό από το 2024, υπέβαλαν τις αρχικές απόψεις/προτάσεις τους επί του τελικού σχεδιασμού των εν λόγω εργαλείων.

Συνεργασία ΕΕΤ - Τράπεζας της Ελλάδος

Συνεργασία με τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών (ΔΟΑΜ) για την ενίσχυση της πραγματικής οικονομίας

Η ΕΕΤ συνέχισε την επί σειρά ετών συνεργασία της με τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών (ΔΟΑΜ) της ΤτΕ με σκοπό την παρακολούθηση της πορείας των επιχειρηματικών χορηγήσεων (νέες χορηγήσεις προς επιχειρήσεις ανεξαρτήτως κλάδου και μεγέθους), καθώς και των χρηματοοικονομικών εργαλείων που διατίθενται από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους και αφορούν την εκάστοτε προγραμματική περίοδο. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής παρακολουθείται και η απορρόφηση των πόρων του δανειακού σκέλους του ΤΑΑ για την ενίσχυση των ελληνικών επιχειρήσεων με έμφαση στην πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Συνεργασία με το Κέντρο Κλιματικής Αλλαγής και Βιωσιμότητας

Η ΕΕΤ συνεργάζεται με την αρμόδια Διεύθυνση της Τράπεζας της Ελλάδος με σκοπό την προώθηση των βιώσιμων χρηματοοικονομικών και της αιεφόρου ανάπτυξης, ενισχύοντας τη διμερή συνεργασία και συμμετέχοντας στις

εκδηλώσεις της ΤτΕ στο πλαίσιο εφαρμογής των δράσεων του ευρωπαϊκού πολυετούς προγράμματος “LIFE-AdaptInGR” ενισχύοντας την εφαρμογή πολιτικών για την προσαρμογή της Ελλάδας στην κλιματική αλλαγή.

Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο των προβλέψεων του νόμου 4972/2022 (άρθρο 111) για την ίδρυση και λειτουργία Κεντρικού Μητρώου Πιστώσεων (ΚΜΠ), συνεργάστηκε στενά με την Τράπεζα της Ελλάδος, τις Τράπεζες-Μέλη της και την εταιρεία “Τειρεσίας” με σκοπό την πρακτική του υλοποίηση.

Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής συζητήθηκαν και επιλύθηκαν σειρά τεχνικών, διαδικαστικών και νομικών θεμάτων και ολοκληρώθηκαν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες για τον Α΄ Κύκλο τεχνικών δοκιμών, ενώ προσδιορίστηκε από κοινού το χρονοδιάγραμμα διεξαγωγής και το αντικείμενο του Β΄ κύκλου τεχνικών δοκιμών (stress test).

Το Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων ιδρύεται με σκοπό την ενίσχυση της χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας από το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα και τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, μέσω της βελτίωσης της παρεχόμενης πληροφόρησης, της ορθολογικότερης αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δυνητικών δανειοληπτών και της εν γένει συνδρομής στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων χρηματοδότησης.

Το Μητρώο είναι πληροφοριακό σύστημα που ανήκει και τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος και καταγράφει σε αναλυτική βάση το ιστορικό πληρωμών, τα είδη των παρεχόμενων εξασφαλίσεων και κάθε άλλη πληροφορία που σχετίζεται με κάθε μορφής πίστωση προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα από πιστωτικά και εν γένει χρηματοδοτικά ιδρύματα που έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα, καθώς και από τα υποκαταστήματα αλλοδαπών πιστωτικών ή χρηματοδοτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Βάσει των πληροφοριών που τηρούνται στο Μητρώο, θα καταρτίζεται πιστωτική έκθεση για όλα τα πιστοδοτούμενα πρόσωπα. Το περιεχόμενο της Πιστωτικής Έκθεσης θα διαφοροποιείται ανάλογα με τον αποδέκτη της, σε κάθε όμως περίπτωση δεν θα περιέχει αξιολόγηση και βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη.

Συνεργασία της ΕΕΤ με την εταιρεία Τειρεσίας

Δημιουργία αποθετηρίου ESG πληροφοριών για τις επιχειρήσεις / ESG Data Repository & Scoring

Η ΕΕΤ παρακολουθώντας τις αλλαγές στο κανονιστικό / ρυθμιστικό πλαίσιο αναφορικά με τη δημοσιοποίηση ESG πληροφοριών, τόσο από τις Τράπεζες όσο και από τις επιχειρήσεις - πελάτες τους, στο πλαίσιο συμμόρφωσης με τους νέους κανόνες της ΕΕ αλλά και των εποπτικών υποχρεώσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων, προχώρησε, σε συνεργασία με την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. (η οποία παρέχει την υλικοτεχνική υποδομή και υποστήριξη) και τις τράπεζες μέλη της, στο σχεδιασμό και τη δημιουργία ενός κεντρικού διατραπεζικού αποθετηρίου ESG πληροφοριών (“Data Repository and Scoring”). Σκοπός του εν λόγω αποθετηρίου είναι, μεταξύ άλλων, η υποστήριξη των επιχειρήσεων

στην υιοθέτηση ενός εξωστρεφούς και βιώσιμου αναπτυξιακού μοντέλου λειτουργίας συμβατού με τις επιταγές της αειφόρου οικονομίας με απώτερο στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητάς και ανταγωνιστικότητάς τους.

Το έργο αναπτύσσεται σε δυο διακριτές φάσεις:

1. Δημιουργία ενός κοινού ερωτηματολογίου για όλους τους κλάδους επιχειρήσεων, επιμέρους ερωτηματολογίων ανά κλάδο δραστηριότητας και, τέλος, ενός απλοποιημένου ερωτηματολογίου για μικρότερου μεγέθους επιχειρήσεις οι οποίες δεν υπόκεινται στο ρυθμιστικό πεδίο της νέας Οδηγίας για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας (CSRD). Τα ερωτηματολόγια αυτά σκοπό έχουν να συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην σταδιακή προσαρμογή και ενημέρωση της αγοράς και ιδίως των ΜμΕ σε σχέση με τα κριτήρια βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ κατατείνουν στη δημιουργία ενός ενιαίου κόμβου αναφοράς για δεδομένα ESG με συνεχή εμπλουτισμό στοιχείων μέσω πολύπλευρων καναλιών (δημόσια διαθέσιμα δεδομένα ή δεδομένα τα οποία αντλούνται μέσω της συνεργασίας με φορείς της δημόσιας διοίκησης). Εντός του 2023 το έργο αυτό αναπτύχθηκε ουσιαδώς με την **ολοκλήρωση** της σύνταξης των σχεδίων των ερωτηματολογίων, την έναρξη της δοκιμαστικής περιόδου και την αποστολή των ερωτηματολογίων στις πρώτες επιχειρήσεις.
2. Αξιοποίηση των ανωτέρω στοιχείων του αποθετηρίου και παραγωγή αξιολογήσεων για τις επιχειρήσεις (ESG Scoring).

Συμμετοχή ΕΕΤ σε emblematicές ESG δράσεις/πρωτοβουλίες φορέων του ευρύτερου Ιδιωτικού Τομέα

1. FORUM κυκλικών πόλεων

Η ΕΕΤ συμμετέχει ως Ιδρυτικό μέλος στο FORUM κυκλικών πόλεων το οποίο αποτελεί μια εθελοντική πρωτοβουλία θεσμικών, κοινωνικών, οικονομικών φορέων με διυπουργικό χαρακτήρα (συμμετοχή των ΓΓ του ΥΠΑΝ και του ΥΠΕΝ), καθώς και φορέων από τον επιστημονικό & ακαδημαϊκό χώρο. Σκοπός της εν λόγω πρωτοβουλίας είναι η μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία, που θα προσφέρει λύσεις στην ενεργειακή και περιβαλλοντική κρίση που προκαλεί το υφιστάμενο γραμμικό οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης.

Υπό το πρίσμα αυτό τα μέλη του Forum συνεργάζονται ώστε να συμβάλλουν, με κοινές προτάσεις πολιτικής: στην επιτάχυνση της μετάβασης των πόλεων σε κυκλικά μοντέλα διαχείρισης αποβλήτων, στην προώθηση της συνεχούς ενημέρωσης, στην ευαισθητοποίηση και στην ανάπτυξη της καινοτομίας για την παραγωγή προϊόντων με χαμηλό αποτύπωμα, στη μετατροπή των καταναλωτών σε υπεύθυνους χρήστες με κίνητρα, στην ανάπτυξη τεχνολογιών-λύσεων κυκλικής διαχείρισης των πόρων και τέλος, στη δικτύωση με άλλους φορείς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό για την ανάπτυξη και ανταλλαγή καλών πρακτικών για μια κυκλική οικονομία.

2. Διαβαλκανικό έργο “Supporting Smart Financing Implementation for Energy Efficient Balkan Buildings” (“SMAFIN”)

Η ΕΕΤ συνέχισε την επιτυχή συνεργασία της με την Ομάδα Εργασίας που έχει συσταθεί για την υλοποίηση του έργου SMAFIN, το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος Horizon 2020 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αφορά στην σύνδεση της “έξυπνης χρηματοδότησης” με έργα εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια, υποδομές, βιομηχανία, και ΜμΕ.

Πρόκειται για ένα διαβαλκανικό έργο (Βουλγαρία, Ελλάδα, Κροατία, Πολωνία και Ρουμανία) υπό το συντονισμό του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (“ΚΑΠΕ”) με τελικό στόχο τη διαμόρφωση προτάσεων ανάλογα με τις εθνικές προτεραιότητες και ευκαιρίες κάθε χώρας. Οι συνεργασίες στο πλαίσιο του SMAFIN κατατείνουν στην παροχή συστάσεων προς την αποτελεσματικότερη υλοποίηση ή τη βελτίωση των εθνικών πολιτικών για την εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια, με στόχο τη μεγαλύτερη μόχλευση δημοσίων και ιδιωτικών κεφαλαίων. Στο πλαίσιο των εργασιών της ΟΕ καταγράφηκαν και υποβλήθηκαν αρμοδίως οι προτάσεις της με βασική αυτών την ίδρυση Υπηρεσιών μίας Στάσης (One-Stop-Shops) για την ενημέρωση όσο το δυνατόν περισσότερων δυνητικά ωφελούμενων αναφορικά με τη δυνατότητα ενεργειακής ανακαίνισης των κατοικιών τους μέσω των κάθε φορά εν ισχύ προγραμμάτων εξοικονόμησης.

Σημειώνεται ότι η ΕΕΤ συμμετείχε, επίσης, ως μία εκ των βασικών συνομιλητών, στην εθνική συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου με θέμα την υποστήριξη υλοποίησης της έξυπνης χρηματοδότησης για ενεργειακά αποδοτικά κτήρια και δεσμεύτηκε για τη συμμετοχή της και στη νέα περίοδο του έργου (“SMAFIN Expanded”), μετά την έγκριση που αυτό έλαβε από τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα.

3. Δίκτυο Υπεύθυνων Οργανισμών και Ενεργών πολιτών (Quality net Foundation) / (Sustainable Greece 2030)

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στον Ετήσιο Διάλογο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη που αναπτύσσεται στη χώρα μας και διοργανώνεται από το QualityNet Foundation, με τη συμμετοχή της στην Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης του θεσμού Bravo 2023, αξιολογώντας τις πρωτοβουλίες των Οργανισμών στον πυλώνα της διακυβέρνησης. Ο θεσμός Bravo αποτελεί μια πλατφόρμα Κοινωνικού διαλόγου, ενημέρωσης και ανοιχτής διαβούλευσης, με βάση τις πρωτοβουλίες και τα προγράμματα που αναπτύσσονται από επιχειρήσεις, Οργανισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την κοινωνία των πολιτών στη χώρα μας.

4. Συνεργασία με φορείς της Ακαδημαϊκής κοινότητας

A. Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο για την ανάπτυξη μεθοδολογικών πλαισίων με σκοπό τη διαχείριση ποιοτικών πληροφοριών στο πλαίσιο του διατραπεζικού έργου ESG Data Repository & Scoring.

B. Το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου για τη διερεύνηση δημιουργίας εκπαιδευτικών σεμιναρίων στη θεματική ESG & Sustainable Finance στο πλαίσιο λειτουργίας των Κέντρων επιμόρφωσης και διά βίου μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.).

Δράσεις/Πρωτοβουλίες της ΕΕΤ στη θεματική του Sustainable Finance

1. Συνέδριο “Fit4FutureFinance: Enabling the sustainable transition to the next generation economy”

Η ΕΕΤ και το Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο, διοργάνωσαν κοινό Συνέδριο υπό το πρίσμα της ενσωμάτωσης των κριτηρίων ESG (Κοινωνία-Περιβάλλον-Εταιρική Διακυβέρνηση) στη στρατηγική τραπεζών και επιχειρήσεων.

Το συνέδριο χαρτογράφησε τη νέα εποχή για το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα και την επίδραση του ESG στην επιχειρηματική κοινότητα.

Στόχο του Συνεδρίου αποτέλεσε η διαμόρφωση μιας κοινής αντίληψης γύρω από τα επιχειρηματικά πλεονεκτήματα της βιώσιμης λειτουργίας των επιχειρήσεων, τόσο σε περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης. Επίσης, στα πρόσφορα χρηματοδοτικά εργαλεία, ώστε οι επιχειρήσεις να ανταποκριθούν στη μετάβασή τους, λαμβάνοντας υπόψη τον στόχο να καταστεί η Ευρώπη η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος έως το 2050.

Στο Συνέδριο παρουσιάστηκαν, επίσης, οι διεθνείς εξελίξεις που σχετίζονται με τη Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τη Συμφωνία του Παρισιού για την Κλιματική Αλλαγή, στα αναπτυξιακά εργαλεία του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στη διασύνδεση των κινδύνων βιωσιμότητας με τις αναπτυξιακές ευκαιρίες, στις νέες απαιτήσεις κλιματικού κινδύνου για τις χρηματοδοτήσεις, καθώς και στις χρηματοδοτικές ευκαιρίες ESG για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

2. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)/ Paris Alignment

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με την European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) και συναντήθηκε με τους εκπροσώπους της με σκοπό την παρουσίαση των πρωτοβουλιών που έχει αναπτύξει η EBRD για την εναρμόνιση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων με τη συμφωνία του Παρισιού. Η προσέγγιση της EBRD βασίζεται σε έξι σημεία, τα οποία θεωρούνται οι βασικοί τομείς για την ευθυγράμμιση με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού: εναρμόνιση με τους στόχους μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, λειτουργίες προσαρμογής και ανθεκτικότητας στο κλίμα, ταχεία συμβολή στη μετάβαση μέσω της χρηματοδότησης για το κλίμα, στρατηγική δέσμευση και ανάπτυξη πολιτικής, υποβολή εκθέσεων και ευθυγράμμιση των εσωτερικών δραστηριοτήτων.

3. Ενημερωτικό Φυλλάδιο προς επιχειρήσεις με σκοπό την ενημέρωση τους για τα οφέλη ενσωμάτωσης στη λειτουργία τους ESG επιχειρηματικών πρακτικών

Η ΕΕΤ σε συνεργασία με τις τράπεζες μέλη της προχώρησε στη διαμόρφωση και έκδοση ενημερωτικού φυλλαδίου προς επιχειρήσεις αναφορικά με τα οφέλη που αυτές μπορούν να αποκομίσουν από την υιοθέτηση επιχειρηματικών πρακτικών που ενσωματώνουν παράγοντες ESG.

Το φυλλάδιο αναφέρεται ειδικότερα στο ρόλο των τραπεζών και των επιχειρήσεων καθώς και στη μεταξύ τους εταιρική συνεργασία όπως αυτή διαμορφώνεται κάτω από το νέο κανονιστικό/ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΕ, τις διεθνείς συμφωνίες και στόχους για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής αλλά και τις απαιτήσεις των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών.

4. Δημιουργία ESG θεματικής ενότητας στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο του κύριου ρόλου που έχει αναλάβει ο χρηματοπιστωτικός τομέας για την αναχαίτιση της κλιματικής κρίσης, προχώρησε στη δημιουργία ειδικής θεματικής ενότητας με τίτλο “ESG & Sustainable Finance” στην ιστοσελίδα της (<https://www.hba.gr/info/esg>) η οποία επικαιροποιείται διαρκώς με τις διεθνείς, ευρωπαϊκές και εγχώριες εξελίξεις της εξαιρετικά δυναμικής αυτής θεματικής.

5. New Energy Solutions Optimized for Islands (“NESOI”)

Η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε θετικά σε πρόσκληση των εκπροσώπων του ευρωπαϊκού έργου New Energy Solutions Optimized for Islands (“NESOI”) με σκοπό να διερευνηθεί το ενδιαφέρον του ελληνικού τραπεζικού τομέα να συμμετάσχει σε αυτό. Το έργο NESOI έχει ως στόχο τη στήριξη νησιών της Μεσογείου στη διαδικασία της ενεργειακής μετάβασής τους και αφορά στη συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη κατά την υλοποίηση σχετικών επενδυτικών έργων.

Συμμετοχή της ΕΕΤ σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας του Δημόσιου τομέα

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο της προώθησης του καταστατικού της σκοπού συμμετέχει σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας του δημόσιου τομέα αλλά και σε Ομάδες Εργασίας φορέων του ιδιωτικού τομέα με σκοπό να συνεισφέρει στο δημόσιο διάλογο.

Συγκεκριμένα η ΕΕΤ συμμετέχει:

- στην Επενδυτική Επιτροπή του Ταμείου Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ Ι) της ΕΑΤ
- στο Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων
- στην Επιτροπή ΕΣΠΑ
- στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία” (ΕΠΑΝΕΚ)
- στην Γνωμοδοτική Επιτροπή του Αναπτυξιακού Νόμου
- στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος
- στο Επενδυτικό Συμβούλιο JEREMIE
- στην Επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος “Ανταγωνιστικότητα” του ΕΣΠΑ 2021 -2027
- στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Εταιρείας (ΕΛΑΝΕΤ)

Κανονιστικές εξελίξεις στη θεματική της χρηματοδότησης της βιωσιμότητας

Ανάμεσα στις λοιπές δράσεις του, ο Τομέας Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Αειφορίας παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις πολιτικής στη θεματική της χρηματοδότησης της βιωσιμότητας (“sustainable finance”) σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ενημερώνοντας τις τράπεζες-μέλη της ΕΕΤ, αλλά και το ευρύ κοινό, μέσω διαφόρων καναλιών επικοινωνίας (επιστολές, ιστοσελίδα, ενημερωτικά δελτία κλπ.). Επιπρόσθετα, κατόπιν επικοινωνίας με τα μέλη της, η ΕΕΤ παρακολουθεί και συμμετέχει μέσω της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) στη διαμόρφωση προτάσεων προς τους ευρωπαίους συννομοθέτες.

Οι σημαντικότερες εξελίξεις που σημειώθηκαν το 2023 στη θεματική της βιώσιμης χρηματοδότησης εντοπίζονται στα ακόλουθα:

1. Γνωστοποιήσεις αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (SFDR)

A. Ο Κανονισμός SFDR προς αναθεώρηση

Εντός του 2023 πραγματοποιήθηκε διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση εφαρμογής του Κανονισμού περί γνωστοποιήσεων αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (SFDR), η οποία ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο.

Η ΕΤΟ απάντησε στη διαβούλευση της Επιτροπής τονίζοντας ότι το υφιστάμενο πλαίσιο είναι πολύπλοκο και επιβαρυντικό, αφού συχνά επαναλαμβάνεται η ίδια πληροφόρηση, ενώ εμπεριέχει νοηματικές ασάφειες. Επίσης, είναι μερικώς ανεπιτυχές, λόγω ανεπάρκειας πηγών άντλησης δεδομένων που πρέπει να δημοσιοποιούνται.

B. Τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα του SFDR προς αναθεώρηση

Τον Δεκέμβριο του 2023 οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ESAs) υπέβαλαν προς την Επιτροπή την τελική τους έκθεση με τα σχέδια για την τροποποίηση των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων για την εφαρμογή του Κανονισμού SFDR. Ενδεικτικά πρότειναν:

- τον εξορθολογισμό του πλαισίου που αφορά τους δείκτες των κύριων δυσμενών επιπτώσεων (PAIs),
- την ευθυγράμμιση με λοιπά πρότυπα γνωστοποιήσεων στην ΕΕ (π.χ. ESRS),
- βελτιώσεις και απλουστεύσεις των υποδειγμάτων γνωστοποιήσεων για τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα,
- μία νέα υποχρέωση γνωστοποίησης σε επίπεδο προϊόντων αναφορικά με τους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου,
- βελτιώσεις στις γνωστοποιήσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι βιώσιμες επενδύσεις “δεν βλάπτουν σημαντικά” (DNSH) το περιβάλλον και την κοινωνία, καθώς και
- άλλες τεχνικές προσαρμογές που αφορούν, μεταξύ άλλων, την αντιμετώπιση των παραγώγων, τον ομοιόμορφο υπολογισμό των

βιώσιμων επενδύσεων και πρόβλεψη για προετοιμασία των γνωστοποιήσεων σε μηχανικώς αναγνώσιμη μορφή.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αφού μελετήσει τα ανωτέρω σχέδια τροποποιήσεων, θα αποφασίσει εάν θα τα εγκρίνει εντός τριών μηνών από την δημοσίευσή τους.

2. Ταξινόμια της ΕΕ

A. Κριτήρια ταξινόμησης δραστηριοτήτων

Εντός του 2023 προετοιμάστηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δημοσιεύτηκαν (τον Νοέμβριο) δύο κατ' εξουσιοδότηση πράξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 με τον οποίο προσδιορίζεται αν μια οικονομική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται περιβαλλοντικά βιώσιμη (Κανονισμός της Ταξινόμιας). Συγκεκριμένα εκδόθηκαν:

- Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2486 της Επιτροπής για τον προσδιορισμό για πρώτη φορά των προϋποθέσεων υπό τις οποίες μια οικονομική δραστηριότητα θεωρείται ότι συμβάλλει σημαντικά στη βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων, στη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, στην πρόληψη και στον έλεγχο της ρύπανσης ή στην προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων.
- Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2485 της Επιτροπής για την τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2139 ως προς τους δύο κλιματικούς στόχους (μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή).

Οι ανωτέρω κανονισμοί εφαρμόζονται από την 1^η Ιανουαρίου 2024.

B. Γνωστοποιήσεις αιεφορίας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον Δεκέμβριο του 2023 Ανακοίνωση σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2178.

Η εν λόγω ανακοίνωση απευθύνεται κατά κύριο λόγο στις οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα, ενόψει των υποχρεώσεων δημοσιοποιήσεων που ξεκινούν από το 2024. Παρέχει διευκρινίσεις όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, τις υποχρεώσεις δημοσιοποιήσεων και την αξιολόγηση συγκεκριμένων ανοιγμάτων σύμφωνα με την ταξινόμια (π.χ. ανοίγματα έναντι ιδιωτών πελατών, τοπικών αρχών, μεμονωμένων επιχειρήσεων και ομίλων κλπ). Τέλος περιλαμβάνει στοχευμένες ερωτοαπαντήσεις που αφορούν ειδικά τα πιστωτικά ιδρύματα, τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων.

3. Πρόταση για απλούστευση των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων

Η θεματική αυτή προκύπτει από μία Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην οποία δεσμεύτηκε να απλουστεύσει τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων, με απώτερο στόχο τη μείωση του σχετικού φόρτου κατά 25%. Η Επιτροπή επανέλαβε την ανωτέρω δέσμευσή της στο Πρόγραμμα Εργασίας της για το 2024 που ανακοίνωσε στις 17 Οκτωβρίου 2023.

Στο πλαίσιο αυτό, τον Οκτώβριο του 2023, η Επιτροπή έθεσε προς διαβούλευση ένα πακέτο μέτρων προς αυτή την κατεύθυνση, εκ των οποίων πιο σημαντική για το sustainable finance είναι μία πρόταση για την τροποποίηση της λογιστικής Οδηγίας με σκοπό την αναβολή των προθεσμιών έως το 2026 για την έγκριση από την Επιτροπή των τομεακών Ευρωπαϊκών Προτύπων Υποβολής Αναφορών Βιωσιμότητας (Sector Specific ESRS) καθώς και των ESRS για εταιρείες εκτός ΕΕ.

Επίσης, τον ίδιο μήνα (Οκτώβριος) δημοσιεύτηκε μία γενική πρόσκληση της Επιτροπής για υποβολή στοιχείων (“call for evidence”) με σκοπό τον προσδιορισμό των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων στη νομοθεσία της ΕΕ που μπορούν να καταργηθούν ή να εξορθολογιστούν. Η ΕΤΟ απάντησε στην εν λόγω διαβούλευση προτείνοντας ειδικά για τον φάκελο του sustainable finance την έκδοση ενός ενιαίου κανονιστικού πλαισίου χρησικτότητας (“usability omnibus legislative proposal”) που θα διέπει συνολικά τις γνωστοποιήσεις βιωσιμότητας. Το πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με την ΕΤΟ θα πρέπει να περιλαμβάνει αναθεωρήσεις για την απλούστευση του πλαισίου, την ευθυγράμμιση των ορισμών και των προθεσμιών, τη μείωση των αλληλεπικαλύψεων, την ελάττωση του διοικητικού κόστους και την ρητή ενσωμάτωση του πλαισίου χρηματοδότησης της μετάβασης στο υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο.

4. Πρότυπα Υποβολής Εκθέσεων βιωσιμότητας

Εντός του 2023 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε την πρώτη δέσμη των Ευρωπαϊκών Προτύπων Υποβολής Εκθέσεων Βιωσιμότητας από τις εταιρίες (“ESRS”), τα οποία δημοσιεύτηκαν και επισήμως στην εφημερίδα της ΕΕ τον Δεκέμβριο του 2023. Συγκεκριμένα, η πρώτη δέσμη (Set 1) των ESRS αφορά τα οριζόντια πρότυπα που ισχύουν για κάθε τομέα και θεματική γνωστοποιήσεων (“cross-cutting standards”- “ESRS 1-2”) και τα πρότυπα ανά ξεχωριστή υποθεματική του E-S-G για τη γνωστοποίηση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση πληροφοριών (“topical standards”- “ESRS E-S-G”). Τα ανωτέρω πρότυπα θα συνδράμουν τις εταιρείες που υπόκεινται στο ρυθμιστικό βεληνεκές της CSRD ώστε να δημοσιοποιούν ομοιόμορφα τις απαιτούμενες πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο το επιχειρηματικό τους μοντέλο επηρεάζει τη βιωσιμότητα, καθώς και σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο εξωτερικοί παράγοντες βιωσιμότητας (όπως η κλιματική αλλαγή ή ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων) επηρεάζουν τις δραστηριότητές τους.

Παράλληλα, εντός του 2023 η EFRAG εργαζόταν ενεργά και για την ανάπτυξη προτύπων υποβολής αναφορών για μικρομεσαίες επιχειρήσεις που υπόκεινται στην CSRD (“LSMEs”) καθώς και απλοποιημένα εθελοντικά πρότυπα για όσες εταιρίες δεν βρίσκονται στο ρυθμιστικό της βεληνεκές (“VSMEs”).

Τέλος, σε ότι αφορά τις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα των προτύπων δημοσιοποιήσεων βιωσιμότητας σημειώνουμε ότι το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Αειφορίας (“ISSB”), δημοσίευσε τον Ιούνιο του 2023 τα δύο πρώτα Διεθνή Πρότυπα Υποβολής Αναφορών Βιωσιμότητας- “IFRS S1” και “IFRS S2”. Τα πρότυπα αυτά απευθύνονται σε οντότητες που επιθυμούν να τα

εφαρμόζουν κατά την κατάρτιση και την υποβολή των χρηματοοικονομικών τους δημοσιοποιήσεων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα, ενώ γίνονται ενέργειες με την συνεργασία των ISSB και EFRAG, ώστε οι γνωστοποιήσεις που διενεργούνται βάσει ESRS να υπερκαλύπτουν και τις απαιτήσεις των προτύπων IFRS-S.

5. Πρόταση Κανονισμού ESG Ratings

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον Ιούνιο του 2023 πρόταση Κανονισμού με σκοπό τη θέσπιση συνεκτικού και αποτελεσματικού καθεστώτος για τις δραστηριότητες αξιολόγησης ESG (“ESG Rating Activities”). Σκοπός του Κανονισμού, ο οποίος θα εφαρμόζεται στις δραστηριότητες αξιολόγησης ESG, είναι η καθιέρωση κοινής ρυθμιστικής προσέγγισης για την ενίσχυση της ακεραιότητας, της διαφάνειας, της ευθύνης, της χρηστής διακυβέρνησης και της ανεξαρτησίας των δραστηριοτήτων αξιολόγησης ESG. Η πρόταση Κανονισμού θεσπίζει, συγκεκριμένα, απαιτήσεις διαφάνειας σχετικά με τις αξιολογήσεις ESG και κανόνες σχετικά με την οργάνωση και τη συμπεριφορά των παρόχων αξιολογήσεων ESG, οι οποίοι θα αδειοδοτούνται και θα εποπτεύονται από την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (“ESMA”).

Στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών για τον ανωτέρω Κανονισμό η ΕΤΟ παρενέβη ώστε να διασφαλίσει την ρητή εξαίρεση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που πραγματοποιούν αξιολογήσεις ESG για την πελατεία τους από το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού, καθώς τα τελευταία ήδη υπόκεινται σε αυστηρότερες απαιτήσεις διακυβέρνησης.

6. Πρόταση Οδηγίας για την Εταιρική Δέουσα Επιμέλεια όσον αφορά τη Βιωσιμότητα (“CSDDD”)

Ήδη από το 2022 έχει ανοίξει η νομοπαρασκευαστική διαδικασία για την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί ενός πλαισίου για την εταιρική δέουσα επιμέλεια σε σχέση με την βιωσιμότητα. Αντικείμενο της εν λόγω Οδηγίας είναι η θέσπιση κανόνων σχετικά με τις υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας των εταιρειών όσον αφορά τις πραγματικές και δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον, σε σχέση με τις δικές τους δραστηριότητες, τις δραστηριότητες των θυγατρικών τους και τις δραστηριότητες που εκτελούνται από εδραιωμένες επιχειρηματικές σχέσεις, όπως επίσης και η θέσπιση καθεστώτος ευθύνης για παραβιάσεις της υποχρέωσης δέουσας επιμέλειας.

Ο τρίλογος των συννομοθετών επί της ανωτέρω πρότασης κατέληξε εντός του 2023 σε ένα κείμενο το οποίο εξαιρεί τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα από το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας. Ωστόσο, η νομοπαρασκευαστική διαδικασία για την CSDDD δεν ολοκληρώθηκε εντός του 2023 και αναμένεται να συνεχιστεί το 2024.

7. Πρόταση Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (EBPD)

Τον Δεκέμβριο του 2023 το Συμβούλιο της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέληξαν σε προσωρινή πολιτική συμφωνία σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση της ισχύουσας Οδηγίας 2010/31/ΕΕ για την

ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, στο πλαίσιο του πακέτου μέτρων για το “fit for 55”. Οι κύριοι στόχοι της αναθεώρησης είναι αφενός έως το 2030 όλα τα νέα κτίρια να είναι κτίρια μηδενικών εκπομπών και αφετέρου, έως το 2050 το υφιστάμενο κτιριακό δυναμικό να έχει μετατραπεί σε κτίρια μηδενικών εκπομπών. Η Οδηγία περιλαμβάνει διατάξεις αμέσου ενδιαφέροντος για τα πιστωτικά ιδρύματα όπως π.χ. κανόνες για τα δανειακά προϊόντα ανακαινίσεων και τις βάσεις δεδομένων για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων.

8. Πράσινα δάνεια

Τον Δεκέμβριο του 2023 η ΕΒΑ δημοσίευσε την απάντησή της επί της πρόσκλησης υποβολής στοιχείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα πράσινα (ενυπόθηκα) δάνεια γνωμοδοτώντας σχετικά με τον ορισμό και τα πιθανά υποστηρικτικά εργαλεία για τα εν λόγω δάνεια. Η ΕΒΑ στην έκθεσή της προτείνει:

- Ορισμό του πράσινου δανεισμού με κριτήρια που βασίζονται στο πλαίσιο της ταξινόμιας της ΕΕ, ενσωματώνοντας βαθμούς ευελιξίας.
- Εννοιολογικό πλαίσιο για τα πράσινα δάνεια και μία εθελοντική ετικέτα/σήμα δύο επιπέδων για τα πράσινα δάνεια της ΕΕ.
- Επανεξέταση της Οδηγίας για την Στεγαστική Πίστη με ενσωμάτωση σε αυτήν της έννοιας των πράσινων ενυπόθηκων δανείων.

Υπηρεσίες πληρωμών – Ασφάλεια συναλλαγών – Καταπολέμηση οικονομικού εγκλήματος

Α. Υπηρεσίες πληρωμών

Άμεσες πληρωμές σε ευρώ

Η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά το θέμα της προσβασιμότητας των SEPA άμεσων μεταφορών πιστώσεων σε ευρώ (SCT Inst) το οποίο συνεχίζει να αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2023, δεκατρείς (13) πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών (ΠΥΠ) της χώρας μας είχαν ήδη προσχωρήσει στο σχήμα SEPA Instant Credit Transfer, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος.

Περαιτέρω, καθόλη τη διάρκεια του 2023, η ΕΕΤ παρακολούθησε σε διαρκή βάση και ενημέρωσε τις τράπεζες μέλη της για τα διάφορα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας ως προς την υιοθέτηση της πρότασης Κανονισμού σχετικά με τις άμεσες μεταφορές πίστωσης σε ευρώ, η οποία βασίζεται στους εξής τέσσερις (4) πυλώνες: (α) διαθεσιμότητα, (β) τιμολόγηση, (γ) επιβεβαίωση του δικαιούχου ("confirmation of payee") και (δ) έλεγχο των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών όσον αφορά τις κυρώσεις της ΕΕ ("sanctions screening").

Η πρόταση αυτή ουσιαστικά έχει τη μορφή τροποποίησης των Κανονισμών 260/2012 (SEPA Regulation) και 2021/1230 (Cross-border payments in euro Regulation), οι οποίοι περιέχουν ήδη γενικές διατάξεις για όλες τις μεταφορές πίστωσης σε ευρώ, προσθέτοντας ειδικές διατάξεις για τις άμεσες μεταφορές πίστωσης. Επί του περιεχομένου της πρότασης Κανονισμού επήλθε το δ' τρίμηνο του 2023 πολιτική συμφωνία σε επίπεδο ΕΕ. Το τελικό κείμενο του Κανονισμού αναμένεται να δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ εντός του α' τριμήνου του 2024.

Προετοιμασία έκδοσης ψηφιακού ευρώ

Ψηφιακό ευρώ: Παρακολούθηση των πιθανών επιπτώσεων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα

Στις 28 Ιουνίου 2023, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε δέσμη μέτρων για το ενιαίο νόμισμα (Single Currency Package), η οποία συνίσταται: α) στην πρόταση Κανονισμού για τη θέσπιση του ψηφιακού ευρώ και β) στην πρόταση Κανονισμού για τη νόμιμη χρήση των μετρητών.

Στις 18 Οκτωβρίου 2023, σε συνέχεια της ανωτέρω δημοσίευσης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) αποφάσισε την εκκίνηση του δεύτερου σταδίου (στάδιο προετοιμασίας), στο πλαίσιο της προόδου του έργου για την υιοθέτηση του ευρωπαϊκού ψηφιακού νομίσματος.

Η απόφαση έρχεται ύστερα από δύο έτη που διήρκεσε η φάση διερεύνησης σχετικά με τον σχεδιασμό και τα πρότυπα διανομής του ψηφιακού ευρώ. Οι κυριότερες διαπιστώσεις της ΕΚΤ συνοψίζονται ως εξής:

- το ψηφιακό ευρώ συνιστά την εξέλιξη του κοινού νομίσματος, καθώς η Ευρώπη εισέρχεται στην ψηφιακή εποχή,

- ενώ δεν θα έχει υλική μορφή, θα συγκεντρώνει τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά των μετρητών, ως δημόσιο αγαθό, όταν πραγματοποιούνται πληρωμές με ψηφιακά μέσα,
- θα παρέχεται ως επιπρόσθετη επιλογή, χωρίς να αντικαθιστά τα μετρητά ή άλλα μέσα ηλεκτρονικών πληρωμών, και τέλος
- θα αντιμετωπίσει την εξάρτηση της Ε.Ε. από εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, ενώ θα δώσει λύση στην αδυναμία που εμφανίζει η παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα υπό συνθήκες γεωπολιτικών εντάσεων ή άλλων κρίσεων (π.χ. της πανδημίας του κορωνοϊού).

Ως επόμενο βήμα, οι συννομοθέτες, επί τη βάση της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2023, θα κληθούν να διαμορφώσουν ένα νομοθετικό πλαίσιο αποκλειστικά για το ψηφιακό ευρώ, εξασφαλίζοντας ότι θα αποτυπώνει τα κυριότερα χαρακτηριστικά των μετρητών στον ψηφιακό κόσμο. Πιθανή απόφαση για την «κυκλοφορία» του ψηφιακού ευρώ θα ληφθεί από την ΕΚΤ, μόνο κατόπιν της υπερψήφησης της ανωτέρω νομοθεσίας από τα αρμόδια όργανα της ΕΕ και πάντως όχι νωρίτερα από το 2025.

Δράσεις

Ενημέρωση μελών/ Συνεδριάσεις μελών

Η ΕΕΤ ενημέρωσε σε τακτική βάση τα μέλη της για την πρόοδο του έργου για το ψηφιακό ευρώ και συνέλεξε παρατηρήσεις αναφορικά με την υλοποίησή του.

Συμμετοχή σε εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ)

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες ad hoc ομάδας εργασίας που συγκρότησε η ΕΤΟ, σε συνεργασία με τη συμβουλευτική εταιρεία Copenhagen Economics, για την προετοιμασία μελέτης αναφορικά με τις επιπτώσεις του ψηφιακού ευρώ στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Η εν λόγω μελέτη δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 2023. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ συμμετείχε σε συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν τον Ιούλιο και τον Σεπτέμβριο του 2023, με στόχο την ανάλυση επιμέρους ζητημάτων, όπως ο ρόλος των εμπορικών τραπεζών στη θωράκιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και οι επιπτώσεις από πιθανές εκροές κεφαλαίων από το τραπεζικό σύστημα.

Ενοποίηση των συστημάτων TARGET2 και TARGET2 Securities

Το πρώτο τρίμηνο 2023 η διατραπεζική ad hoc ομάδα έργου για την παρακολούθηση της προόδου του έργου της ενοποίησης των συστημάτων TARGET2 και TARGET2 Securities και την επίλυση των τυχόν διατραπεζικού χαρακτήρα προβλημάτων, συνέχισε τις μηνιαίες συνεδριάσεις μέχρι και την 20 Μαρτίου 2023, ημέρα έναρξης εφαρμογής της ενοποίησης των συστημάτων.

Για την ελληνική κοινότητα, η μετάπτωση εξελίχθηκε ομαλά και τα όποια προβλήματα αντιμετωπίστηκαν άμεσα.

Λόγω της σημαντικότητας του έργου, υπήρξε συστηματική ενημέρωση για την πρόοδο των εργασιών της ομάδας έργου τόσο στις αρμόδιες συντονιστικές επιτροπές όσο και στα καταστατικά όργανα της ΕΕΤ.

Στις 21 Μαρτίου 2024, η ΕΚΤ δημοσίευσε δελτίο τύπου, για την επιτυχή ολοκλήρωση της ενοποίησης των συστημάτων TARGET 2 και TARGET2 Securities τη Δευτέρα, 20 Μαρτίου 2024, και την επιτυχή έναρξη λειτουργίας του νέου συστήματος πληρωμών μεγάλης αξίας (TARGET).

Μετάπτωση των SEPA άμεσων χρεώσεων και μεταφορών πίστωσης στο πρότυπο ISO 20022 (version 2019)

Από τον Μάρτιο του 2023, η ΕΕΤ πραγματοποίησε σε μηνιαία βάση διατραπεζικές συνεδριάσεις για την παρακολούθηση της μετάπτωσης των SEPA άμεσων χρεώσεων και μεταφορών πίστωσης στο πρότυπο ISO 20022 (version 2019), η ημερομηνία έναρξης της οποίας είχε οριστεί αρχικά για τη 19^η Νοεμβρίου 2023.

Στις 24 Οκτωβρίου 2023, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (EPC), προχώρησε σε επίσημη ενημέρωση για τετράμηνη αναβολή του έργου (από 19/11/2023 σε 17/3/2024), λόγω σημαντικών προβλημάτων ομαλής μετάπτωσης που αντιμετώπιζαν μεγάλα συστήματα πληρωμών της Ευρώπης, μετά και από σχετική εισήγηση του Payment Scheme Management Board (PSMB).

Έκτοτε, όλες οι ελληνικές τράπεζες υλοποιούν χωρίς προβλήματα τις σχετικές δοκιμές, σύμφωνα με το οριζόμενο νέο χρονοδιάγραμμα, επιβεβαιώνοντας την επιχειρησιακή ετοιμότητα της ελληνικής κοινότητας.

Οι υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά

1. Κοινά και ασφαλή ανοικτά πρότυπα επικοινωνίας (“Open Banking”)

Εντός του 2023, η ΕΕΤ παρακολούθησε και ενημέρωσε τις τράπεζες μέλη της για την πρωτοβουλία της ευρωπαϊκής αγοράς πληρωμών στη θεματική του «Open Banking» και την απόφαση υλοποίησης του σχήματος Payment Account Access σε περιβάλλον SEPA (SPAA) από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (‘EPC’).

Με το SEPA Payment Account Access (SPAA) scheme η ευρωπαϊκή αγορά πληρωμών θα προχωρήσει στο επόμενο βήμα των «open payments». Η επιτυχία αυτής της προσπάθειας θα αποτελέσει οδηγό για την υλοποίηση σχημάτων όπως το «open finance» και «open data».

Τέλος, η ΕΕΤ συνέχισε να ενημερώνει σε διαρκή βάση τις τράπεζες-μέλη της για τις ενέργειες που απαιτούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, προκειμένου να εξαλειφθούν τα πιθανά εμπόδια που ενδέχεται να υπάρχουν στις διεπαφές (‘APIs’) που ανέπτυξαν στο πλαίσιο του Νόμου 4537/2018 (‘PSD 2’).

2. Δημοσίευση της νέας νομοθετικής δέσμης μέτρων στο πεδίο των πληρωμών (“Payments Package”)

Τον Φεβρουάριο του 2023, το Κέντρο Μελετών Ευρωπαϊκής Πολιτικής (‘CEPS’) και η εταιρεία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών ‘VVA’

εκπόνησαν για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έκθεση σχετικά με την επισκόπηση της έως τώρα εφαρμογής της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 ('PSD 2') στα κράτη μέλη της ΕΕ. Στην έκθεση αυτή αναλύονται οι βασικές τάσεις που επηρέασαν την αγορά πληρωμών μετά τη δημοσίευση και εφαρμογή της PSD 2 στα κράτη μέλη της ΕΕ.

Με βάση τα συμπεράσματα αυτής της έκθεσης προσδιορίζονται ορισμένοι τομείς στους οποίους υπάρχει περιθώριο βελτίωσης και προτείνονται αναθεωρήσεις διατάξεων της PSD 2 που αφορούν το πεδίο εφαρμογής της, τη θεματική της «ανοικτής τραπεζικής» («open banking»), την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών υπηρεσιών πληρωμών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα της ως άνω έκθεσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στις 28 Ιουνίου 2023 τη νομοθετική δέσμη μέτρων στο πεδίο των πληρωμών, η οποία αποτελείται από:

- πρόταση Κανονισμού για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά ('PSR'), και
- πρόταση Οδηγίας για τις υπηρεσίες πληρωμών και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού χρήματος στην εσωτερική αγορά ('PSD 3').

Ειδικότερα, η προτεινόμενη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει διατάξεις για:

- την καταπολέμηση και τον μετριασμό των επιπτώσεων περιστατικών απάτης στους χρήστες υπηρεσιών πληρωμών ('PSUs'),
- τη βελτίωση των δικαιωμάτων των καταναλωτών υπηρεσιών πληρωμών,
- την περαιτέρω ευθυγράμμιση των ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών παρόχων υπηρεσιών πληρωμών (π.χ. ιδρύματα πληρωμών),
- τη βελτίωση της λειτουργίας της «ανοικτής τραπεζικής» («open banking»),
- τη βελτίωση της διαθεσιμότητας μετρητών σε εμπορικά καταστήματα και σε ATMs, και
- την περαιτέρω εναρμόνιση των κανόνων σε επίπεδο ΕΕ που διέπουν τις υπηρεσίες πληρωμών, καθώς και την επιβολή ομοιόμορφων και συνεκτικών κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβίασής τους.

Επισημαίνεται ότι, η κρίσιμη «μάζα» των κανόνων που διέπουν τις υπηρεσίες πληρωμών σε επίπεδο ΕΕ περιλαμβάνονται στην πρόταση Κανονισμού ('PSR'), ενώ στην πρόταση Οδηγίας ('PSD 3') περιλαμβάνονται λοιπές διατάξεις που καλύπτουν ζητήματα, όπως η αδειοδότηση και εποπτεία των ιδρυμάτων πληρωμών, καθώς και η παροχή υπηρεσιών πληρωμών και υπηρεσιών ηλεκτρονικού χρήματος από αυτά.

Το δ' τρίμηνο του 2023 ξεκίνησε η νομική επεξεργασία της ανωτέρω νομοθετικής δέσμης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ, η οποία θα συνεχιστεί και το 2024. Η ΕΕΤ ενημέρωσε ανά τακτά διαστήματα τα μέλη της, τόσο για τη δημοσίευση όσο και για την πορεία επεξεργασίας της εν λόγω νομοθετικής δέσμης, μέσω επιστολών,

εκτενών συζητήσεων και ειδικών παρουσιάσεων σε διατραπεζικές συνεδριάσεις αρμόδιων συντονιστικών επιτροπών και μόνιμων ομάδων εργασίας της.

Νομοθετική δέσμη για την καθιέρωση ενιαίου πλαισίου «ανοικτής χρηματοδότησης» (“Open Finance”)

Στις 28 Ιουνίου 2023, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε προτεινόμενη νομοθετική δέσμη για την καθιέρωση ενιαίου πλαισίου «ανοικτής χρηματοδότησης», η οποία περιλαμβάνει διατάξεις για:

- τη δυνατότητα (αλλά όχι υποχρέωση) των πελατών να μοιράζονται τα δεδομένα τους με τους «χρήστες δεδομένων» (πιστωτικά και λοιπά χρηματοδοτικά ιδρύματα, εταιρείες «fintech», κ.λπ),
- την υποχρέωση για τους κατόχους δεδομένων πελατών (π.χ. πιστωτικά και λοιπά χρηματοδοτικά ιδρύματα) να διαθέτουν αυτά τα δεδομένα σε «χρήστες δεδομένων»,
- τον πλήρη έλεγχο από τους πελάτες σχετικά με το ποιος έχει πρόσβαση στα δεδομένα τους και για ποιο σκοπό,
- την τυποποίηση των δεδομένων πελατών και των απαιτούμενων τεχνικών διεπαφών (‘APIs’), και
- την ευθύνη παραβιάσεων δεδομένων και τους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών που τυχόν ανακύψουν.

Το δ’ τρίμηνο του 2023 ξεκίνησε η νομική επεξεργασία της ανωτέρω νομοθετικής δέσμης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ, η οποία θα συνεχιστεί και το 2024. Η ΕΕΤ ενημέρωσε ανά τακτά διαστήματα τα μέλη της, τόσο για τη δημοσίευση όσο και για την πορεία επεξεργασίας της εν λόγω νομοθετικής πρωτοβουλίας.

Μέτρα για την προώθηση των άμεσων μεταφορών πιστώσεων σε εθνικό επίπεδο

Τον Δεκέμβριο του 2023, δημοσιεύθηκε ο Νόμος 5072/2023, στο Κεφάλαιο Α’ του Μέρους Γ’ του οποίου περιλαμβάνονται διατάξεις για:

- τον ορισμό των υπηρεσιών άμεσης πληρωμής,
- την υποχρεωτική αποδοχή άμεσων πληρωμών από ελεύθερους επαγγελματίες, ατομικές επιχειρήσεις και επιτηδευματίες,
- την υποχρέωση ενημέρωσης των καταναλωτών για τη χρήση καρτών πληρωμών και υπηρεσιών άμεσης πληρωμής.

Η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά τις σχετικές κανονιστικές/ρυθμιστικές εξελίξεις και σε συνεργασία με τα μέλη της απέστειλε συγκεκριμένες παρατηρήσεις και προτάσεις επί των ανωτέρω διατάξεων. Παράλληλα, ενημέρωσε έγκαιρα τα μέλη της για τη δημοσίευση της σχετικής Κοινής Υπουργικής Απόφασης, μέσω της οποίας:

(α) Επεκτείνεται η υποχρέωση αποδοχής πληρωμής με κάρτα σε επιπλέον 35 Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ).

(β) Οι επαγγελματίες σε όλους τους κλάδους λιανικής και παροχής υπηρεσιών σε καταναλωτές, από 1.1.2024 και εφεξής θα υποχρεούνται να αποδέχονται τόσο πληρωμές με κάρτες, όσο και υπηρεσίες άμεσης πληρωμής με μεταφορά χρηματικών ποσών μεταξύ τραπεζικών λογαριασμών.

(γ) Σε ό,τι αφορά τις κυρώσεις σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, η απόφαση ορίζει ότι για το χρονικό διάστημα από 01.02.2024 έως και 01.04.2024 αναστέλλεται κατ' εξαίρεση η επιβολή προστίμου στους νέους υπόχρεους, εφόσον αποδεδειγμένα έχουν προμηθευτεί τερματικά αποδοχής καρτών έως και 29.02.2024 και τελούν εν αναμονή για την εγκατάστασή τους στην επιχείρησή τους.

(δ) Από τους δικαιούχους πληρωμής με ηλεκτρονικά μέσα βάσει της ΚΥΑ εξαιρούνται α) τα άτομα με αναπηρία όρασης με πιστοποιημένο ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω, και β) τα μηχανήματα αυτόματης πώλησης προϊόντων έως και την 31.12.2024.

Διαβουλεύσεις με την Τράπεζα της Ελλάδος

1. Κατάλογος αντιπροσωπευτικών υπηρεσιών που συνδέονται με λογαριασμό πληρωμών και υπόκεινται στην καταβολή τέλους στο πλαίσιο του Νόμου 4465/2017 ('PAD')

Η ΕΕΤ, κατόπιν προηγούμενης πρόσκλησης της Τράπεζας της Ελλάδος και σε συνεργασία με τα μέλη της, απέστειλε σχόλια και παρατηρήσεις επί της πρότασης για τον επικαιροποιημένο κατάλογο των πλέον αντιπροσωπευτικών υπηρεσιών που συνδέονται με λογαριασμό πληρωμών και υπόκεινται στην καταβολή τέλους στο πλαίσιο του Νόμου 4465/2017 ('PAD').

Ο κατάλογος των πλέον αντιπροσωπευτικών υπηρεσιών που συνδέονται με λογαριασμό πληρωμών και υπόκεινται στην καταβολή τέλους στο πλαίσιο του Νόμου 4465/2017 ('PAD') υιοθετήθηκε τον Φεβρουάριο του 2023 από την Τράπεζα της Ελλάδος, μέσω έκδοσης κανονιστικής πράξης (ΠΕΕ), η οποία δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα της και στο Εθνικό Τυπογραφείο. Για αμφότερες τις εξελίξεις ενημερώθηκαν σχετικά τα μέλη και εντός του α' εξαμήνου του 2023 ολοκληρώθηκε η αναπροσαρμογή των υφιστάμενων δελτίων πληροφόρησης περί τελών και καταστάσεων τελών.

Περαιτέρω, στα τέλη του 2023, η ΤτΕ ζήτησε τη συνδρομή της ΕΕΤ και των μελών της επί του πίνακα που ετοίμασε για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του άρθρου 7 του Νόμου 4465/2017, το οποίο προβλέπει την τήρηση, ενημέρωση και δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο της ΤτΕ πίνακα σύγκρισης τελών, τα οποία χρεώνονται από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών (πιστωτικά ιδρύματα, ιδρύματα πληρωμών, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος), στις πλέον αντιπροσωπευτικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του άρθρου 3 του Νόμου 4465/2017. Η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τα μέλη της, απέστειλε τον Φεβρουάριο του 2024 στην ΤτΕ σχόλια και παρατηρήσεις επί του συγκεκριμένου πίνακα.

2. Απαιτήσεις διαφάνειας στο πλαίσιο της ΠΔ/ΤΕ 2501/2002

Στα τέλη του 2023, η ΤτΕ ζήτησε τη συνδρομή της ΕΕΤ και των μελών της επί του πίνακα επιτοκίων, προμηθειών, εξόδων, ετήσιων συνδρομών για

στοιχεία που ήδη αποστέλλουν τα μέλη δυνάμει των διατάξεων της ΠΔ/ΤΕ 2501/2002, δεδομένου ότι προτίθεται να τον επικαιροποιήσει και συμπεριλάβει σε νέα κανονιστική πράξη (ΠΕΕ), προκειμένου η συλλογή των εν λόγω στοιχείων να γίνεται με πιο συστηματικό τρόπο. Η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τα μέλη της, απέστειλε τον Φεβρουάριο του 2024 στην ΤτΕ σχόλια και παρατηρήσεις επί του συγκεκριμένου πίνακα.

3. Περιορισμός της απάτης στην ηλεκτρονική τραπεζική

Εντός του α' τριμήνου του 2023, η Τράπεζα της Ελλάδος πραγματοποίησε παρουσίαση με τα αποτελέσματα των απαντήσεων από τα μέλη της ΕΕΤ σε συνέχεια της επιστολής που τους είχε αποστείλει τον Αύγουστο του 2022 με συστάσεις για τον περιορισμό της απάτης στην ηλεκτρονική τραπεζική. Η διαδικασία εποπτικού διαλόγου θα συνεχιστεί σε διμερές επίπεδο με κάθε πάροχο υπηρεσιών πληρωμών.

4. Ασφάλεια συναλλαγών στα ψηφιακά πορτοφόλια

Στα τέλη του 2023, η Τράπεζα της Ελλάδος παρουσίασε και ανέδειξε συγκεκριμένα ερωτήματα στις ακόλουθες πέντε (5) θεματικές: (α) SCA κατά το tokenization, (β) Ανάθεση SCA σε τρίτο πάροχο, (γ) Αντικατάσταση tokenized κάρτας πληρωμών, (δ) Εκπλήρωση dynamic linking και (ε) card-present (NFC).

Στο πλαίσιο αυτό, ζητήθηκε από τα μέλη της ΕΕΤ η αποστολή σχετικής τεκμηρίωσης προς την Τράπεζα της Ελλάδος έως τα τέλη του 2023, προκειμένου εντός του 2024 να παρουσιαστούν τα ευρήματα και να ξεκινήσει ο εποπτικός διάλογος σε διμερές επίπεδο.

Διαλειτουργικότητα αυθεντικοποίησης Ελλήνων πολιτών του εξωτερικού μέσω διαπιστευτηρίων internet banking

Κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Εξωτερικών, στο πλαίσιο του μετασχηματισμού των διαδικασιών των προξενικών αρχών, ξεκίνησαν το β' εξάμηνο του 2023 οι συζητήσεις σε διατραπεζικό επίπεδο για την ανάπτυξη διαλειτουργικότητας αυθεντικοποίησης των Ελλήνων πολιτών του εξωτερικού μέσω διαπιστευτηρίων internet banking. Η εν λόγω διαλειτουργικότητα θα είναι παρόμοια με εκείνη που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης (Gov.gr) του Ελληνικού Δημοσίου.

Τον Δεκέμβριο του 2023, η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τα μέλη της, επεξεργάστηκε και απέστειλε σε όλους τους εμπλεκόμενους - από πλευράς Ελληνικού Δημοσίου - φορείς τις προτεινόμενες τεχνικές προδιαγραφές για την ανάπτυξη της συγκεκριμένης διαλειτουργικότητας, οι οποίες και έγιναν αποδεκτές από την ανάδοχο του έργου εταιρεία.

Παράλληλα, ενημέρωσε τα μέλη για τη δημοσίευση στις 21 Δεκεμβρίου 2023 της Υπουργικής Απόφασης, η οποία, προς το παρόν, καλύπτει το σκέλος της αυθεντικοποίησης των Ελλήνων πολιτών του εξωτερικού είτε μέσω των προξενικών αρχών είτε μέσω της χρήσης των κωδικών Taxisnet.

Εντός του 2024 αναμένεται να δρομολογηθούν οι επόμενες ενέργειες υλοποίησης της εν λόγω διαλειτουργικότητας και η παραγωγική της λειτουργία.

Διατραπεζική συνεργασία στο πλαίσιο χορήγησης έκτακτων επιδομάτων

Καθόλη τη διάρκεια του 2023, η ΕΕΤ παρακολούθησε σε τακτική βάση και ενημέρωνε τα μέλη της για τυχόν ενέργειες, στις οποίες θα έπρεπε να προβούν στο πλαίσιο της χορήγησης από την Ελληνική Κυβέρνηση έκτακτων επιδομάτων και ειδικότερα: (α) Άυλη Ψηφιακή Κάρτα για την στήριξη του Τουρισμού – North Evia Pass 2023, (β) Υλοποίηση προγραμμάτων για τη μεταρρύθμιση της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης («Dentist Pass»), (γ) την επέκταση της χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης λόγω της σημαντικής αύξησης του δείκτη τιμών καταναλωτή («Market Pass») και (δ) την καθιέρωση του «Youth Pass» (για νέους ηλικίας 18 και 19 ετών).

Πίστωση των τακτικών προνοιακών επιδομάτων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) και του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) σε προπληρωμένη κάρτα

Κατόπιν σχετικής πρόσκλησης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, τον Απρίλιο του 2023, η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τα μέλη της και τη ΔΙΑΣ Α.Ε., επεξεργάστηκε και απέστειλε τις προτάσεις της αναφορικά με τη διαδικασία πίστωσης όλων των τακτικών προνοιακών επιδομάτων σε προπληρωμένες κάρτες, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου και τον χρονισμό πληροφοριακών αρχείων και αρχείων πιστώσεων προνοιακών επιδομάτων της ΔΥΠΑ και του ΟΠΕΚΑ.

Επιπλέον, τον Οκτώβριο 2023 συγκρότησε *ad hoc* ομάδα έργου, με την συμμετοχή εκπροσώπων των μελών της και της ΔΙΑΣ Α.Ε., και αντικείμενο την τεχνική υλοποίηση πίστωσης των τακτικών προνοιακών επιδομάτων σε προπληρωμένες κάρτες, καθώς και τη διαμόρφωση πρότασης επί του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των επιμέρους φάσεων μετάπτωσης.

Τον Δεκέμβριο του 2023, δημοσιεύθηκε ο Νόμος 5078/2023, στο άρθρο 152 του οποίου συμπεριλήφθηκαν διατάξεις για την προπληρωμένη κάρτα πληρωμής επιδομάτων.

Η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά τις σχετικές ρυθμιστικές/κανονιστικές εξελίξεις, απέστειλε έγκαιρα τις προτάσεις της στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και ενημέρωσε σχετικά τα μέλη της.

Συνεργασία ΕΕΤ – ΑΑΔΕ

Κατά τη διάρκεια του 2023 συνεχίστηκε η συνεργασία με τη φορολογική διοίκηση στις ακόλουθες βασικές θεματικές:

1. Πληροφοριακό σύστημα ελέγχου προσαύξησης περιουσίας ('BANCAPP' – "ex My Hands 2")

Καθόλη τη διάρκεια του 2023, πραγματοποιήθηκαν ειδικού σκοπού τηλεδιασκέψεις με τη συμμετοχή και εκπροσώπων της ΑΑΔΕ αναφορικά με την έγκαιρη προετοιμασία και υλοποίηση από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (ΑΑΔΕ, ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, τράπεζε-μέλη ΕΕΤ) των ενεργειών/δράσεων που απαιτούνται σε σχέση με το πληροφοριακό σύστημα ελέγχου προσαύξησης περιουσίας.

Το εν λόγω σύστημα θα τεθεί σε παραγωγική λειτουργία την 30^η Ιουνίου 2024. Προς το σκοπό αυτό κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου 2024 θα

διεξάγονται εβδομαδιαίες τηλεδιασκέψεις για την παρακολούθηση της προόδου του έργου και την επίλυση των θεμάτων που ανακύπτουν.

Περαιτέρω, η ΕΕΤ ενημέρωσε τα μέλη της όσον αφορά τις προθεσμίες της ΠΟΛ 1033/2014, οι οποίες παραμένουν, επίσης, ίδιες. Τέλος, τον Ιανουάριο του 2024, η ΕΕΤ ενημέρωσε έγκαιρα τα μέλη για την επικαιροποίηση των τεχνικών προδιαγραφών της προαναφερθείσας ΠΟΛ, ιδίως σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα τροποποίησης μεμονωμένης εγγραφής του υποβληθέντος αρχείου από τα μέλη, το οποίο συνιστούσε πάγιο αίτημα της ΕΕΤ.

2. Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Πληροφοριών για τις Πληρωμές ('CESOP')

Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Πληροφοριών για τις Πληρωμές» ('CESOP') το οποίο θα διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα αρχίσει να λειτουργεί το 2024, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Αφορά υλοποίηση που αποσκοπεί στην καταπολέμηση της απάτης ΦΠΑ στο ηλεκτρονικό εμπόριο από πωλητές/προμηθευτές που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ ή σε τρίτη χώρα. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών των κρατών μελών της ΕΕ θα πρέπει να αποστέλλουν στη φορολογική τους διοίκηση (για την Ελλάδα στην ΑΑΔΕ) πληροφορίες για διασυνοριακές πληρωμές που εκκινούν από πληρωτές στην Ελλάδα και αφορούν δικαιούχους (ηλεκτρονικούς εμπόρους) που λαμβάνουν περισσότερες από 25 διασυνοριακές πληρωμές ανά τρίμηνο. Η πρώτη αποστολή στοιχείων θα γίνει μέχρι 30/4/2024 και θα αφορά το 1^ο τρίμηνο του 2024.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά όλες τις ευρωπαϊκές και εθνικές εξελίξεις σχετικά με το συγκεκριμένο σύστημα πληροφόρησης και διοργάνωσε σχετικές τηλεδιασκέψεις με σκοπό τη διευκόλυνση της προετοιμασίας τους. Παράλληλα, απέστειλε ερωτήματα των μελών της προς την ΑΑΔΕ για επιχειρησιακές και τεχνικές πτυχές που αφορούν το συγκεκριμένο έργο. Η συνεργασία με την ΑΑΔΕ αναμένεται να συνεχιστεί και το 2024.

3. Διασύνδεση Ταμειακών Μηχανών με Τερματικά Αποδοχής ('POS')

Καθόλη τη διάρκεια του 2023, η ΕΕΤ ενημέρωσε τα μέλη για όλες τις κανονιστικές/ρυθμιστικές εξελίξεις σε σχέση με το έργο διασύνδεσης των ταμειακών μηχανών με τερματικά αποδοχής συναλλαγών με κάρτες πληρωμών ('POS'). Το συγκεκριμένο έργο αφορά τα δυο μέλη της ΕΕΤ που παρέχουν την σχετική υπηρεσία πληρωμών ("acquiring").

4. Αποδοχή καρτών πληρωμών έκδοσης αλλοδαπών παρόχων υπηρεσιών πληρωμών στο δίκτυο EFT/POS της ΑΑΔΕ και e-POS της ΓΓΠΣ για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων

Η ΕΕΤ ενημέρωσε τα μέλη της για την προκήρυξη ανοιχτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού της ΑΑΔΕ για την αποδοχή καρτών πληρωμών έκδοσης αλλοδαπών παρόχων υπηρεσιών πληρωμών στο δίκτυο EFT/POS της και e-POS για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

5. Αυτοματοποίηση της διαδικασίας επιβεβαίωσης τραπεζικών συναλλαγών ή κατάθεσης επιταγών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της υποβολής δηλώσεων χρηματικών δωρεών

Σε συνέχεια της έναρξης λειτουργίας του σχετικού web service στα τέλη του 2022, η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τα μέλη της, επεξεργάστηκε και διαμόρφωσε κατάλογο επικοινωνίας των αρμόδιων στελεχών τους, τον οποίο και απέστειλε στην ΑΑΔΕ στις αρχές του 2023, κατόπιν σχετικού αιτήματος της τελευταίας.

Σκοπός του συγκεκριμένου καταλόγου είναι η έγκαιρη διευθέτηση σε διμερές επίπεδο (Τράπεζας-ΑΑΔΕ) των τυχόν θεμάτων που ανακύπτουν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου web service.

Υλοποίηση των η-κατασχετηρίων και η-άρσεων από τους δήμους της χώρας

Καθόλη τη διάρκεια του 2023 η ειδικού σκοπού διατραπεζική ομάδα έργου της ΕΕΤ συνεργάστηκε για την τεχνική επεξεργασία και υλοποίηση του πληροφοριακού συστήματος η-κατασχετηρίων και η-άρσεων από τους 332 δήμους της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκε πληθώρα τηλεδιασκέψεων τεχνικού χαρακτήρα με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου (τράπεζες μέλη, ΔΙΑΣ Α.Ε., ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., ανάδοχος των δήμων εταιρεία). Δρομολογήθηκαν όλες οι απαιτούμενες δοκιμές ενώ προετοιμάστηκε και το σχέδιο της Υπουργικής Απόφασης, αναγκαίας για την παραγωγική λειτουργία του έργου.

Ανάπτυξη διαλειτουργικότητας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) Πόθεν Έσχες με Πιστωτικά Ιδρύματα και Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς

Στο πλαίσιο του άρθρου 21 του Νόμου 5026/2023 προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η διαβίβαση στοιχείων από πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (ΠΙ/ΧΟ) στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) «Πόθεν Έσχες» μέσω διαλειτουργικότητας που θα αναπτύξει η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Ψηφιακής Διακυβέρνησης (ΓΓΠΣΨΔ) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Κατά το χρονικό διάστημα Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 2023, πραγματοποιήθηκαν τέσσερις (4) ειδικού σκοπού τηλεδιασκέψεις με τη συμμετοχή των μελών της ΕΕΤ, της ΓΓΠΣΨΔ και των φορέων ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης (Βουλή των Ελλήνων, Εθνική Αρχή Διαφάνειας, Αρχή του άρθρου 47 του Νόμου 4557/2018) για τις προδιαγραφές της συγκεκριμένης διαλειτουργικότητας.

Στατιστικά στοιχεία χρήσης καρτών πληρωμών και τερματικών αποδοχής τους

Όπως κάθε χρόνο, η ΕΕΤ συγκέντρωσε ανά τρίμηνο στοιχεία, από τα μέλη της και τους φορείς παροχής υπηρεσιών αποδοχής συναλλαγών με κάρτες πληρωμών τα οποία κατόπιν επεξεργασίας, τα απέστειλε στην αρμόδια συντονιστική επιτροπή και στα μέλη της μόνιμης ομάδας εργασίας (συγκεντρωτικά και ανωνυμοποιημένα).

Στατιστικά στοιχεία για το Internet και Mobile Banking, τα ATM, τα APS και τα Digital Banking Data

Όπως κάθε χρόνο, η ΕΕΤ συγκέντρωσε, επεξεργάστηκε και απέστειλε στα μέλη της (συγκεντρωτικά και ανωνυμοποιημένα) στατιστικά στοιχεία χρήσης internet και mobile banking, ATM και Μηχανημάτων Αυτόματων Πληρωμών (APS), καθώς και των στοιχείων χρήσης υπηρεσιών digital banking, όπως ενδεικτικά υπηρεσίες eKYC, digital onboarding, digital προϊόντα (καταθετικά, τραπεζοασφαλιστικά, κ.λπ) η συλλογή των οποίων ξεκίνησε από το 2022.

Στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ

Εντός του α' εξαμήνου 2023 ολοκληρώθηκε η συλλογή και η επεξεργασία στατιστικών στοιχείων σχετικά με τα μεγέθη και τους διαρθρωτικούς δείκτες που αφορούν το σύνολο του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Τα μέρη που απαρτίζουν την ενότητα «Στατιστικά Στοιχεία» στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ ανανεώθηκαν πλήρως με την εισαγωγή νέων αρχείων με περίοδο αναφοράς το έτος 2022 και άλλων σημαντικών στοιχείων και ηλεκτρονικών συνδέσμων ('links').

Ειδικότερα, οι δραστηριότητες που αφορούν την ιστοσελίδα της ΕΕΤ για το 2023 συνοψίζονται στην επικαιροποίηση και εισαγωγή αναθεωρημένων αρχείων παρουσίασης των στοιχείων έτους 2022 που αφορούν:

- τη διάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος συνοπτικά και αναλυτικά (δίκτυο τραπεζικών καταστημάτων, αριθμό εργαζομένων, δίκτυο ATM),
- συνοπτική και αναλυτική παρουσίαση της διεθνούς δραστηριότητάς τους (στοιχεία δικτύου τραπεζικών καταστημάτων και απασχολούμενου προσωπικού σε θυγατρικές και υποκαταστήματα των ελληνικών τραπεζών σε χώρες εντός και εκτός ΕΕ), και
- συνοπτική και αναλυτική παρουσίαση των βασικών μεγεθών του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης σε επίπεδο τράπεζας, τραπεζικού ομίλου και υποκαταστημάτων αλλοδαπής που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Παρακολούθηση των εργασιών της SWIFT και της European Swift Alliance (ESA)

Με στόχο τη βέλτιστη εκπροσώπηση του Ελληνικού SWIFT User Group στην European Swift Alliance (ESA), καθώς και τη διάχυση της σχετικής πληροφόρησης και τεχνογνωσίας της SWIFT σε όλες τις τράπεζες μέλη της, η ΕΕΤ συνέχισε και το 2023 την πραγματοποίηση συναντήσεων της Ελληνικής Ομάδας SWIFT, με έμφαση στη μετάβαση των διασυννοριακών πληρωμών στο μήνυμα ISO 20022 και στις ενέργειες του SWIFT για την υποστήριξη των στόχων του οδικού χάρτη των G20 αναφορικά με την ενίσχυση των διασυννοριακών πληρωμών, με στόχο την επίτευξη φθηνότερων, ταχύτερων, πιο διαφανών και πιο προσιτών διασυννοριακών πληρωμών με καταληκτική ημερομηνία το τέλος του 2027.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια του έτους τα μέλη παρακολούθησαν, επίσης, τις εργασίες δύο ημερίδων του “SWIFT User Group” καθώς και δύο διαδικτυακών “webinar” της SWIFT.

Μέσα Πληρωμής και προτιμήσεις των καταναλωτών

Στις 20 Δεκεμβρίου 2022, η ΕΚΤ δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με τις συνήθειες των καταναλωτών εντός της ευρωζώνης στο πεδίο των πληρωμών.

Η μελέτη (SPACE) εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο οι καταναλωτές χρησιμοποιούν τις διάφορες μεθόδους πληρωμής στις χώρες της ζώνης του ευρώ. Διερευνά, επίσης, τις προτιμήσεις τους για τις πληρωμές και τις αντιλήψεις τους σχετικά με την πρόσβασή τους στα μετρητά και την αποδοχή τους. Η μελέτη καταλήγει σε τρία βασικά αποτελέσματα.

- Τα μετρητά παραμένουν το πιο συχνά χρησιμοποιούμενο μέσο πληρωμής στα καταστήματα, αλλά οι ηλεκτρονικές πληρωμές έχουν αυξηθεί περαιτέρω.
- Οι κάρτες και άλλες ηλεκτρονικές μέθοδοι πληρωμής προτιμώνται από λίγο περισσότερους από τους μισούς καταναλωτές της ζώνης του ευρώ. Ωστόσο, θεωρούν επίσης σημαντικό να υπάρχουν μετρητά ως επιλογή πληρωμής.
- Οι περισσότεροι καταναλωτές είναι συνολικά ικανοποιημένοι με την πρόσβασή τους σε μετρητά. Ενώ τα μετρητά γίνονται δεκτά στα περισσότερα φυσικά σημεία πληρωμών στη ζώνη του ευρώ, η δυνατότητα πληρωμής με ηλεκτρονικά μέσα έχει επίσης αυξηθεί.

Η ΕΕΤ, μέσω της συμμετοχής της στο Cash Efficiency Working Group του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (EPC), παρακολούθησε στενά τα συγκεκριμένα θέματα, ενημερώνοντας διαρκώς τις τράπεζες μέλη της.

Β. Ασφάλεια των συναλλαγών

«Κάποιες Ειδοποιήσεις είναι Καλύτερο να τις Αγνοείς» - Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με την αντιμετώπιση της ηλεκτρονικής απάτης

Το δ' τρίμηνο του 2023, η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τα μέλη της και την Mastercard, διαμόρφωσε νέα καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με την αντιμετώπιση της ηλεκτρονικής απάτης.

Η νέα διατραπεζική καμπάνια, που αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης αντίστοιχης πρωτοβουλίας “[Μία παύση αρκεί](#)”, απευθύνεται και στοχεύει στην ενημέρωση του συνόλου του πληθυσμού, ενώ πραγματοποιήθηκε σε δύο (2) χρονικά στάδια: το πρώτο ξεκίνησε στις 13 Δεκεμβρίου 2023 και ολοκληρώθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 2024. Το δεύτερο ξεκίνησε στις 26 Φεβρουαρίου και ολοκληρώθηκε στις 24 Μαρτίου 2024.

Καλύπτει τις πιο συχνές περιπτώσεις ηλεκτρονικής απάτης [ήτοι μέσω τηλεφωνικής κλήσης (Vishing), μέσω email (Phishing) και μέσω SMS (SMiShing)]. Όλο το ενημερωτικό υλικό της εν λόγω καμπάνιας έχει αναρτηθεί σε [ειδική ενότητα](#) της ιστοσελίδας της ΕΕΤ.

Τον Φεβρουάριο του 2024, η ΕΕΤ δημοσίευσε κοινό δελτίο τύπου με την Mastercard με τα βασικά χαρακτηριστικά της εν λόγω καμπάνιας.

Ευρωπαϊκός Μήνας Ασφάλειας στον Κυβερνοχώρο - Ενημερωτική εκστρατεία της Ευρωπαϊκής Αστυνομίας (Europol) για τις απάτες στον «κυβερνοχώρο» (Cyber Scams)

Όπως κάθε χρόνο, η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τις τράπεζες-μέλη της, συμμετείχε ενεργά στην αναθεωρημένη και επικαιροποιημένη ενημερωτική εκστρατεία της Europol για τις απάτες στον «κυβερνοχώρο» (Cyber Scams).

Το νέο υλικό, το οποίο είναι διαθέσιμο και στα ελληνικά, προωθήθηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης από τις εθνικές αστυνομικές αρχές, τις ενώσεις τραπεζών και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.

Ενδεικτικές περιπτώσεις απατών στον «κυβερνοχώρο», οι οποίες συμπεριλήφθηκαν στην επικαιροποιημένη έκδοση της εκστρατείας ενημέρωσης της Europol αφορούν:

- απάτες υποτιθέμενης τεχνικής υποστήριξης (technical support scam),
- απάτες μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας (vishing),
- κλοπές στοιχείων ταυτότητας (identity theft),
- απάτες μέσω αλλαγής κάρτας SIM (SIM Swapping), και
- επενδυτικές απάτες σε κρυπτονομίσματα.

Η ΕΕΤ έχει αναρτημένο στην ιστοσελίδα της όλο το ενημερωτικό υλικό (παλαιό και νέο).

Κανονιστικά θέματα κυβερνοασφάλειας και λειτουργίας των ψηφιακών αγορών

1. Γενικές ενημερώσεις

Καθόλη τη διάρκεια του 2023, η ΕΕΤ ενημέρωσε ανά τακτά διαστήματα τα μέλη της για τις ευρωπαϊκές εξελίξεις σε σχέση με:

- τη δημοσίευση (ρυθμιστικών και εκτελεστικών) τεχνικών προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2554 «σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα» ('DORA'),
- τη δημοσίευση τεχνικών προτύπων, συστάσεων και κατευθυντήριων γραμμών στο πλαίσιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 «σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την ΕΕ» ('NISD 2'),
- την πορεία διαμόρφωσης του σχεδίου Νόμου για τη λήψη μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού ΕΕ) 2022/858 «σχετικά με ένα πιλοτικό καθεστώς για υποδομές της αγοράς που βασίζονται σε τεχνολογία κατανεμημένου καθολικού ('DLT')» μέσω της συμμετοχής της στην αρμόδια προς το σκοπό αυτό νομοπαρασκευαστική επιτροπή,

- τη δημοσίευση του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114 «για τις αγορές κρυπτοστοιχείων» (“Markets in crypto-assets” / ‘MiCA’), καθώς και σχετικών κειμένων διαβούλευσης για επιμέρους διατάξεις του εν λόγω Κανονισμού,
- τη δημοσίευση και την πορεία επεξεργασίας της πρότασης Κανονισμού «για τη διαμόρφωση ενιαίου κανονιστικού πλαισίου σε επίπεδο ΕΕ για την ανθεκτικότητα στον «κυβερνοχώρο» (“Cyber Resilience Act” – ‘CRA’),
- τη δημοσίευση και την πορεία επεξεργασίας της πρότασης Κανονισμού «για την καθιέρωση εναρμονισμένων κανόνων πρόσβασης και χρήσης δεδομένων» (“Data Act”),
- τη δημοσίευση και την πορεία επεξεργασίας της πρότασης Κανονισμού «σχετικά με την πράξη για την αλληλεγγύη στον «κυβερνοχώρο» (“Cyber Solidarity Act” – ‘CSA’),
- τη δημοσίευση και την πορεία επεξεργασίας της πρότασης Κανονισμού «για την προσέγγιση της ΕΕ στη θεματική της τεχνητής νοημοσύνης» (‘AI Act’),
- τη δημοσίευση και την πορεία επεξεργασίας της πρότασης Κανονισμού «αναφορικά με το «Ευρωπαϊκό Πορτοφόλι Ψηφιακής Ταυτότητας», και
- τη δημοσίευση τεχνικών προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1925 «σχετικά με διεκδικήσιμες και δίκαιες αγορές στον ψηφιακό τομέα» (“Digital Markets Act”).

2. Διατραπεζικές ενέργειες σε σχέση με το άρθρο 22 του Νόμου 5019/2023

Σε εθνικό επίπεδο, η ΕΕΤ ενημέρωσε τα μέλη της για τη δημοσίευση του Νόμου 5019/2023, στο άρθρο 22 του οποίου συμπεριλήφθηκαν διατάξεις για τον περιορισμό της ευθύνης του πληρωτή για μη εγκεκριμένες πράξεις πληρωμής (“phishing”) με παράλληλη τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 74 του Νόμου 4537/2018.

Για τη συγκεκριμένη διάταξη εστάλησαν από την ΕΕΤ, σε συνεργασία με τα μέλη της, παρατηρήσεις προς το Υπουργείο Ανάπτυξης, ενώ διαμορφώθηκε διατραπεζικός κατάλογος με ενδεικτικές περιπτώσεις πρόσθετων, αποτελεσματικών και πιο εξελιγμένων μηχανισμών ελέγχου (ΠΑΕΜ) των συναλλαγών που απαιτούνται για τη συμμόρφωση των τραπεζών μελών της ΕΕΤ με την προαναφερθείσα διάταξη.

Τα μέλη προχώρησαν εγκαίρως στις απαραίτητες ενέργειες (π.χ. ενημέρωση συναλλακτικού κοινού, προσαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων κτλ.) για την προσαρμογή τους στην ανωτέρω διάταξη, σύμφωνα και με το διατραπεζικό κατάλογο που διαμορφώθηκε για τον προσδιορισμό των ΠΑΕΜ.

το οποίο απεστάλη στον αρμόδιο Υπουργό Ανάπτυξης.

Καθορισμός των όρων ασφαλείας καταστημάτων, υποκαταστημάτων και Α.Τ.Μ. πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών παρόχων υπηρεσιών πληρωμών

Η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τα μέλη της, συμμετείχε ενεργά καθόλη τη διάρκεια του 2023 στη διαβούλευση της Ελληνικής Αστυνομίας για την τροποποίηση της ισχύουσας Υπουργικής Απόφασης 3015/30-6-2009 για τον καθορισμό των όρων ασφαλείας καταστημάτων, υποκαταστημάτων και Α.Τ.Μ. πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, υποβάλλοντας συγκεκριμένες προτάσεις. Η δημοσίευση της νέας Υπουργικής Απόφασης αναμένεται εντός του 2024.

Δράσεις της Ευροπολι για την καταπολέμηση της απάτης

1. Καταπολέμηση απάτης στο ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce)

Στο πλαίσιο της δράσης “European multidisciplinary platform against criminal threats” (EMPACT) και υπό τον συντονισμό της Διεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (ΔΔΗΕ) της Ελληνικής Αστυνομίας, ελληνικές τράπεζες και ηλεκτρονικοί έμποροι συνεργάστηκαν και το 2023 στην ευρωπαϊκή αυτή δράση καταπολέμησης της απάτης με κάρτες πληρωμής σε περιβάλλον ηλεκτρονικού εμπορίου.

2. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σε σχέση με τη μεταφορά παράνομου χρήματος (money mule)

Η ΕΕΤ και τα μέλη της συμμετείχαν και το 2023 ενεργά, σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία, στην εκστρατεία της Ευροπολι για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σε σχέση με τη μεταφορά παράνομου χρήματος (“EMMA 9”).

Συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων

1. Ληστειών και βανδαλισμών τραπεζικών καταστημάτων και ΑΤΜ

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και το 2023 η ΕΕΤ συγκέντρωσε και επεξεργάστηκε στατιστικά στοιχεία που της γνωστοποίησαν οι τράπεζες μέλη της και η αρμόδια διεύθυνση της Ελληνικής Αστυνομίας σχετικά με τις ληστείες και παραβιάσεις καταστημάτων και ΑΤΜ, συμπεριλαμβανομένων περιστατικών βανδαλισμού τους. Τα εν λόγω στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για τη συγκεντρωτική και ανωνυμοποιημένη ενημέρωση των διοικήσεων των μελών της ΕΕΤ, της αρμόδιας συντονιστικής επιτροπής και της μόνιμης ομάδας εργασίας της ΕΕΤ.

2. Απατών με κάρτες πληρωμών σε ΑΤΜ και POS

Η Γενική Διεύθυνση της ΕΕΤ, σε συνεργασία με τις τράπεζες-μέλη της, συνέλεξε, επεξεργάστηκε και απέστειλε για το έτος 2023:

- αναλυτικές πληροφορίες για το κάθε περιστατικό αντιγραφής καρτών (skimming και cash ή card trapping, TRF Reversal & ATM Malware) που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό με κάρτες έκδοσης των μελών της,

- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία για περιστατικά απάτης σε όλα τα τερματικά αποδοχής καρτών των τραπεζών μελών της (ATM και POS, ATS), και
- χρηματικές απώλειες που είχαν οι τράπεζες μέλη της, από αντιγραφές καρτών τους στο εξωτερικό και στην Ελλάδα και από παραβιάσεις των ATM.

3. Περιστατικών ηλεκτρονικής απάτης

Η Γενική Διεύθυνση της ΕΕΤ, σε συνεργασία με τις τράπεζες-μέλη της, αποφάσισε από το 2023 και εφεξής τη συλλογή και επεξεργασία σε τριμηνιαία περιοδικότητα (αντί μηνιαίας που ίσχυε το 2022) των στατιστικών στοιχείων περιστατικών ηλεκτρονικής απάτης.

Στόχος της συλλογής τους, είναι η διαμόρφωση σαφούς εικόνας των τραπεζών μελών της ΕΕΤ ως προς το μέγεθος και την τυπολογία των ηλεκτρονικών απατών στο τραπεζικό μας σύστημα, συμπεριλαμβανομένων των περιστατικών ηλεκτρονικής απάτης για τις οποίες είτε ανακτήθηκαν τα ποσά απωλειών ή δεν πραγματοποιήθηκαν απατηλές συναλλαγές λόγω εφαρμογής κανόνων πρόληψης από τα anti-fraud συστήματα των τραπεζών.

Γ. Καταπολέμηση οικονομικού εγκλήματος

Εξελίξεις στο πεδίο των οικονομικών κυρώσεων (“financial sanctions”) σε βάρος της Ρωσίας και της Λευκορωσίας μετά την εισβολή στην Ουκρανία

Καθόλη τη διάρκεια του έτους, η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά και ενημέρωνε σε διαρκή βάση τις τράπεζες μέλη της για τις εξελίξεις στο πεδίο των οικονομικών κυρώσεων της ΕΕ σε βάρος της Ρωσίας και της Λευκορωσίας μετά την εισβολή στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022.

Παράλληλα, διοργάνωσε καθόλη τη διάρκεια του έτους ειδικού σκοπού τηλεδιασκέψεις με τα μέλη της για τη συζήτηση σειράς ζητημάτων που αφορούσαν την πρακτική υλοποίηση των περιοριστικών μέτρων (κυρώσεων) που ελήφθησαν σε επίπεδο ΕΕ σε βάρος της Ρωσίας και της Λευκορωσίας. Στο πλαίσιο αυτό, απέστειλε σειρά επιστολών προς τις αρμόδιες εθνικές αρχές (Αρχή του άρθρου 47 του Νόμου 4557/2018, Υπουργείο Εξωτερικών, Τράπεζα της Ελλάδος) αναφορικά με την ανάγκη ορισμού εθνικής αρμόδιας αρχής, στην οποία τα μέλη της αφενός θα υποβάλουν τις αναφορές για τις καταθέσεις που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα (κυρώσεις) σε βάρος της Ρωσίας και της Λευκορωσίας, και αφετέρου θα αποστέλλουν ερωτήματα για την επίλυση πρακτικών ζητημάτων εφαρμογής επιμέρους διατάξεων του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου.

Τέλος, με γνώμονα την έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση τόσο των μελών της όσο και τρίτων, η ΕΕΤ επικαιροποίησε την [ειδική ενότητα](#) στην ιστοσελίδα της για την παρακολούθηση των κανονιστικών εξελίξεων σε σχέση με τις κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε βάρος της Ρωσίας και της Λευκορωσίας.

Νομοθετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη θεματική της καταπολέμησης του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαρκούς βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, προχώρησε, στις 20 Ιουλίου 2021 στη δημοσίευση σχετικών νομοθετικών προτάσεων σχετικά με:

- τη συγκρότηση μιας πανευρωπαϊκής Αρχής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ('AML Authority'),
- την καθιέρωση ενός ενιαίου «εγχειριδίου κανόνων» και συγκεκριμένα: Πρόταση Κανονισμού ('AMLR'), Πρόταση Οδηγίας ('AMLD VI'), η οποία καταργεί τις υφιστάμενες Οδηγίες (ΕΕ) 2015/849 ('AMLD IV') και 2018/843 ('AMLD V') και περιλαμβάνει προβλέψεις που δεν καλύπτονται από την ανωτέρω πρόταση Κανονισμού (π.χ. διατάξεις για τις εθνικές εποπτικές αρχές).

Η ΕΕΤ καθόλη τη διάρκεια του 2023 παρακολούθησε στενά τις σχετικές εξελίξεις και ενημέρωνε τις τράπεζες-μέλη της. Παράλληλα, συμμετείχε ενεργά σε μια σειρά από πρωτοβουλίες που ανέλαβε στην εν λόγω θεματική η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία («ΕΤΟ»).

Πλην του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113 «περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και ορισμένων κρυπτοστοιχείων» ("Revised FTR"), ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ τον Ιούνιο 2023, οι υπόλοιπες νομοθετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναμένεται να δημοσιευθούν έως το πρώτο εξάμηνο του 2024.

Επικαιροποίηση Έκθεσης Εθνικής Εκτίμησης Κινδύνου ('NRA') για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Κατά τη διάρκεια του β' εξαμήνου 2022, ξεκίνησε η διαδικασία επικαιροποίησης της Έκθεσης 'NRA', η πρώτη έκδοση της οποίας είχε δημοσιευθεί τον Οκτώβριο του 2018. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά καθόλη τη διάρκεια του 2023 στις εργασίες της ομάδας εργασίας που συγκροτήθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος για τη διαμόρφωση σχεδίου παραδοτέου κειμένου.

Η αντίστοιχη ομάδα εργασίας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, στην οποία επίσης συμμετέχει η ΕΕΤ, συνεδρίασε δύο (2) φορές το 2023, με την ΕΕΤ να συνδράμει ενεργά στη διαμόρφωση παραδοτέου κειμένου, το οποίο αναμένεται να οριστικοποιηθεί εντός του πρώτου εξαμήνου 2024.

Η δημοσίευση της επικαιροποιημένης έκθεσης 'NRA' αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί το 2024.

Ηλεκτρονική διεκπεραίωση των μέτρων δέουσας επιμέλειας του άρθρου 13 του Νόμου 4557/2018 μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης για τα νομικά πρόσωπα (e-GOV KYB)

Τον Μάρτιο του 2022 ξεκίνησε με πρωτοβουλία του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης το έργο της ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης των μέτρων δέουσας επιμέλειας νομικών προσώπων (άρθρο 13 του Νόμου 4557/2018), μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (“e-Gov KYB”).

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά, σε συνεργασία με τα μέλη της, στις σχετικές νομικές και τεχνικές συζητήσεις με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς (Τράπεζα της Ελλάδος, Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων/ΓΕΜΗ, ΑΑΔΕ κ.λπ.) κατά τη διάρκεια του 2023.

Η έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της υπηρεσίας αυτής αναμένεται έως το τέλος του 2024.

Στατιστικά στοιχεία Bancassurance

Όπως και το 2022, η ΕΕΤ συγκέντρωσε, επεξεργάστηκε και απέστειλε στα μέλη της (συγκεντρωτικά και ανωνυμοποιημένα) στατιστικά στοιχεία αριθμού και αξίας ασφάλιστρων χαρτοφυλακίου και νέας παραγωγής στους κλάδους ιδιωτικής ασφάλισης (ζωής, υγείας, γενικές).

Επίσης, καθώς η προώθηση προϊόντων Bancassurance μέσω ψηφιακών καναλιών απασχολεί έντονα τα μέλη της, η ΕΕΤ συνέχισε και το 2023 τη συλλογή, επεξεργασία και αποστολή στατιστικών στοιχείων διανομής τέτοιων προϊόντων μέσω ψηφιακών καναλιών.

Θεσμικός διάλογος με την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος (ΕΑΕΕ)

Τον Φεβρουάριο του 2023, η ΕΕΤ, κατόπιν προηγούμενης διαβούλευσης και για λογαριασμό των μελών της, απέστειλε επιστολή προς την ΕΑΕΕ με αίτημα διακριτής στατιστικής αποτύπωσης του Bancassurance στα κατά καιρούς δημοσιευμένα από την ΕΑΕΕ στατιστικά στοιχεία για τους κλάδους ζωής, υγείας και γενικών ασφαλίσεων.

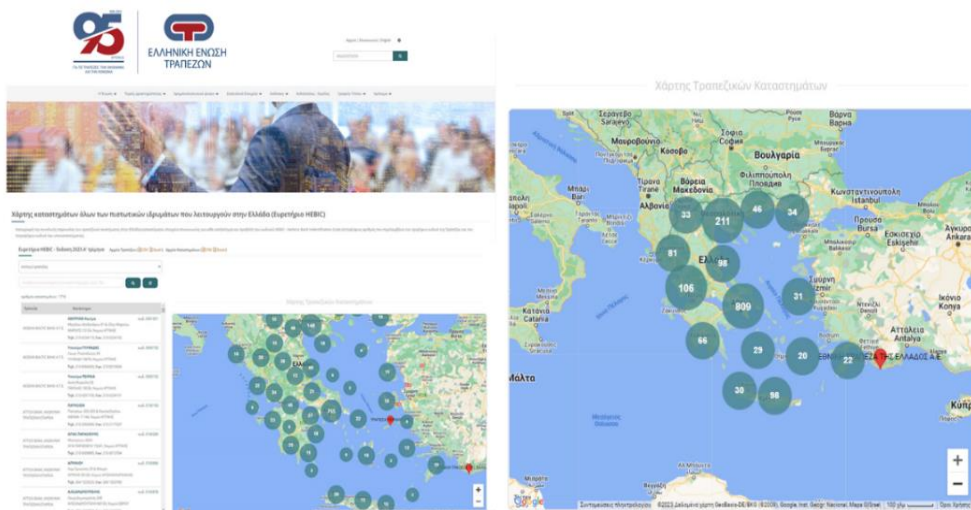
Αναβάθμιση Εφαρμογών και Υπηρεσιών μηχανογράφησης ΕΕΤ

Ιστοσελίδα της ΕΕΤ

Η ΕΕΤ διαθέτει και συντηρεί μια απολύτως σύγχρονη και επικαιροποιημένη ιστοσελίδα με σωρεία χρηστικών και ενημερωτικών ενοτήτων, έχοντας υιοθετήσει σύγχρονες τεχνολογίες και προηγμένα πρότυπα ασφαλείας.

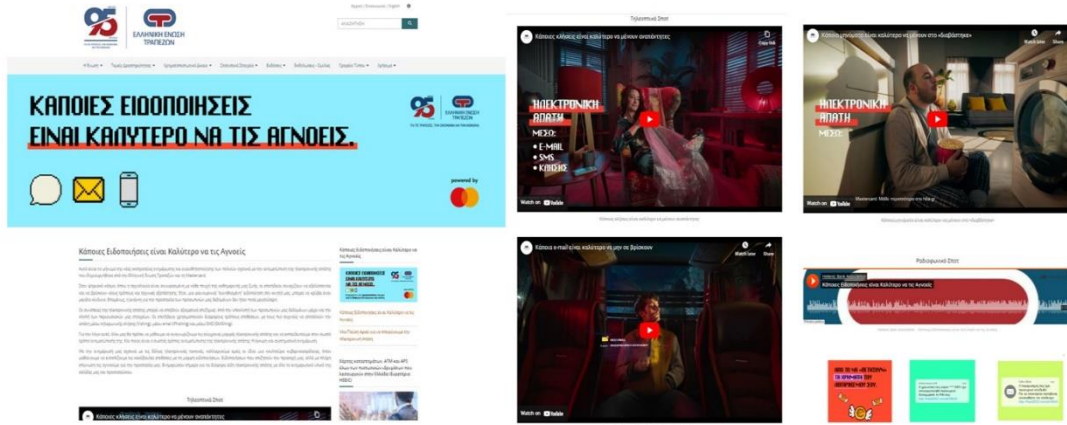
Στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ, κατά τη διάρκεια του 2023, τέθηκαν σε λειτουργία νέες ειδικές ενότητες σχετικά με:

- το Ευρετήριο ΗΒΙC - Χάρτης καταστημάτων, ΑΤΜ και ΑΡS όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα. Η νέα, ειδική ενότητα στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ <https://www.hba.gr/info/hebicmap> παρουσιάζει τα σημεία εξυπηρέτησης (Καταστήματα, ΑΤΜ, ΑΡS) όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα (μελών, συνδεδεμένων μελών και μη μελών της ΕΕΤ), παρέχοντας πολλαπλά κριτήρια αναζήτησης στους χρήστες, δυνατότητα επιλογής ταξινόμησης, download σε μορφή .csv και .xlsx, καθώς και οπτική παρουσίαση σε χάρτη.

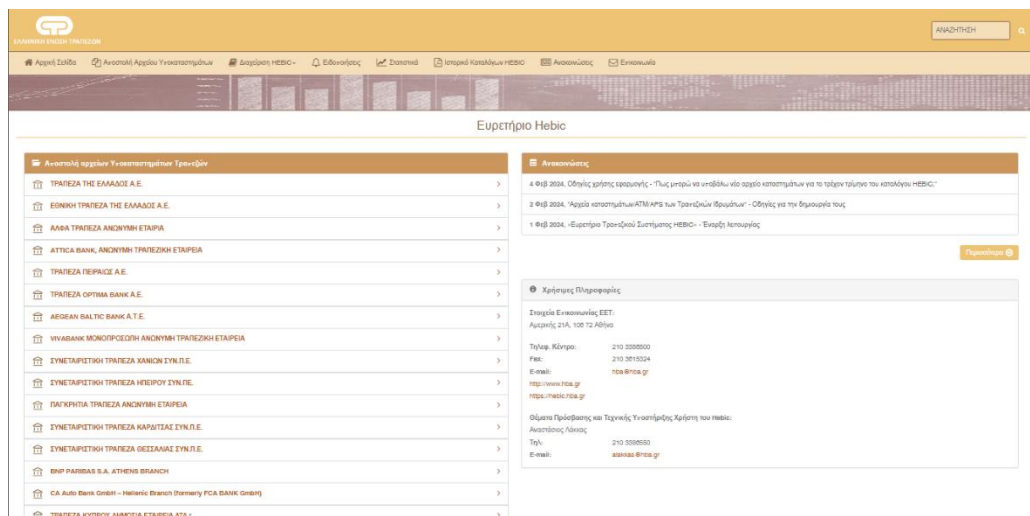
Συστηματοποιήσαμε γεωγραφικά και με πληρότητα τα διαθέσιμα σημεία εξυπηρέτησης των μελών μας (Χάρτης Καταστημάτων, ΑΤΜ και ΑΡS)

- την Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τις ηλεκτρονικές απάτες με μοτο “Κάποιες Ειδοποιήσεις είναι Καλύτερο να τις Αγνοείς”

Νέα web εφαρμογή για την αυτοματοποιημένη διαδικασία έκδοσης των ευρετηρίων HEBIC

Η ΕΕΤ έχει σχεδιάσει και αναπτύξει νέα web εφαρμογή με αυτοματοποιημένο μηχανισμό για την τακτική δημιουργία και επικαιροποίηση των Ευρετηρίων Τραπεζικού Συστήματος HEBIC με στόχο την απλοποίηση της διαδικασίας με την οποία ανταλλάσσονται οι πληροφορίες του περιεχομένου των HEBIC ευρετηρίων μεταξύ ΕΕΤ και τραπεζών.

Ψηφιακή βάση ρυθμιστικών εξελίξεων (Regulatory Repository)

Περαιτέρω εμπλουτισμός της ψηφιακής βάσης ρυθμιστικών εξελίξεων (Regulatory Repository) προς ενημέρωση των τραπεζών μελών της ΕΕΤ. Σκοπός της βάσης είναι η πρόσβαση των μελών σε μία εύχρηστη και συστηματικά ταξινομημένη, και πλήρως επικαιροποιημένη, ηλεκτρονική βιβλιοθήκη, σε σχέση με το συχνά μεταβαλλόμενο ρυθμιστικό πλαίσιο. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνουμε την απευθείας ενημέρωσή των μελών, ως προς τις ρυθμιστικές εξελίξεις, και διαχειριζόμαστε καλύτερα τον μεγάλο όγκο πληροφοριών.

The screenshot displays the website's header with the logo and navigation menu. The main content area is titled 'Βάση Δεδομένων Ρυθμιστικών Εξαίξεων' (Database of Regulatory Updates). It features three columns of information:

- Πιστωτικά Ίθρυμα** (Credit Institutions): Includes links for 'Επιστολή' and 'Διοικητικό Συμβούλιο'.
- Αποφάσεις Πιστωτικών Ίθρυματός** (Credit Institution Decisions): Lists various regulatory decisions such as 'Καταστάσεις Χρημ. Κινδύνου', 'Αποφάσεις Διαχείρισης Κινδύνου', and 'Αποφάσεις Κανονιστικής Σημείωσης'.
- Πρόσφατες Αναρτήσεις** (Recent Posts): A list of news items with dates and titles, such as 'Νόμος 5692/2024' and 'Επιτακτική Κοινωνική (ΕΕ) 2023/2845'.
- Ανακοινώσεις** (Announcements): A list of dates and titles, including '24 Μαΐ 2023' and '7 Σεπ 2022'.

Extranet

Περαιτέρω εμπλουτισμός της εφαρμογής ελεγχόμενης πρόσβασης για τη διαχείριση και αποστολή αρχείων (**Extranet EET**). Η μηχανογραφική αυτή αναβάθμισή μας σκοπό έχει την ευχερέστερη, αποτελεσματικότερη και ασφαλή επικοινωνία της EET με τους εκπροσώπους των μελών της στα καταστατικά όργανα, τις συντονιστικές επιτροπές και τις μόνιμες ομάδες εργασίας της EET.

The screenshot shows the Extranet EET interface. It includes a header with the logo and navigation icons. The main content area is divided into two sections:

- Groups**: A list of various committees and groups, such as 'CEFA Τραπεζών', 'Γενική Συνέλευση', and 'Επιτακτική Επιτροπή'.
- Χρήσιμες Πληροφορίες** (Useful Information): A section providing contact details for the EET, including phone numbers, fax, email, and website links.